

Zavod za gozdove
Slovenije

Območna enota Tolmin

DVOLETNI NAČRT
XII. ZAHODNO VISOKO KRAŠKEGA
LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA
za leti
2025 in 2026

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	OPIS LUO	2
2.1	Lovišča	2
2.2	Območja z omejitvami in prepovedmi lova	4
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI	5
3.1	Spremembe v življenjskem okolju divjadi	5
3.2	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi	6
3.3	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje	14
3.4	Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme	16
4	ŽIVALSKES VRSTE - DIVJAD	23
4.1	Evropska srna	23
4.2	Navadni jelen	27
4.3	Damjak	32
4.4	Gams	34
4.5	Muflon	38
4.6	Divji prašič	42
4.7	Evrazijski šakal	46
4.8	Lisica	48
4.9	Jazbec	50
4.10	Kuna zlatica	51
4.11	Kuna belica	52
4.12	Poljski zajec	53
4.13	Pižmovka	55
4.14	Nutrija	56
4.15	Navadni polh	57
4.16	Fazan	58
4.17	Poljska jerebica (gojena)	60
4.18	Raca mlakarica	61
4.19	Sraka	63
4.20	Šoja	64
4.21	Siva vrana	65

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta XII. Zahodno visoko kraškega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026	1
Preglednica 2.1.1: Seznam lovišč	2
Preglednica 3.2.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2019–2024.....	6
Preglednica 3.2.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2025 in 2026	7
Preglednica 3.3.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v preteklem obdobju	14
Preglednica 3.3.2: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2019–2024	15
Preglednica 3.4.1: Pregled popisnih enot in popisanih ploskev (podatki za območje OE Tolmin)	16
Preglednica 3.4.2 : Popisne enote v Zahodno visoko kraškem LUO	17
Preglednica 3.4.3: Število popisnih ploskev na OE Tolmin	18
Preglednica 4.1.1: Načrtovan odvzem srnjadi	25
Preglednica 4.1.2: Dopustna odstopanja (%) od načrtovanega števila v posameznem razredu in skupno ...	25
Preglednica 4.2.1: Načrtovan odvzem jelenjadi	30
Preglednica 4.2.2: Dopustna odstopanja (%) od načrtovanega odvzema jelenjadi	31
Preglednica 4.4.1: Načrtovan odvzem gamsa.....	37
Preglednica 4.5.1: Načrtovan odvzem muflona.....	40
Preglednica 4.6.1: Načrtovan odvzem divjega prašiča	45
Preglednica 4.16.1; Načrt vlaganja divjadi	59
Preglednica 4.18.1: Načrt vlaganja divjadi	61

KAZALO SLIK

Slika 2.1.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO	3
Slika 2.2.1: Območja omejitev in prepovedi lova	4
Slika 3.3.1: Dinamika vrednosti škode od divjadi v LUO v obdobju 2019–2024	15
Slika 3.4.1: Prikaz popisnih enot za ugotavljanje objedenosti gozdnega mladja v LUO	17
Slika 3.4.2: Skupna objedenost mladja v letu 2024 po popisnih enotah	19
Slika 3.4.3: Primerjava objedenosti med popisi za razrede R1-R4 za PPE Trnovski gozd	21
Slika 3.4.4: Primerjava objedenosti med popisi za razrede R1-R4 za PPE Brda	21
Slika 3.4.5: Primerjava objedenosti med popisi za razrede R1-R4 za PPE Tolmin	22
Slika 4.1.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srnjadi v obdobju 2019–2024	23
Slika 4.1.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub srnjadi v obdobju 2019–2024	24
Slika 4.1.3: Prostorska razporeditev odvzema srnjadi v LUO v obdobju 2019–2024	25
Slika 4.2.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jelenjadi v obdobju 2019–2024	27
Slika 4.2.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub jelenjadi v obdobju 2019–2024	28
Slika 4.2.3: Prostorska razporeditev odvzema jelenjadi v LUO v obdobju 2019–2024	28
Slika 4.3.1: Prostorska razporeditev odvzema damjaka v LUO v obdobju 2019–2024	32
Slika 4.4.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema gamsa v obdobju 2019–2024	34
Slika 4.4.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub gamsa v obdobju 2019–2024	35
Slika 4.4.3: Prostorska razporeditev odvzema gamsa v LUO v obdobju 2019–2024	36
Slika 4.5.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema gamsa v obdobju 2019–2024	38
Slika 4.5.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub muflona v obdobju 2019–2024	39
Slika 4.5.3: Prostorska razporeditev odvzema muflona v LUO v obdobju 2019–2024	39
Slika 4.6.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema divjega prašiča v obdobju 2019–2024	42
Slika 4.6.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub divjega prašiča v obdobju 2019–2024	43
Slika 4.6.3: Gibanje povprečnih telesnih mas ozimcev v obdobju 2019–2024	43
Slika 4.6.4: Prostorska razporeditev odvzema d. prašiča v LUO v obdobju 2019–2024	44
Slika 4.7.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šakala v obdobju 2019–2024	46
Slika 4.8.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema lisice v obdobju 2019–2024	48
Slika 4.9.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jazbeca v obdobju 2019–2024	50
Slika 4.11.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune belice v obdobju 2019–2024	52
Slika 4.12.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema poljskega zajca v obdobju 2019–2024	53
Slika 4.14.1: Gibanje odvzema nutrije v obdobju 2019–2024	56
Slika 4.16.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema fazana v obdobju 2019–2024	58
Slika 4.18.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema race mlakarice v obdobju 2019–2024	61
Slika 4.19.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srake v obdobju 2019–2024	63
Slika 4.20.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šoje v obdobju 2019–2024	64
Slika 4.21.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema sive vrane v obdobju 2019–2024	65

1 UVOD

Dvoletni načrt XII. Zahodno visoko kraškega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026 je pripravljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22) in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).

Ob zgoraj navedenih pravnih aktih je pričujoči načrt pripravljen tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in spremembe),
2. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04, št. 81/14),
3. Odlokom o lovsko upravljaljskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/04, 197/20, 58/22 in 137/22),
4. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur. l. RS, št. 117/04, 38/14, 58/22, 137/22 in 162/22),
5. Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04, 38/14, 197/20, 58/22, 137/22 in 162/22),
6. Predpisi o zavarovanih območjih: 7. in 8. člena Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), ki v gozdnih rezervatih prepoveduje vsako izvajanje lovske dejavnosti – vsako izdelovanje in nameščanje lovsko-tehniških objektov in naprav ter fizično izvajanje lova (individualnega, skupinskega).

Dvoletni načrt XII. Zahodno visoko kraškega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026 temelji na ciljih in usmeritvah dolgoročnega lovsko upravljaljskega načrt XII. Zahodno visoko kraškega lovsko upravljaljskega območja (2021–2030) in je skladen s Smernicami za upravljanje divjadi v Sloveniji v obdobju 2021–2030 ter Gozdnogospodarskim načrtom gozdnogospodarskega območja Tolmin (2021–2030).

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na sam nastanek načrta, so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta XII. Zahodno visoko kraškega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026

Datum	Kraj	Organ(i)	Vsebina
10. 1. 2025 – 18. 1. 2025	LUO	Komisija	Pregled odstrela in izgub divjadi
27. 2. 2025	Idrija	OZUL, KGZS, ZGS	Usklajevanje z OZUL in ostalimi deležniki
14. 3. 2025	Tolmin	Strok. Svet OE ZGS	Določitev osnutka načrta
9. 4. 2025	Idrija	ZGS	Javna predstavitev načrta
14. 4. 2025	Tolmin	Svet OE ZGS	Določitev predloga načrta
25. 4. 2025	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogostejše uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – Zahodno visoko kraško lovsko upravljaljsko območje,
- DN – dvoletni načrt LUO,
- LD – lovska družina,
- LPN – lovišče s posebnim namenom,
- NNE – nižja načrtovalska enota,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- OZUL – območno združenje upravljalcev lovišč,
- IRSKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

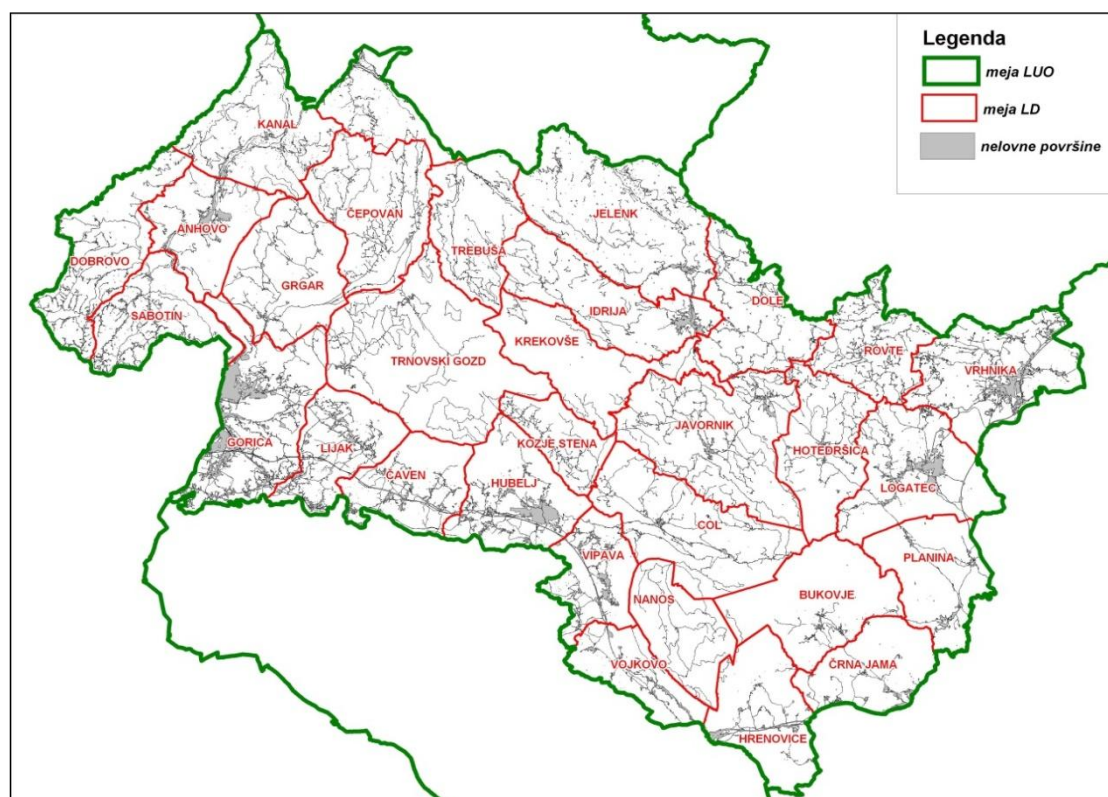
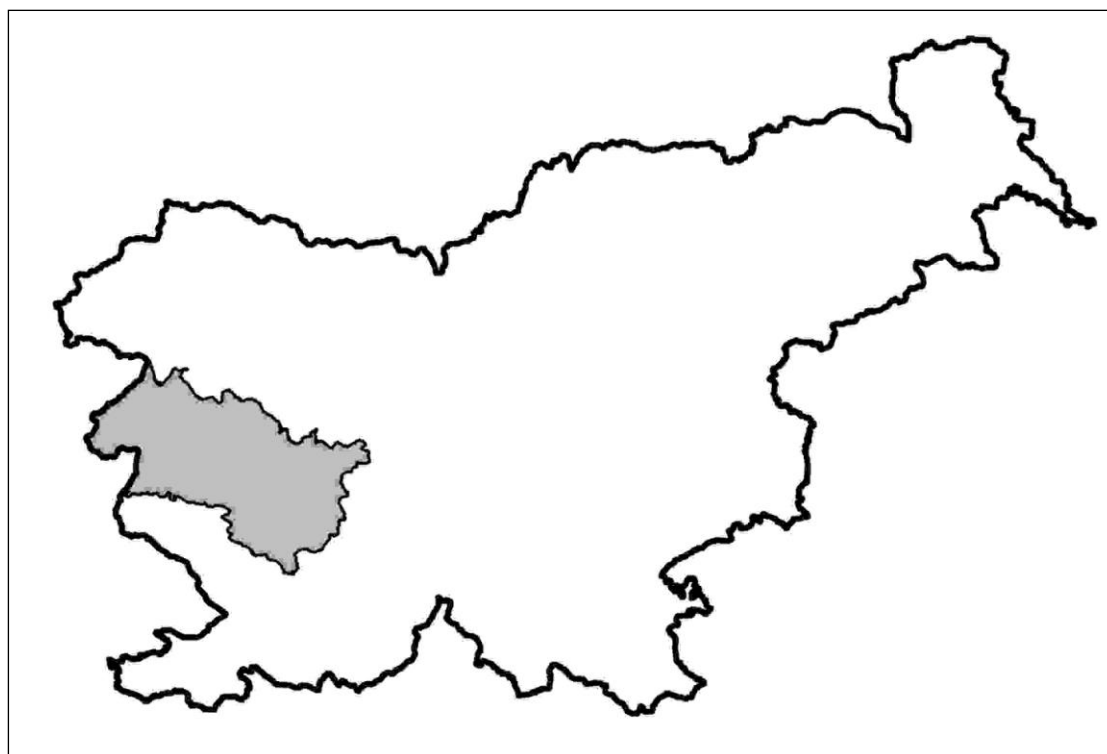
2 OPIS LUO

2.1 Lovišča

Zahodno visoko kraško LUO je bilo ustanovljeno z Odlokom o lovsko upravljaljskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur.l. RS, št. 110 z dne 11.10.2004). Zaporedna številka LUO je XII. Meji na XI. Triglavsko in II. Gorenjsko LUO na severnem delu, IV. Notranjsko LUO na vzhodnem delu in V. Primorsko LUO na južnem delu. Na zahodu LUO omejuje državna meja z Italijo. LUO je sestavljeno iz 31 lovišč, s katerimi upravljajo lovske družine, ki so v letu 2009 z resornim ministrstvom (MKGP) za 20 let sklenile koncesijske pogodbe. V letu 2016 je bila LD Anhovo odvzeta koncesija zaradi neplačevanja koncesijske dajatve. Na podlagi razpisa za novega koncesionarja je bila podeljena nova koncesija za lovišče Anhovo. Novi koncesionar je LD Paljevo. LUO predstavlja zaokroženo populacijsko območje jelenjadi, gamsa, muflona in je najzahodnejši del osrednjega populacijskega območja velikih zveri v Sloveniji. Površine lovišč so povzete iz katastra lovišč, skladno s Pravilnikom o vsebini in načinu vodenja katastra LUO, lovišč in lovišč s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 8/05 in spr.). Nove šifre in imena lovišč so povzete iz Odloka o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (U.l. RS, št. 128 z dne 30. 11. 2004). Skupna površina LUO znaša 162.455 ha, lovna površina znaša 155.542 ha, poprečna skupna površina lovišča znaša 5.240 ha.

Preglednica 2.1.1: Seznam lovišč

Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina (ha)		
		Skupna	lovna	nelovna
1201	Kanal	6.027	5.851	176
1202	Most na Soči	2.976	2.884	92
1203	Dobrovo	5.454	5.274	180
1204	Sabotin	4.022	3.832	190
1205	Anhovo	4.239	3.979	260
1206	Grgar	5.596	5.477	119
1207	Čepovan	6.134	5.996	138
1208	Trebuša	4.619	4.536	83
1209	Gorica	7.091	5.967	1.124
1210	Lijak	3.943	3.688	255
1211	Trnovski gozd	10.460	10.341	119
1212	Čaven	3.863	3.666	197
1213	Hubelj	4.954	4.450	504
1214	Kozja stena	2.488	2.428	60
1215	Krekovše	5.309	5.269	40
1216	Idrija	5.663	5.424	239
1217	Jelenk	8.894	8.650	244
1218	Vipava	3.429	3.158	271
1219	Col	7.040	6.890	150
1220	Javornik	8.288	8.032	256
1221	Dole	4.851	4.701	150
1222	Vojkovo	3.040	2.897	143
1223	Nanos	3.808	3.771	37
1224	Hrenovice	4.915	4.745	170
1225	Črna jama	3.904	3.733	171
1226	Bukovje	5.895	5.820	75
1227	Planina	4.574	4.443	131
1228	Logatec	6.057	5.624	433
1229	Hotedršica	4.735	4.628	107
1230	Rovte	3.900	3.735	165
1231	Vrhnika	6.287	5.653	634
Skupaj		162.455	155.542	6.913

Slika 2.1.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO

2.2 Območja z omejitvami in prepovedmi lova

Skladno z lovsko upravljaljskim načrtom XII. Zahodno visoko kraškega lovsko upravljaljskega območja (2021–2030) veljajo v LUO naslednje omejitve in prepovedi lova.

Poleg prostorskih, časovnih in ostalih (npr. načini lova) omejitev lova, ki izhajajo iz ZDLov-1 in njegovih podzakonskih aktov, na območju LUO veljajo tudi omejitve, ki izhajajo iz zahtev naravovarstva. Ob podrobnejšem načrtovanju na ravni dvoletnih LUO se upošteva omejitve, ki izhajajo iz varstvenih ciljev in režimov zavarovanih območij, katerih površine so v celoti ali delno znotraj območja načrta. V nadaljevanju povzemamo omejitve kot so navedene v naravovarstvenih smernicah (priloga 1). Časovne in prostorske omejitve lova so prikazane na sliki 71.

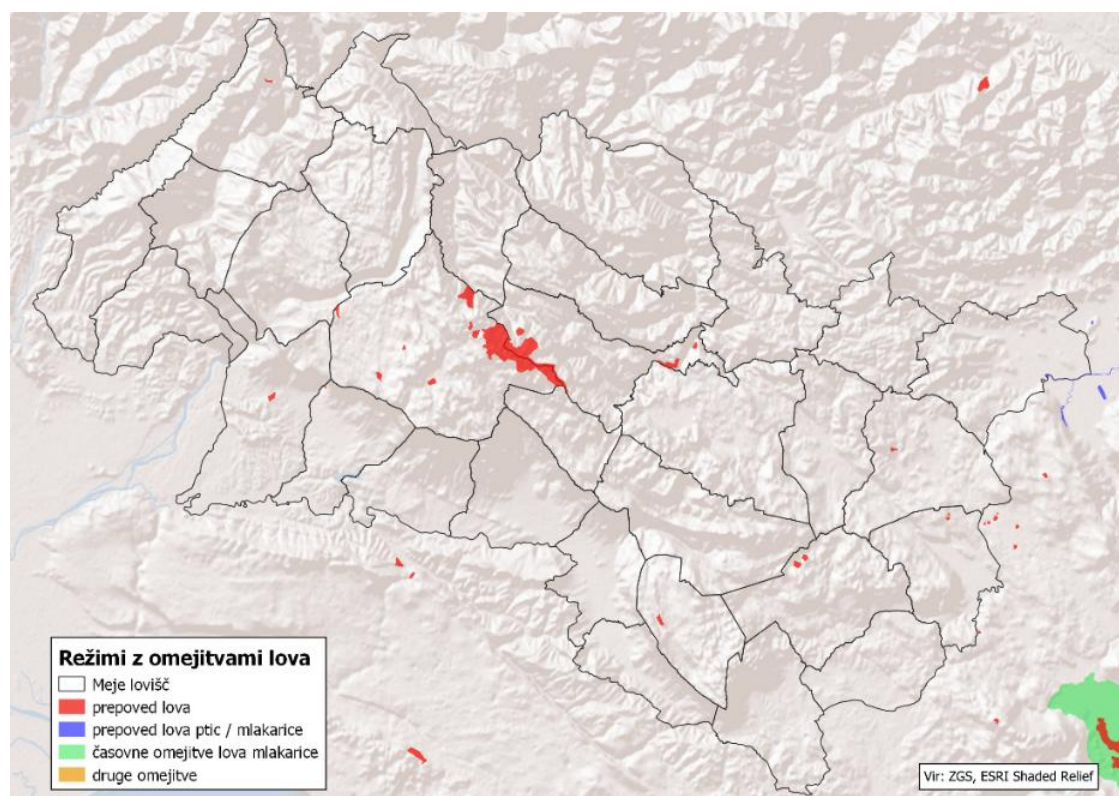
Območja, kjer velja popolna prepoved lova:

- naravne vrednote: Bukov vrh – gozdni rezervat, Smrekova draga – Golaki – gozdni rezervat, Divje jezero – gozdni rezervat, Bukovec – gozdni rezervat, Veliki Bršljanovec – gozdni rezervat, Strug – gozdni rezervat, Petkova grapa – gozdni rezervat, Udornice v logaškem Ravniku – gozdni rezervat, Lipe – gozdni rezervat, Bosna – gozdni rezervat, Pod Kukom – gozdni rezervat, Panovec – gozdni rezervat, Lijak – gozdni rezervat, Podcel – gozdni rezervat, Bukov vrh – gozdni rezervat, Govci – gozdni rezervat, Paradana, Smrečje – gozdni rezervat in Krajni Žleb (Za Fondek) – gozdni rezervat;
- Zagotavlja naj se mir (brez lova):
 - V okolici (300 m) gnezda velike uharice od 1. februarja do 30. junija;
 - V okolici (400 m) gnezda kačarja od 1. aprila do 15. oktobra;
 - V okolici (500 m) gnezda planinskega orla od 1. januarja do 30. julija;
 - V okolici (400 m) gnezda sršenarja od 1. junija do 31. avgusta.

Območja, kjer je prepovedano loviti z neselektivnimi pastmi:

- Ob vodotokih, v katerih je prisotna vidra, naj se ne izvaja lova s pastmi (prostorski sloj pojavljanja vidre je priložen naravovarstvenim smernicam).

Ob podrobnejšem načrtovanju na ravni dvoletnih načrtov LUO se upošteva omejitve, ki izhajajo iz varstvenih ciljev in režimov zavarovanih območij, katerih površine so delno ali v celoti znotraj območja načrta.

Slika 2.2.1: Območja omejitev in prepovedi lova

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

3.1 Spremembe v življenjskem okolju divjadi

Na podlagi podatkov o stanju gozdov ugotavljamo, da so se prehranski pogoji za večino živalskih vrst izboljšali. Ujme in podlubniki so v zadnjem desetletju prizadeli večino gozdov v LUO. Po podlubnikih so nastale številne ogolele površine, ki so razprostrte po vsem LUO. Na teh površinah se je zaradi presvetljenosti pojavil pomladek drevesnih vrst ter sloj trav in zelišč, ki je povečal prehransko bazo.

Do sprememb je prišlo tudi v kmetijski in primestni krajini. Za razliko od gozdov te spremembe negativno vplivajo na življenjsko okolje divjadi, saj so bili zaradi vzpostavitve trajnih nasadov, zaokrožitve obstoječih kmetijskih površin ter spremembe ogolelih površin v kmetijske spremenjene življenjske razmere za divjad.

Primerjava rabe tal (vir: MKGP 2010 in 2021) ne prikazuje večjih sprememb, na podlagi katerih bi lahko sklepali, da so se razmere za divjad pomembneje spremenile. Delež gozdov se je zmanjšal z 69,6 % na 69,1 %, delež kmetijskih površin se je celo povečal, in sicer s 25,5 % na 25,8 %. Med kmetijskimi površinami je prišlo do posameznih strukturnih sprememb, saj se je močneje zmanjšal delež travnikov in pašnikov, v nasprotnem pa povečal delež drugih kmetijskih površin.

Urbanizacija ni občutno vplivala na rabo prostora. Delež pozidanih in sorodnih zemljišč se je v desetletju povečal za 0,1 %. V skupni rabi predstavljajo ta zemljišča 4,4 % delež. Leta 2009 je ta delež znašal 4,3 %.

Na kvaliteto življenjskega okolja divjadi pomembno vplivajo tudi motnje oz. nemir. Obseg rekreativnih in adrenalinskih dejavnosti se je povečal. Nastale so številne tematske poti, saj informacijska tehnologija omogoča dostop do odmaknjenih krajev. Povečane motnje so v prvi vrsti posledica razmaha turistične dejavnosti, saj se je samo število nočitev turističnih gostov v zadnjem desetletju na ravni Slovenije podvojilo.

3.2 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Preglednica 3.2.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2019–2024

	Enota mere	2019–2024*			2023–2024*		
Vrsta ukrepa		Načrt	Realizacija	%	Načrt	Realizacija	%
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	10.620	10.956	103	10.926	11.491	105
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Priprava travnikov in košnja (ročna in strojna)	ha	172,9	200,4	116	159,8	156,3	98
Spravilo sena z odvozom	ha	78,2	110,8	142	77,3	95,0	123
Priprava pasišč za divjad	ha	6,7	7,2	107	6,7	7,7	115
Gnojenje travnikov	ha	10,9	10,5	96	9,6	9,6	100
Vzdrževanje grmišč	ha	18,3	18,3	100	18,4	18,3	99
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	2,4	2,3	96	2,6	2,6	100
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	13,8	14,2	103	13,1	13,0	99
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	205	195	95	217	200	92
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	9	8	89	10	10	100
Sadnja in vzdrževanje plod. drevja in grmovja	število	470	434	92	467	378	81
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	129	126	98	123	122	99
3. BIOTEHNIŠKI UKREPI							
Zimsko krmljenje	kg	102.192	102.272	100	88.695	89.565	101
Privabljalno krmljenje	kg	154.853	144.674	93	160.365	152.084	95
Krmne njive	ha	16,4	16,6	101	12,8	21,6	169
Pridelovalne njive	ha	0,8	0,7	88	0,9	0,8	89
Solnice	kg	8.247	7.910	96	8.003	8.002	100
4. LOVSKOTHNIŠKI OBJEKTI							
Solnice (obnova in novogradnja)	število	2.645	2.231	84	2.548	2.246	88
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	193	197	102	198	204	103
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	57	58	102	57	62	109
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	332	317	95	360	346	96

*V preglednici so za obe obravnavani obdobji (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti načrtovanih in realiziranih ukrepov.

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi se nanašajo v glavnem na: spremljavo bolezni divjadi, vsemi deli v zvezi s poveženo divjadjo, ugotavljanje številčnosti divjadi (monitoring) in lovsko čuvajsko službo. Načrt je bil presežen tako za preteklo šestletno obdobje (+3 %), kot tudi za pretekli dve leti (+5 %). Sama višina izvajanja ukrepa je ustrezna in bo v bodoče zaradi doslednejšega evidentiranja dela lovsko čuvajske službe verjetno še večja.

Biomeliorativna ukrepi

Biomeliorativna dela: eden najpomembnejših ukrepov košnja je bil v obdobju 2019 – 2024 realiziran preko načrtovanega obsega (150 – 200 ha letno). Vzdrževanje grmišč je realizirano v enakem obsegu, kot je bilo načrtovano. Podobno velja za biomeliorativna ukrepa, gnojenje travnikov in vzdrževanje remiz za malo divjad. Večji presežek realizacije je tudi pri ukrepu priprava pasišč za divjad. Vsi ostali biomeliorativni ukrepi so izvršeni v okviru načrta. Biomeliorativni ukrepi v LUO so, predvsem z vidika povečanega prenosa energije po drugi prehranjevalni verigi, učinkoviti in ustrezni z načrtovanimi usmeritvami ON LUO za obdobje 2021 - 2030.

Šestletletna dinamika obsega opravljenih biomeliorativnih del v okolju ne izkazuje velikih nihanj in je dokaj enakomerna.

Biotehniški ukrepi

V skupnem je bilo krmljenje tako za preteklo šestletno obdobje, kot tudi za zadnji dve leti realizirano v okviru načrta. Tudi ločeno po vrstah (zimsko in privabljalno) je bilo krmljenje realizirano v okviru načrta. Privabljalno krmljenje je namenjeno predvsem boljši realizaciji načrta odzema divjega prašiča. Zimsko krmljenje je namenjeno prvenstveno jelenjadi in v manjši meri tudi muflonu. Šestletna dinamika krmljenja ne izkazuje velikih nihanj in je dokaj enakomerna. Krmljenje s pomočjo krmnih njiv je ustrezno in je realizacija za preteklo šestletno obdobje in zlasti za pretekli dve leti višja od načrta. Vsa krmljenja se dosegajo v ustrezni višini glede na usmeritve ON LUO 2021-2030. Nekoliko nižja je realizacija del na področju s pridelovalnimi njivami, katerih realizacija je v obeh obdobjih nižja od načrtovanega.

Lovskotehniški objekti

Dela na lovskih objektih so se odvijala v okviru načrtov, najnižja je realizacija števila obnov in novogradenj solnic. Stanje lovskih objektov v LUO je ustrezno in omogoča predvsem lažji lov in realizacijo načrtov odzema z odstrelom. Lovske preže, ki so odslužile svojemu namenu in so neuporabne oziroma propadajo, je treba obnoviti ali odstraniti iz lovišča, ter površino povrniti v prvotno stanje.

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Preglednica 3.2.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2025 in 2026

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg	Dopustna odstopanja (navzdol / navzgor)
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI			
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	22.739	-20 % / neomejeno
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI			
Priprava travnikov in košnja (ročna in strojna)	ha	211,0	-20 % / neomejeno
Spravilo sena z odvozom	ha	149,3	-100 % / neomejeno
Priprava pasišč za divjad	ha	16,3	-100 % / neomejeno
Gnojenje travnikov	ha	16,5	-100 % / ni dovoljeno presegati
Vzdrževanje grmišč	ha	34,8	-20 % / neomejeno
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	4,4	-20 % / neomejeno
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	27,7	-20 % / neomejeno
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	396	-20 % / neomejeno
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	18	-100 % / neomejeno
Sadnja in vzdrževanje plod. drevja in grmovja	število	921	-100 % / neomejeno
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	229	-100 % / neomejeno
3. BIOTEHNIŠKI UKREPI			
Zimsko krmljenje	kg	211.150	-100 % / ni dovoljeno presegati
Privabljalno krmljenje	kg	342.500	-100 % / ni dovoljeno presegati
Krmne njive	ha	26,33	-100 % / neomejeno
Pridelovalne njive	ha	2,03	-100 % / neomejeno
Solnice	kg	15.512	-100 % / ni dovoljeno presegati
4. LOVSKOTEHNIŠKI OBJEKTI			
Solnice (obnova in novogradnja)	število	5.194	-100 % / ni dovoljeno presegati
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	405	-100 % / neomejeno
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	127	-100 % / ni dovoljeno presegati
Lovske steze (obnova in novogradnja)	število	444	-100 % / neomejeno

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

V okviru varstva in monitoringa divjadi se spremlja prisotnost, populacijske trende divjadi, spremlja se stanje habitatov, poteka spremljanje potreb po delih v okolju, spremljanje in omejevanje neprimernih dejavnosti v okolju, presoja potrebnosti dodajanja divjadi v lovišče, določanja dobe mirovanja dejavnosti za posamezne habitate ipd. Vrsta in obseg aktivnosti naj bo prilagojena problematiki v prostoru; poudarek je na vrstah, katerih populacija in/ali habitat so v slabšem stanju.

Biomeliorativni ukrepi

Skladno s smernicami iz poglavja 2.2 Območja z omejitvami in prepovedmi lova, veljajo omejitve in usmeritve umeščanja površin biomeliorativnih ukrepov po posameznih zvrsteh naravnih vrednot, upravljaljskih conah Natura 2000 in v zavarovanih območjih. V nadaljevanju pri posameznem ukrepu ali skupini ukrepov povzemamo ključne omejitve in usmeritve iz naravovarstvenih smernic.

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, se dejavnost oblikovanja življenjskega okolja divjadi načrtuje tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst. Ohranja naj se njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovna povezanost, če bi bila le-ta prekinjena.

Vzdrževanje travnikov in pašnikov v gozdnem prostoru

Ukrepi vzdrževanja travnikov in pašnikov so prvenstveno namenjeni ohranjanju deleža travnatih površin (travinj) v gozdnem prostoru.

Splošne usmeritve:

- Ukrepi vzdrževanja so usmerjeni predvsem v območja z večjo gozdnatostjo.
- Ukrepe usmerjamo predvsem v okolja: z več vrstami rastlinojede parkljaste divjadi in višjimi gostotami populacij; kjer se travniki in pašniki zaraščajo; s slabše usklajenimi odnosi med rastlinojedo parkljasto divjadjo in njenim okoljem.
- Ukrepe razporedimo na več manjših površin (namesto malo velikih površin; površine < 3 ha).
- Prednost imajo površine, ki so oddaljene od naselij in prometnih javnih cest.
- Košnja trave se opravi vsaj enkrat letno, praviloma po cvetenju trav. Na naravnih vrednotah (glej naravovarstvene smernice v prilogi 1) se prva košnja naravovarstveno pomembnih travnišč opravi po 30.6. Na območjih pojavljanja kosca (*Crex crex*) se prva košnja izvede po 1. 8.

Košnja travnikov

Košnja trave se opravi vsaj enkrat letno, praviloma po cvetenju trav. Na nekaterih območjih Natura 2000 ter na botaničnih naravnih vrednotah (glej naravovarstvene smernice dolgoročnega načrta) se prva košnja naravovarstveno pomembnejših travnišč opravi po 30. 6. Na območjih pojavljanja kosca (*Crex crex*) se prva košnja izvede po 1. avgustu. Pašnike se lahko vzdržuje tudi strojno z mulčenjem, vendar ne na mokrih travnikih.

Gnojenje travnikov

Na naravovarstveno pomembnih območjih (opredelitev v naravovarstvenih smernicah dolgoročnega načrta) se gnojenje ne izvaja. Gnoji se zmerno, da se zagotavlja in ohranja čim večja vrstna pestrost na pašnikih.

Na botaničnih naravnih vrednotah se ne izvaja gnojenja košenic in ne vnaša mineralnih gnojil. Gnojenja košenic se ne izvaja tudi na nekaterih območjih Natura 2000.

Vzdrževanje vodnih virov

Izdelava in vzdrževanje kaluž

Ukrep se izvaja na način, ki ohranja biotsko pestrost in le v obdobjih izven razmnoževalnih ciklov dvoživk in drugih živali (pozno jeseni ali pozimi). Če je vodni vir suh, se ga lahko obnavlja tudi poleti. Ostale kaluže (vodne vire) naj se samo spremljajo v smislu preprečevanja škodljivih antropogenih vplivov (v realizaciji se ne upošteva). Ukrep obsega odstranitev odmrlih vej, listja ipd. Z manjšimi zemeljskimi deli se uredijo brežine kaluž. Za doseg nepropustnosti se lahko dno in brežine zahodi oz. potepta. Za izdelavo kaluž naj se poiščejo primerna mesta (neprepustna tla), kjer se z zemeljskimi deli izoblikuje kotanja in ta zatlači z neprepustno zemljino. V bližini kaluž je treba varovati »čohalna drevesa« za divje prašiče. V neposredno bližino mokrišč in kaluž ni dovoljeno postavljanje solnic.

Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira

Ukrep se izvaja na način, ki ohranja biotsko pestrost in le v obdobjih izven razmnoževalnih ciklov dvoživk in drugih živali (pozno jeseni ali pozimi). Če je vodni vir suh, se ga lahko obnavlja tudi poleti. V čim večji meri se uporablja naravne materiale.

Usmeritve, določila:

- Ohranja naj se vodne in močvirne biotope, kot so mlake, luže, izvire ter druge vodne vire.

- 50 m od naravnih vodnih virov naj se ne postavlja lovskih objektov v skladu s konkretnimi varstvenimi usmeritvami, ki so priloga dolgoročnega načrta.
- Biotehničnih ukrepov naj se na razdalji vsaj 50 m od vodnih virov ne izvaja. V primeru, da se posege načrtuje bližje, naj se zadeve uskladi z ZRSVN.
- Vzdrževanje vodnih virov naj se izvaja v sodelovanju z ZRSVN.
- Izvedba ohranjanja in vzpostavljanja vodnih virov naj bo prilagojena časovnim zahtevam dvoživk.
- Ohranjanje naj se pas obrežne vegetacije. V času gnezdenja ptic, med 1. marcem in 1. avgustom je prepovedano sekati zarast ob potokih.

Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja

Usmeritve, določila:

- Pred izvedbo ukrepa naj se upravljavci lovišč glede izbire lokacij dogovorijo z lastniki zemljišč in z ZGS (revirni gozdar); s slednjim tudi glede izbire najprimernejše vrste sadik in njihove zaščite.
- Načrta del ni treba realizirati, lahko pa se ga preseže. V upravljaljski coni Natura 2000 (območje divjega petelina oz. gozdnega jereba) naj se sadijo in vzdržujejo plodonosne vrste namenjene prehrani divjega petelina (jerebika, mokovec, češmin, glog, borovnica, malina) oz. gozdnega jereba (leska, breza, jelša, jerebika, mokovec, brek, češmin, glog).

Biotehniški ukrepi

Krmljenje

Krmišča zimskega in privabljalnega krmljenja ne smejo biti na isti lokaciji.

Vrste krme. Za krmljenje uporabljamo (glede na izvor, energijsko vrednost in vsebnost vode) naslednje vrste krme:

- močna škrobna krma (koruza, žita, kostanj, želod, briketi rastlinskega izvora),
- sočna krma (okopavine, tropine, sadje),
- voluminozna krma (seno, vejniki, travna silaža, koruzna silaža, pesni rezanci),
- krma živalskega izvora (v skladu z veterinarskimi predpisi).

Vrste divjadi, ki jih ciljno krmimo in dovoljena vrsta krmljenja (Z = zimsko, P = privabljalno):

- navadni jelen (Z, P)
- muflon (Z, P)
- mala divjad (fazan, poljska jerebica, poljski zajec, raca mlakarica; Z)
- damjak (Z, P)
- divji prašič (P)
- lisica (P)
- jazbec (P)
- kuna belica, kuna zlatica (P)
- šakal (P)

Namensko krmljenje srnjadi in gamsa, razen v izjemnih razmerah (dolgotrajna visoka in pomrznjena snežna odeja), ni dovoljeno. O nameri krmljenja navedenih vrst zaradi izjemnih razmer upravljavci lovišč z vlogo (opis izrednih razmer, kraj oz. območje krmljenja, čas, vrsta divjadi) preko OZUL obvestijo OE ZGS. Soglasje k začetku krmljenja izda pristojna OE ZGS ter o tem obvesti tudi lovsko inšpekcijo.

Z namenom zmanjšanja povoza srnjadi je izjemoma v bližini prometnic z močno povečanim povozom srnjadi v zimskem času za kratek čas (največ 1–2 tedna) dovoljeno t. i. prestrezno krmljenje (»intercept feeding«), s katerim zmanjšamo potrebo po približevanju (prehranjevanju) srnjadi na brežinah cest. Krmljenje se izvaja v pasu 300–500 m od problematičnega/ih odseka/ov cest. Za pridobitev dovoljenja za prestrezno krmljenje velja enak postopek kot za krmljenje srnjadi v izjemnih zimskih razmerah.

Zimsko krmljenje

Zimsko krmljenje navadnega jelena in muflona

Gostota krmišč in količina krme

- Na ravni lovišča je največja dovoljena gostota krmišč, ki se opredeli v dvoletnem načrtu LUO, največ 1/1250 ha lovne površine (skupaj za jelenjad, damjaka in muflona).
- V območnem načrtu Zahodno visoko kraškega LUO bo zaradi omejitve prišlo do zmanjšanja števila krmišč. Potrebno je pripraviti okvirni načrt postopnega zmanjšanja števila krmišč in količine krme do konca leta 2026. Količina krme se mora zmanjševati najmanj proporcionalno z zmanjševanjem števila krmišč v LUO (glede na leto 2020).
- Ob travnikih in pašnikih manjših od 0,5 ha, ki so locirani v gozdovih z manj kot 10 % travnatih površin, je ob košnji dovoljeno seno prve košnje zložiti v jasli, stoge ali kope za namen krmljenja divjadi. V primeru, da tako položena krma na ravni lovišča ne presega 10 % vse krme položene jelenjadi, damjaku in muflonu, se takšna krmišča ne štejejo med krmišča, za katera je predvidena zgoraj navedena omejitev gostote. Na teh lokacijah ni dovoljeno dodajati druge (npr. od drugod pripeljane) krme. Takšna krmišča se v dvoletnem načrtu LUO in načrtih lovišč/LPN evidentirajo tako kot druga krmišča.

Lokacije krmišč

- Lokacije krmišč morajo biti izbrane ob upoštevanju zgradbe gozdov in gozdnogospodarskih ter gozdnogojitvenih ciljev – predvsem na način, da ne privabljajo divjadi v bližino pomlajenih površin in (smrekovih) drogovnjakov oz. na način, da divjad odtegnejo v predele, kjer ni pomlajenih površin oz. so poškodbe mladja manj problematične.
- Lokacije krmišč ne smejo biti postavljene v mladovja, sestoje v pomlajevanju in v sestoje, v katerih se bo v naslednjih 10–letih (načrt GGE) pričelo uvajati v pomlajevanje oz. v neposredno bližino teh sestojev.
- Preverjanje lokacij in zamenjavo obstoječih krmišč na neustreznih lokacijah je treba opraviti do konca leta 2026. Pri tem je potrebno zajeti površine vseh GGE, ki so bile oz. bodo z načrti obnovljene do vključno leta 2024. Zamenjavo neustreznih lokacij krmišč na površinah GGE, ki bodo z načrti obnovljene v letih 2025 in 2026, se načrtuje v LUN za obdobje 2027–2028. Vsak naslednji dvoletni LUN predvidi zamenjavo lokacij krmišč na površinah GGE, ki so bile z načrti obnovljene v preteklem dvoletnem obdobju.
- Novo (nadomestno) krmišče se postavi v oddaljenosti najmanj 500 m od obstoječega krmišča. Prvo zimsko sezono uvedenega novega krmišča je dovoljeno krmiti divjad na obeh krmiščih, pri tem skupna količina krme na obeh krmiščih ne sme presegati količine na dotedanjem krmišču.
- Na naravovarstveno pomembnih območjih (opredelitev v naravovarstvenih smernicah dolgoročnega načrta) ter na območju rastišč divjega petelina se krmljenje ne izvaja.
- Opuščanje/ukinjanje krmišč na določenem območju mora potekati postopno, da se prepreči negativne učinke hitrega opuščanja (začasno večje poškodbe gozda, poslabšanje vitalnosti in pogini na krmo habituiranih živali).
- Oceno ne/primernosti lokacij krmišč opravi ZGS. O lokaciji morebitnega nadomestnega krmišča se skupaj dogovorita upravljavec lovišča in ZGS. Pobudo za spremembo lokacije krmišča lahko poda tudi upravljavec lovišča.
- Lokacije krmišč morajo biti opredeljene v načrtih upravljanja z divjadjo.

Ostale usmeritve, določila in omejitve

- Struktura krme mora biti naslednja: sočna krma do 35 %, voluminozna krma vsaj 65 %. Pri zimskem krmljenju uporaba močne škrobne krme ni dovoljena.
- Jelenjad je dovoljeno krmiti le v loviščih osrednjega območja populacije.
- Damjaka in muflona ni dovoljeno krmiti na območjih, kjer je cilj lokalna izločitev vrste iz narave.
- Krmišča morajo biti stalno založena v zimskem in zgodnje spomladanskem času (december–marec); v primeru snežne odeje pa tudi izven tega obdobja.
- Z razporeditvijo položene krme je treba omogočiti, da vse živali istočasno pridejo do krme.
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrtovanega števila krmišč in količine krme (v načrtih lovišč) ni treba dosegati in ni dovoljeno presegati.
- V primeru milih zim ali izjemnih obrodov (velika količina, želoda, kostanja, žira,...) zimskih krmišč ni potrebno zalagati.

Zimsko krmljenje male divjadi

Usmeritve, določila in omejitve

- Dovoljeno je zimsko krmljenje fazana, poljske jerebice, poljskega zajca in race mlakarice.
- Krmljenje male poljske divjadi je smiselno in potrebno izvajati tudi izven zimskega obdobja.
- Vrsta krme, ki se polaga na krmiščih za malo divjad: koruza, žita, zelena krma.
- Pri krmljenju z močno škrobno krmo mora biti le ta položena tako, da se prepreči, da bi pretežni del krme zaužile druge vrste divjadi. Za krmljenje fazana in poljske jerebice se priporoča uporaba t. i. »spiral feeder« krmilnic.
- Mala poljska divjad se na krmiščih ne lovi.
- Število krmišč in količina krme na ravni LUO in posameznih lovišč se določi glede na višino odvzema živali posamezne vrste.
- Krmljenje race mlakarice je dovoljeno v račnjakih za gojitev rac mlakaric. Število krmišč in količina krme naj se smiselno prilagodi velikosti račnjaka in številu ptic, ki v njem bivajo.
- Krmljenje poljskega zajca se lahko izvaja le izjemoma in le v prostoru intenzivno obdelane agrarne krajine (intenzivno kmetijstvo, delež gozda < 20 %, pomanjkanje naravne vegetacije) in se določi z lovsko upravljalnimi načrti.
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrtovanega števila krmišč in količine krme (v načrtih lovišč) ni treba dosegati in ni dovoljeno presežati.
- Lokacije krmišč morajo upravljavci navesti v letnem načrtu lovišča/LPN, v dvoletnem načrtu LUO se lokacij ne navaja.

Privabljalno krmljenje

Splošne usmeritve

- Za doseganje učinka lokalnega privabljanja so na krmišču potrebne in dovoljene le minimalne količine krme.
- Navadnega jelena, damjaka, muflona in divjega prašiča je dovoljeno privabljalno krmiti z: močno škrobno krmo, sočno krmo, voluminozno krmo. Male zveri se privabljalno krmito s krmo živalskega izvora (v skladu z veterinarskimi predpisi).
- Lokacije krmišč morajo biti opredeljene v načrtih upravljanja z divjadjo. Pri divjem prašiču so v dvoletnem načrtu LUO opredeljene vse lokacije privabljalnih krmišč v posameznih loviščih, medtem ko se v letnem načrtu lovišča/LPN izmed teh lokacij opredelijo dejansko aktivna krmišča.

Privabljalno krmljenje navadnega jelena

Gostota krmišč in količina krme:

- Na ravni lovišča je največja dovoljena gostota krmišč 1/500 ha lovne površine (skupaj za jelenjad, damjaka in muflona).
- Največja dnevna količina položene krme na posameznem krmišču ne sme presežati 50 kg in količina močne škrobne krme ne sme presežati 5 kg. V LUO oz. posameznih loviščih znotraj LUO z manjšo gostoto odvzema jelena/damjaka/muflona se lahko predpiše tudi manjša dovoljena dnevna količina krme.

Ostale usmeritve, določila in omejitve:

- Privabljalno krmljenje se lahko izvaja le v času lovne dobe (redne, predčasne, podaljšane) za jelenjad, damjaka ali muflona.
- Na območju rastišč gozdnih kur je dovoljeno privabljalno krmljenje jelenjadi, damjaka in muflona v času po rasti, od 1. avgusta dalje. Na rastiščih se ne privablja divjega prašiča in malih zveri. Vrsta krme mora biti temu prilagojena – ne krmiti se s koruzo, žiti, krmo živalskega izvora.
- Zaradi omejevanja neželenih vplivov v gozdnih sestojih (predvsem od jelenjadi) ustreznost lokacij krmišč presodi ZGS.
- V primeru, da posamezna lokacija privabljalnega krmljenja zaradi sprememb v sestojih kot posledica ujm, podlubnikov ali rednega gospodarjenja z gozdovi postane neprimerna (nastanek površine v pomlajevanju), se jo čez leto lahko nadomesti z novo in se jo vključi v naslednji dvoletni načrt LUO. Upravljevec lovišča je pred zamenjavo krmišča o tem dolžan obvestiti ZGS in lovsko inšpekcijo.
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrtovanega števila krmišč in količine krme (v načrtih lovišč/LPN) ni treba dosegati in ni dovoljeno presežati.

- Dovoljeno je krmljenje s sočno krmo (jabolka, ...)

Privabljalno krmljenje divjega prašiča

Ukrep privabljalnega krmljenja mora biti nadzorovan in prilagojen gostoti divjih prašičev ter ne sme imeti za posledico povečan obseg škod na kmetijskih površinah.

Gostota in lokacije krmišč ter količina krme

- Največja dovoljena gostota aktivnih krmišč, ki so določena v letnem načrtu lovišča/LPN, je 1/300 ha lovne površine (gostota vseh krmišč, ki so opredeljena v dvoletnem načrtu LUO, je lahko večja).
- Krmišče mora biti oddaljeno vsaj 200 m od meje gozdnega kompleksa z negozdno krajino.
- Krmišč naj se v habitatih gozdnih kur ne postavlja. Izjemoma se za potrebe zmanjšanja vpliva divjega prašiča v habitatih gozdnih kur lahko postavijo krmišča, pri čemer se lokacije in časovne omejitve uporabe krmišč uskladi z ZRSVN. Krmišč se ne postavlja na ožja rastišča.
- Največja dnevna količina položene močne škrobne krme na posameznem krmišču ne sme presegati 5 kg. V LUO oz. posameznih loviščih znotraj LUO z manjšo gostoto odvzema divjega prašiča se lahko predpiše tudi manjša dovoljena dnevna količina krme.
- Oceno ne/primernosti lokacij krmišč opravi ZGS.

Ostale usmeritve, določila in omejitve

- Privabljalno krmljenje divjih prašičev se lahko izvaja vse leto.
- Za krmo se uporabljajo sočna (okopavine, tropine, sadje).
- Krmljenje se izvaja na način, da je krma dostopna predvsem divjemu prašiču in čim manj ostali divjadi (npr. krmni valj, polaganje krme v tla, prekrivanje krme ipd.)
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrtovanega števila krmišč in količine krme (v načrtih lovišč/LPN) ni treba dosegati in dovoljeno presegati.

Privabljalno krmljenje malih zveri (lisica, jazbec, kuna zlatica, kuna belica, šakal)

Usmeritve, določila in omejitve

- Uporablja se krma živalskega izvora in sadje.
- Pri izvajanju ukrepa je treba upoštevati veterinarske predpise o ravnanju z živalskimi stranskimi proizvodi.
- Na privabljalnem krmišču naj bo dnevno dostopno do 2 kg krme.
- Krma naj bo primerno prikrita in/ali plitvo zagrebena v zemljo.
- Malih zveri ni dovoljeno krmiti v območjih habitatov gozdnih kur.
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrtovanega števila krmišč in količine krme (v načrtih lovišč/LPN) ni treba dosegati in ni dovoljeno presegati.
- Lokacije krmišč morajo biti opredeljene v načrtih upravljanja z divjadjo.

Krmne njive

Med parkljarji so namenjene jelenjadi in divjemu prašiču; pomagajo zmanjševati pritisk jelenjadi na gozdno mladje in divjega prašiča na kmetijske površine. V intenzivno obdelani krajini so namenjene tudi izboljšanju bivalnih razmer za malo divjad (poljski zajec, poljska jerebica).

Usmeritve, določila in omejitve:

- Uporaba tujerodnih rastlin (npr. topinambur) ni dovoljena.
- Enota za načrtovanje obsega: ha.
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrta ni treba dosegati in se ga lahko presega.
- Krmne njive naj bodo čim bolj odmaknjene od drugih kmetijskih površin.
- Z načrti se njive lokacijsko usmerja.

Pridelovalne njive

Pridelovalne njive so namenjene pridelavi krme za divjad. Uporabljajo jih tisti upravljavci lovišč, ki izvajajo določeno obliko krmljenja.

Usmeritve, določila in omejitve:

- Uporaba tujerodnih rastlin (npr. topinambur) ni dovoljena.

- Enota za načrtovanje obsega: ha.
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrta ni treba dosežati in se ga lahko presega.

Sečnja v zimskem času

Z zimsko sečnjo drevja in grmovja povečujemo količino naravne hrane v zimskem času ob visokem snegu, ko je dostop do nje oviran. Ukrep je namenjen vsem rastlinojedim parkljarjem, še posebej jelenjadi na območjih visokih gostot (zimovališča). Od drevesnih vrst so za sečnjo najprimernejše košate, z omelo obrasle jelke, vsi mehki listavci, nekateri trdi listavci (npr. javor, jesen, brest, hrast), od grmovnih vrst pa predvsem leska. Ukrep ima v primerjavi krmljenjem več prednosti: dostopnost velike količine naravne hrane, ne proži koncentracij jelenjadi in poškodb sestojev, lahko zmanjšuje objedenost mladja, je poceni.

- Enote za načrtovanje obsega: drevo – število, grmovje – ha.
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrta ni treba dosežati in se ga pa lahko presega.

Zaščita s tehničnimi in kemičnimi sredstvi

Uporaba tehničnih in kemičnih (tudi drugih) sredstev za zaščito pred škodo od divjadi in škodo na divjadi.

Škoda na divjadi: kemična odvrata, zvočna odvrata, svetlobni odsevniki, kombinacije zvočnih in svetlobnih odsevnikov, silhuete, plašilne naprave na kosilnicah, cestnoprometni znaki, osveščanje širše javnosti in drugo.

Škoda od divjadi: zaščita z vsemi vrstami tehničnih (npr. električna ograja) in kemičnih sredstev.

- Enota za načrtovanje obsega: dolžina (m).
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrt se izvaja v obsegu najmanj 80 % in je lahko presežen.

Lovskotehniški objekti

Skladno z naravovarstvenimi smernicami (priloga 1 LUN ZVK LUO 2021-2030) veljajo omejitve postavljanja lovskotehniških objektov (z izjemo lovskih stez) po posameznih zvrsteh naravnih vrednot in po posameznih upravljaljskih conah Natura 2000. Objektov se ne postavlja:

- Na drevesa naj se ne postavlja lovskih prež oz. drugih lovskih objektov. Lovski objekti naj bodo od zunanjega tlorisa drevesnih krošenj oddaljeni vsaj 5 m.
- Na geološke naravne vrednote naj se ne postavlja lovskih objektov (npr. prež, krmišč, solnic, itd.).
- Na naravne vrednote in točkovne geomorfološke naravne vrednote naj se ne postavlja lovskih objektov (npr. lovskih prež, solnic, krmišč, itd.).
- Na naravne vrednote oz. na razdalji vsaj 50 m od naravnih vodnih virov naj se ne postavlja lovskih objektov. Morebitne obstoječe solnice in krmišča naj se z naravnih vrednot postopoma odstrani oz. prestavi na ustrezno razdaljo od vodnega vira.
- Na naravne vrednote oz. vsaj 50 m od vodotokov naj se ne postavlja krmišč in solnic.

Lovske objekte, ki ne ustrezajo navedenim lokacijskim omejitvam, je potrebno odstraniti oz. prestaviti do konca veljavnosti pričujočega načrta.

Solnice

Usmeritve, določila, omejitve:

- Namen solnic je privabljanje divjadi z namenom odstrela in monitoringa.
- Solnice se zalagajo v zmernih količinah s soljo in mineralnimi kamni (priporočeno do največ 3 kg na solnico/letno).
- Postavljanje solnic je prepovedano:
 - v mladovjih in sestojih v obnovi (izjemoma s soglasjem lastnika in ZGS),
 - ob prometnih cestah,
 - v gozdnih rezervatih,
 - v mokriščih,
 - v razdalji do 50 m od vodnih virov (soli se ne sme vnašati v kaluže in ostale vodne vire!),
- Enota za načrtovanje obsega novogradnje in obnove: število. Enota za načrtovanje obsega polaganja soli: kg.
- Dopustna odstopanja realizacije načrta: načrta ni treba dosežati in se ga ne sme presežati.

3.3 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

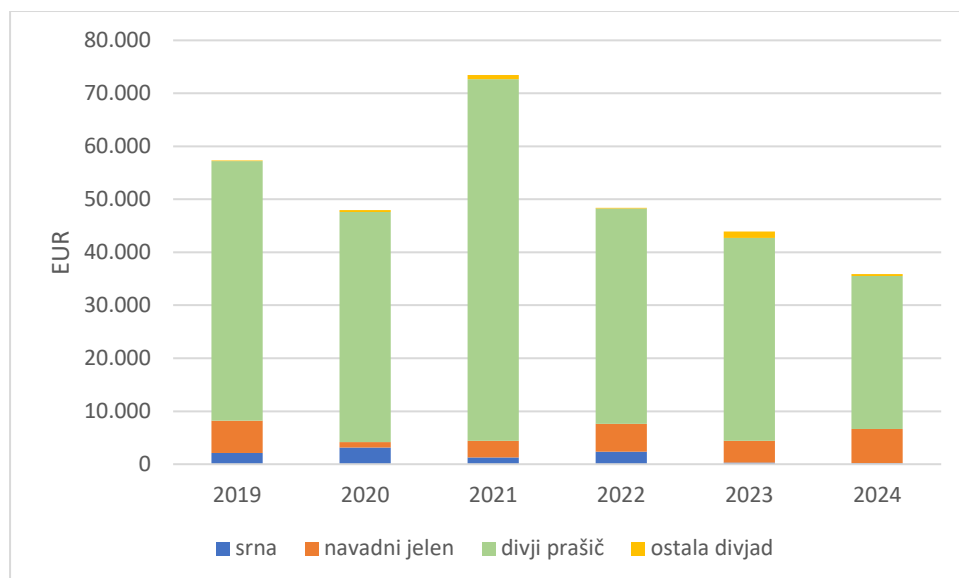
Škoda, ki jo povzroča divjad

Škoda od divjadi v preteklem obdobju

Preglednica 3.3.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v preteklem obdobju

Vrsta divjadi	Kultura	2019–2024		2023–2024	
		Ovrednotena škoda	EUR / 100 ha	Ovrednotena škoda	EUR / 100 ha
srna	Kulture	733,65	0,47	234,5	0,15
	travniki	-	-	0	-
	sadno drevje	306,27	0,20	28,74	0,02
	gozd	496,67	0,32	0	
	ostalo	33,33	0,02	0	
skupaj		1.569,92	1,01	263,24	0,17
navadni jelen	Kulture	2443,51	1,57	2.468,03	1,59
	travniki	113,00	0,07	135,00	0,09
	sadno drevje	1.603,83	1,03	2.666,54	1,71
	gozd	80,00	0,05	0,0	-
	ostalo	9,76	0,01	0,0	-
skupaj		4.250,10	2,73	5.269,57	3,39
divji prašič	Kulture	22.765,9	14,64	20.465,20	13,16
	travniki	22.057,45	14,18	13.546,83	8,71
	ostalo	62,23	0,04	50,00	0,03
skupaj		44.885,58	28,86	34.062,03	21,90
SKUPAJ PARKLJARJI		50.705,60	32,61	39.594,84	25,46
šakal		-	-	-	-
lisica		201,83	0,13	505,00	0,32
jazbec		23,33	0,02	35,00	0,02
poljski zajec		145,33	0,09	240,00	0,15
siva vrana		31,67	0,02	-	-
ostale vrste		141,38	0,09	5,01	0,00
SKUPAJ OSTALO		402,16	0,26	780,00	0,50
VSE SKUPAJ		51.249,14	32,96	40.379,85	25,97

V preglednici so za obe obravnavani obdobji (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti škode. Vrednost opravljenega dela je od leta 2023 ovrednotena po 10,5 EUR/uro (pred tem 5 EUR/uro).

Slika 3.3.1: Dinamika vrednosti škode od divjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Škoda po evrazijskem šakalu in divjadi na nelovnih površinah

Škode po evrazijskem šakalu v ZVK LUO so bile prvič zabeležene leta 2021, ko so pooblaščenca za škode ZGS ocenili za 11.488,61 EUR odškodnin. Leta 2022 se je višina ocenjenih škod po tej vrsti zmanjšala, nato pa se vsako leto povečevala in dosegla višek leta 2024. Višina ocenjenih odškodnin v letu 2024 znaša kar 14.944,00 EUR. Šestletno povprečje ovrednotenih škod znaša 7.752,00 EUR.

Škode na nelovnih površinah se v LUO pojavljajo še po d. prašiču (povprečna letna ocenjena odškodnina v šestletnem obdobju znaša 6.961,00 EUR, v zadnjem dvoletnem obdobju pa 7.772,00 EUR), navadnem jelenu (povprečna letna ocenjena odškodnina v šestletnem obdobju znaša 1.358,00 EUR, v zadnjem dvoletnem obdobju pa 1.166,00 EUR), srnjadi (povprečna letna ocenjena odškodnina v šestletnem obdobju znaša 1.574,00 EUR, v zadnjem dvoletnem obdobju pa 163,00 EUR). Na nelovnih površinah beležimo še zanemarljive škode po nekaterih vrstah divjadi, in sicer poljskem zajcu, kuni belici, gamsu in sivi vrani.

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi

Preglednica 3.3.2: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2019–2024

2019–2024*	2023–2024*
Opravljenih ur	Opravljenih ur
7370	7271

*V preglednici so za obe obravnavani obdobji (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti števila objektov in opravljenih ur.

Opravljeni ukrepi za zaščito so posledica stanja in dinamike škod v LUO. Ukrepi se nanašajo predvsem na postavitve električnih pastirjev in na uporabo kemičnih sredstev. Planirane zaščite so za celotno šestletno obdobje skoraj enake realiziranim. Dinamika realizacije opravljenih ukrepov za preprečevanje škod od divjadi ne izkazuje velikega nihanja med posameznimi leti za celotno obdobje 2019 do 2024.

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2025 in 2026

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod so po obsegu podobni kot v preteklem šestletnem obdobju in znašajo skupaj 14654 ur, 7267 ur za leto 2025 in 7387 ur za leto 2026. Ukrepi se nanašajo predvsem na postavitve posameznih električnih pastirjev in uporabo odvrčal. Poudarek na zaščiti morajo dati tisti upravljalci lovišč, ki imajo v LUO največjo škodo, to pa so predvsem lovišča v osrednjem območju divjega prašiča ter tudi posamezni upravljalci lovišč iz robnega območja (preostala Vipavska dolina). Zaradi povečanih škod, morajo ukrepe za preprečevanje škod izvajati v večji meri tudi lovišča iz robnega območja I.

Pri škodah moramo ločiti povzročitelje škod, oziroma kdo za škodo odgovarja glede na to, kje je le-ta nastala.

3.4 Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa ne terenu prostorsko ni vezana na območje LUO, ampak se opravlja po »ekoloških enotah« (popisne enote - PE) pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd.

V letih 2010, 2014, 2017, 2020 in 2024 smo v vseh popisnih enotah v LUO izvedli popis objedenosti gozdnega mladja. Ugotavljamo, da so sistematično pridobljeni podatki pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

Po opisani metodologiji je bilo do sedaj izvedenih 5 vseslovenskih popisov in sicer v letih 2010, 2014, 2017, 2020 in 2024.

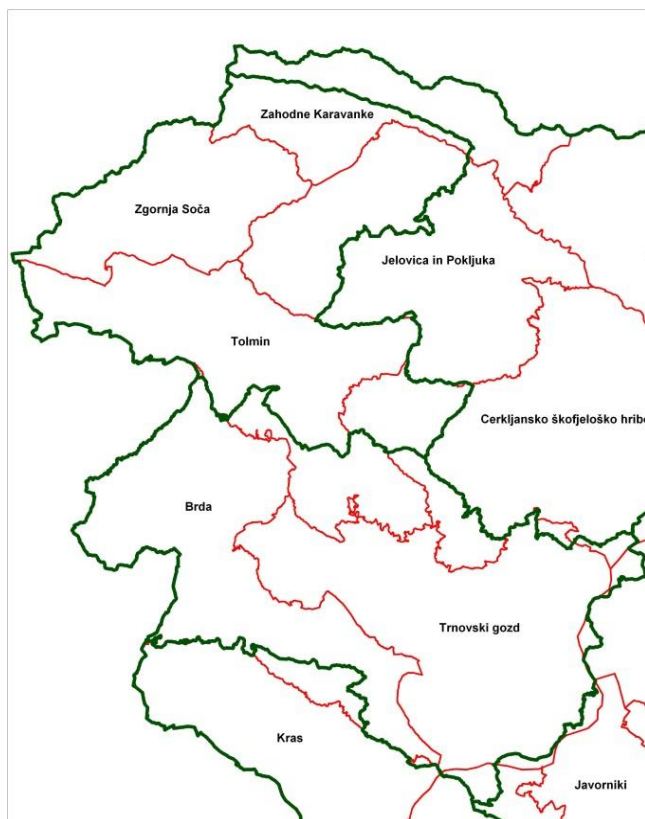
Metoda popisa poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi sloni na razdelitvi Slovenije na 35 popisnih enot, ki predstavljajo osnovne celice spremljanja objedenosti in drugih kazalnikov stanja mladja. Popisne enote so bile oblikovane upoštevaje meje gozdnogospodarskih enot, meje populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi (predvsem navadne jelenjadi) in težko prehodne ovire kot so večje reke in avtoceste. Velikost popisnih enot je praviloma med 30.000 in 100.000 ha.

V vsaki popisni enoti se najprej določi vse možne ploskve za popise gozdnega mladja, ki temeljijo na mreži stalnih vzorčnih ploskev (v nadaljevanju SVP), namenjenih za spremljanje stanja in razvoja gozdov in so sestavni del gozdne inventure. Pogoji za določitev ploskve za popis objedenosti gozdnega mladja je, da SVP leži v sestojih v obnovi ali debeljakih, ki imajo smernico za obnovo, in kjer je delež mladja najmanj 10 %, ali v prebiralnih in drugih raznomernih sestojih. V vsaki popisni enoti se nato iz nabora vseh možnih ploskev naključno izbere 51 ploskev. Pri vsakem ponovnem popisu se tretjino popisnih ploskev za objedenost zamenja.

V območni enoti (OE) Tolmin smo izločili pet popisnih enot. Dve enoti presegata območje OE Tolmin (Trnovski gozd in Cerkljansko-Škofjeloško hribovje), tri enote v celoti leže znotraj.

Preglednica 3.4.1: Pregled popisnih enot in popisanih ploskev (podatki za območje OE Tolmin)

Popisna enota	Površina gozda (ha)
Gornja Soča	19.810
Tolmin	45.255
Cerkljansko-Škofjeloško hribovje	10.542
Trnovski gozd	32.678
Brda-Vipavska dolina	35.452
skupaj	143.737

Slika 3.4.1: Prikaz popisnih enot za ugotavljanje objedenosti gozdnega mladja v LUO

Preglednica 3.4.2 : Popisne enote v Zahodno visoko kraškem LUO

popisna enota	šifra	P (ha) SKU	P (ha) LUO	%
Brda	27	64.271	59.321	92,3
Trnovski gozd	26	76.844	73.982	96,3
Tolmin	31	66.020	16.837	25,5
Cerkljansko škofojeloško hribovje	30	86.856	8.315	9,6

Iz slike in preglednice je razvidno, da v LUO skoraj v celoti ležita popisni enoti Brda in Trnovski gozd. Severni del LUO, porečje Idrijce in Trebuša ležijo v Popisni enoti Tolmin in manjši del v popisni enoti Cerkljansko škofojeloško hribovje.

V letu 2024 se je popis izvedel v vseh štirih popisnih enotah v LUO. Skupno je bilo na ravni Slovenije popisanih 1.652 ploskev, kar je največ v vseh letih popisov. V LUO se je izvedel popis na 146 ploskvah.

Pred začetkom terenskih popisov v letu 2024 smo najprej v okviru Službe za lovsko načrtovanje izvedli delavnico za lovske načrtovalce (nosilci popisa po OE), na kateri smo osvežili način in pravila izvedbe popisa. Zatem so odgovorni za izdelavo popisa po OE (Odsek za načrtovanje razvoja gozdov) izvedli izobraževanja za popisovalce in sodelavce pri omenjenem delu. Prav tako so opravili izbiro in pripravo popisnih ploskev (popisni obrazci, kartne podlage, priprava tabličnih računalnikov in drugih inštrumentov ...), organizacijo terenskega dela (oblikovanje skupin, logistika, itn.) ter ustrezno kontrolo popisanih ploskev.

Terensko delo se je v večini primerov izvedlo s pomočjo revirnih gozdarjev. Po OE je pri delu sodelovalo različno število popisovalcev. Terenski popis sta opravljala po dva popisovalca skupaj.

Skupno število predvidenih ploskev za popis je bilo tako 259. Dejansko je bilo popisanih 241 točk. Kontrola popisa se je izvršila na 10. ploskvah v vseh popisnih enotah. Vse nove točke smo računalniško preverili, ali se v njihovi okolici nahaja mladje, v nasprotnem primeru smo določili nove točke. Shemo menjave točk prikazuje spodnja preglednica.

Preglednica 3.4.3: Število popisnih ploskev na OE Tolmin

Oznake vrstic	Brda	Cerklj. Škof.	Gornja Soča	Tolmin	Trnovski gozd	Skupaj
osnovne točke 2010	16	3	16	19	10	64
nove točke 2017	17	3	18	18	12	68
nove točke 2014	18	4	17	14	6	59
nove točke 2020	11	3	8	10	8	40
nove točke 2020	22	13	19	23	31	108
Skupaj 2024	57	21	51	60	52	241

V okviru načrta za ZVK LUO podrobneje obravnavamo tiste popisne enote, ki segajo v LUO z vsaj 20%

V nadaljevanju je za zadnje tri popise prikazana stopnja objedenosti po popisnih enotah in sicer: za vse drevesne vrste skupaj, ločeno za iglavce in listavce ter posebej za bukev. Ločena obravnava je smiselna samo za navedene skupine drevesnih vrst ter posebej bukev. Bukov je edina drevesna vrsta, ki je zastopana v zadostnem številu vzorcev in zadostnem številu v vseh popisnih enotah. Nekatere drevesne vrste, kot je npr. smreka, niso zastopane v Primorskem delu Slovenije (Brda), za jelko imamo npr. premalo vzorcev v osrednjem delu Slovenije, tako da smo pri prikazu stopenj objedenosti po drevesnih vrstah omejeni, če želimo korektno prikazati reprezentativen podatek za raven celotne države. Objedenost bukve prikazujemo tudi iz razloga, ker je pri rastlinojedi parkljasti divjadi srednje priljubljena drevesna vrsta, stopnja njene objedenosti pa je relativno linearno povezana z gostotami populacij parkljaste divjadi. V vsaki izmed popisnih enot je bilo popisanih (za vse drevesne vrste skupaj) najmanj 51 ploskev, kar zadošča, da dobimo dober vpogled v stanje poškodovanosti gozdnega mladja. Za lažjo in boljše predstavbo so stopnje objedenosti (skupna objedenost) prikazane na spodnji grafiki. Večja kot je poškodovanost, temnejši je odtenek barve, s tem da se poškodovanost veča od zelenih odtenkov proti rdečim. Število razredov z različnimi stopnjami objedenosti in mejne vrednosti so enake pri vseh slikah posameznega niza.

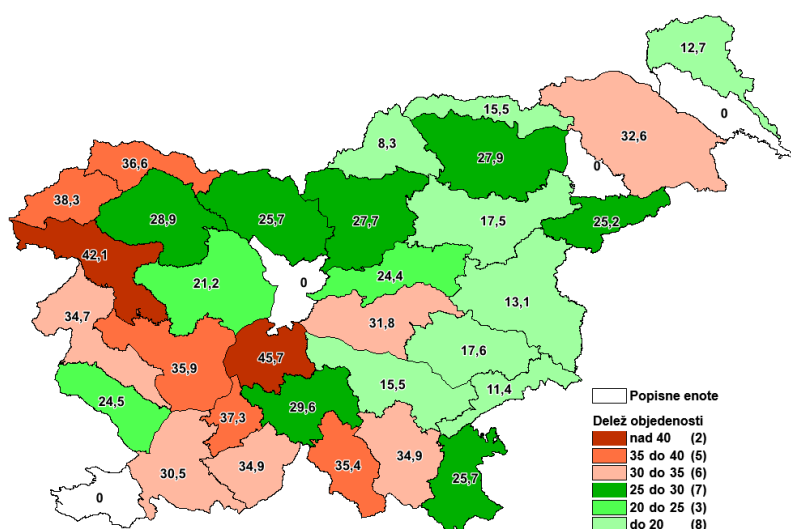
Skupna poškodovanost

V vseh popisih smo več kot 30 % objedenost (rdeči odtenki) evidentirali v enoti Brda. Vsaj v treh popisih pa v enotah Trnovski gozd in Tolmin (2010, 2014, 2024).

Značilno je povečanje stopnje poškodovanosti v skupnem v letu 2024 glede na 2020, za popisni enoti Trnovski gozd in Tolmin.

Višje stopnje objedenosti so značilnost zahodne polovice Slovenije in obsegajo dinarsko-alpski del. Osrednja in predvsem vzhodna polovica Slovenije je bistveno manj objedena. Ob zadnjem popisu je v vzhodnem delu objedenost v dveh enotah presegla 30 %, medtem ko je bilo takih enot v zahodnem delu države 11. V zahodnem delu v nobeni izmed popisnih enot nismo zabeležili manj kot 20 % objedenosti, v vzhodnem delu pa je takih enot 8.

Po drevesnih vrstah oz. skupinah drevesnih vrst (upoštevaje tiste, ki so v drevesni sestavi zastopane z vsaj 1 %) najvišje stopnje poškodovanosti beležimo pri plemenitih listavcih, ki so najbolj poškodovani v 14 popisnih enotah, mehki listavci imajo najvišje stopnje poškodovanosti v 9 popisnih enotah, drugi trdi listavci imajo najvišji delež v 7 popisnih enotah, v eni popisni enoti so najbolj poškodovani hrasti.

Slika 3.4.2: Skupna objedenost mladja v letu 2024 po popisnih enotah

Poškodovanost iglavcev

V skupni drevesni sestavi delež iglavcev med posameznimi popisnimi enotami močno variira. V nekaterih popisnih enotah so iglavci zastopani zgolj simbolično, v nekaterih pa njihov delež celo presega delež listavcev. Večinoma pa je delež iglavcev bistveno nižji, tako da v povprečju znaša 18 %. Večji delež od slovenskega povprečja smo zabeležili tudi na Cerkljanskem in Škofjeloškem hribovju (24 %), ki spada v ZVK LUO (del).

Za iglavce je značilno, da so stopnje poškodovanosti bistveno nižje od skupnih in vsaj na območjih z večjim deležem smreke nekajkrat nižje od stopenj poškodovanosti listavcev. V popisnih enotah, kjer so stopnje poškodovanosti nižje, praviloma v drevesni sestavi prevladuje smreka, v enotah z višjo poškodovanostjo pa je ugotovljen večji delež jelke oz. je skupni delež iglavcev manjši.

V letu 2024 najvišje stopnje poškodovanosti iglavcev, kjer je poškodovanost višja od 25 %, zaznavamo v popisni enoti Brda, pri čemer gre za enoto z nizkim deležem iglavcev v drevesni sestavi (manj kot 3 %).

V vseh treh zadnjih popisih, 2017, 2020 in 2024 je poškodovanost iglavcev v popisnih enotah Tolmin, Trnovski gozd in Cerkljansko škofjeloško hribovje nižja od 15%.

Poškodovanost listavcev

Mladje listavcev, predvsem zaradi količine (znatnega deleža v celotnem mladju) in priljubljenosti večjega števila vrst, predstavlja pomemben prehranski vir rastlinojedi parkljasti divjadi v gozdovih, kar še posebej pride do izraza ob prehranskih ožinah (pozimi ob dolgem trajanju snežne odeje). Višje stopnje poškodovanosti listavcev v slovenskem prostoru ugotavljamo v smeri jugovzhod-severozahod, kar je še posebej lepo razvidno s slike poškodovanosti listavcev v letu 2024. Višje stopnje poškodovanosti listavcev ugotavljamo v območju, ki obsega večinoma dinarski svet s pretežno jelovo bukovimi gozdovi, kjer so večje gostote jelenjadi, popisna enota Trnovski gozd.

Delež listavcev med posameznimi enotami variira in se giblje z do 100 % deležem v popisni enoti Brda. Podobno kot variira delež listavcev v drevesni sestavi, variira med posameznimi enotami tudi njihova skupna poškodovanost. Stopnja poškodovanosti listavcev je (poleg od gostot rastlinojedih parkljarjev in številnih drugih okoljskih in vremenskih spremenljivk) odvisna tudi od sestave mladja. V popisnih enotah, kjer je večji delež smreke (in s tem manjši delež prehransko bolj priljubljenih listavcev), so listavci pričakovano bistveno bolj poškodovani.

Pomembno vlogo pri stopnji poškodovanosti v skupini listavcev ima njihova drevesna sestava oz. razmerje med deležem prehransko bolj in prehransko manj priljubljenih listavcev. Enote, ki imajo v drevesni sestavi večji delež plemenitih listavcev (gorski javor, gorski brest) in/ali mehkih listavcev (jerebika, vrba, topoli), izkazujejo višje stopnje poškodovanosti.

V vseh popisih smo več kot 30 % objedenost listavcev evidentirali v enoti Brda. V treh popisih pa v enoti Trnovski gozd (2010, 2014, 2024) in v štirih v PPE Tolmin (2010, 2014, 2017, 2024).

Poškodovanost bukke

Bukev je drevesna vrsta, ki je med divjadjo srednje priljubljena, naraščanje njene stopnje poškodovanosti pa je vzdolž gradienta naraščanja populacijske gostote divjadi (jelenjadi) v primerjavi z drugimi drevesnimi vrstami še najbolj linearno. Prav tako je bukev prostorsko kot tudi v deležu v večjem delu Slovenije zelo dobro zastopana. Zaradi navedenih razlogov jo v analizah prikazujemo ločeno. Posledično bi lahko veljala za vrsto, ki bi bila (med drevesnimi vrstami) še najboljši kazalnik velikosti vpliva in sprememb gostot rastlinojede parkljaste divjadi na gozdno mladje.

Bukev je (glede na njen delež v mladju) najbolj zastopana drevesna vrsta na vzorčnih ploskvah. Prisotnost bukovega mladja je bila ob zadnjem popisu ugotovljena na 1.353 ploskvah (celotna Slovenija) oz. na 81,9 % vseh ploskev. V letu 2020 je znašal ta delež 81,0 %, v letu 2017 77,3 %, leta 2014 76,9 %, leta 2010 pa je bila prisotnost bukke ugotovljena na 74,6 % vseh ploskev. Tudi delež bukke v drevesni sestavi med posameznimi popisi nakazuje naraščajoč trend, iz 35 % v letu 2010 se je povečal na 41% v letu 2024. Naraščajoč trend zasledujemo tudi po posameznih višinskih razredih. Bukev je vrsta, katere delež najbolj narašča z višinskimi razredi.

Bukev je bila kot najpogostejša drevesna vrsta evidentirana v 21 (Slovenija) popisnih enotah (razredi R1-R4), če pa primerjamo zgolj najvišji razred R4 (100-150 cm) pa je bila z največjim deležem prisotna v 26 popisnih enotah.

V enem popisu (2014) smo več kot 30 % objedenost bukke evidentirali v enoti Brda. V ostalih popisnih enotah v LUO ni bila pri nobenem popisu zabeležena poškodovanost bukke nad 30%.

Značilno pa je povečanje stopnje poškodovanosti pri bukvi v 2024 glede na 2020, za popisnih enotah Trnovski gozd in Tolmin.

Popisna enota Trnovski gozd

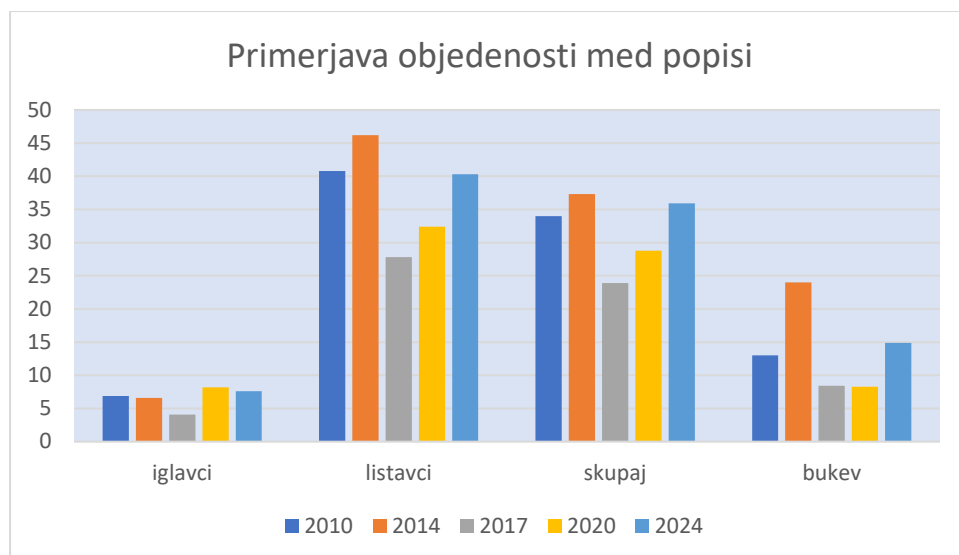
Pri obravnavi skupne poškodovanosti v popisni enoti, je nad 30 % zaznana pri popisu 2024, leta 2020 pa je malo pod 30%. Nad 30% je bila tudi pri popisih 2010 in 2014.

Pri obravnavi poškodovanosti listavcev v popisni enoti, je nad 30 % zaznana pri popisih 2020 in 2024. Nad 30% je bila tudi pri popisih 2010 in 2014.

Pri obravnavi poškodovanosti iglavcev v popisni enoti, poškodovanosti nad 30 % ni bilo zaznane pri nobenem popisu.

Pri obravnavi poškodovanosti bukke v popisni enoti, poškodovanosti nad 30 % ni bilo zaznane pri nobenem popisu.

Značilno je povečanje poškodovanosti tako v skupnem, kot tudi pri bukvi v popisu 2024 glede na popis 2020. Pomembna graditeljica sestojev jelka v PPE Trnovski gozd je glede pomlajevanja in preraščanja gotovo zelo problematična vrsta. Perspektivnega mladja jelke za prerast je v višinskem razredu mladja 100–150 cm pod 1%. Tudi v najnižjem višinskem razredu mladja je jelke le dobre 3 %, skupaj v vseh razredih R1-R4 pa je jelke 2%. Boljše je pri smreki, ki nekako nadomešča izpad jelke ter zagotavlja določen delež iglavcev v sestojih. V perspektivnem mladju je smreke 9 %, skupaj v vseh razredih R1-R4 je smreke 12%. Vrast smreke v mladju ni problematična. Tudi delež objedenosti smreke ni problematičen, saj znaša v skupnem pod 5%. Analiza listavcev kaže, da gre pri pomlajevanju in preraščanju mladja v smeri zabukovljenja sestojev. Delež bukke v mladju namreč prerase iz 17 % v nizkem mladju (R1) na 72 % v perspektivnem mladju (R4). Delež plemenitih listavcev v mladju pade iz 50 % v nizkem mladju (R1) na 7 % v perspektivnem mladju (R4). Tudi objedenost plemenitih listavcev je problematična, saj je v večini razredov nad 50%, pa tudi skupno (R1-R4) je visoka, preko 60%.

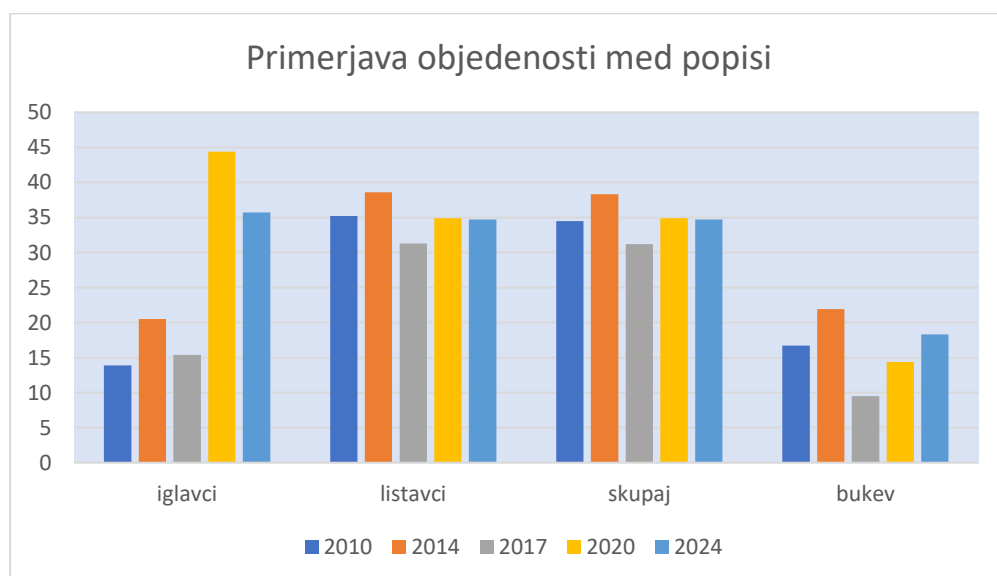
Slika 3.4.3: Primerjava objedenosti med popisi za razrede R1-R4 za PPE Trnovski gozd

Popisna enota Brda

Pri obravnavi skupne poškodovanosti v popisni enoti, je nad 30 % zaznana pri vseh popisih od 2010 do 2024. Pri obravnavi poškodovanosti listavcev v popisni enoti, je nad 30 % zaznana pri vseh popisih od 2010 do 2024. Pri obravnavi poškodovanosti iglavcev v popisni enoti je nad 30 % zaznana pri popisih 2020 in 2024, pri čemer gre poudariti, da gre za enoto z nizkim deležem iglavcev v drevesni sestavi (1 %).

Pri obravnavi poškodovanosti bukve v popisni enoti, poškodovanosti nad 30 % ni bilo zaznane pri nobenem popisu.

V PPE Brda je zabeležena velika stopnja objedenosti iglavcev, vendar je delež le teh okoli 1% od skupnega deleža v mladju (R1 do R4). Analiza listavcev kaže, da gre pri pomlajevanju in preraščanju mladja v smeri zabukovljenja sestojev. Delež bukve v mladju namreč prerase iz 8 % v nizkem mladju (R1) na 43 % v perspektivnem mladju (R4). Delež plemenitih listavcev v mladju pade iz 32 % v nizkem mladju (R1) na 3 % v perspektivnem mladju (R4). Tudi objedenost plemenitih listavcev je problematična, saj je v večini razredov nad 50%, pa tudi skupno (R1-R4) je visoka, preko 50%. Podobno kot s plemenitimi listavci se dogaja s hrasti (graden). Delež hrastov v mladju namreč pade iz 18 % v nizkem mladju (R1) na 1 % v perspektivnem mladju (R4). Za razliko od plemenitih listavcev, so hrasti manj objedeni, večinoma pod 25, tudi v skupnem so objedeni le s stopnjo 7,2%. Sklepamo lahko, da na preraščanje hrastov, kot svetloljubne vrste, vplivajo tudi drugi dejavniki (gojitveni ukrepi, sproščanje mladja - dodajanje svetlobe).

Slika 3.4.4: Primerjava objedenosti med popisi za razrede R1-R4 za PPE Brda

Popisna enota Tolmin

Pri obravnavi skupne poškodovanosti v popisni enoti, je nad 30 % zaznana pri popisu 2024, leta 2017 pa je malo pod 30%. Nad 30% je bila tudi pri popisih 2010 in 2014.

Pri obravnavi poškodovanosti listavcev v popisni enoti, je nad 30 % zaznana pri popisih 2017 in 2024. Nad 30% je bila tudi pri popisih 2010 in 2014.

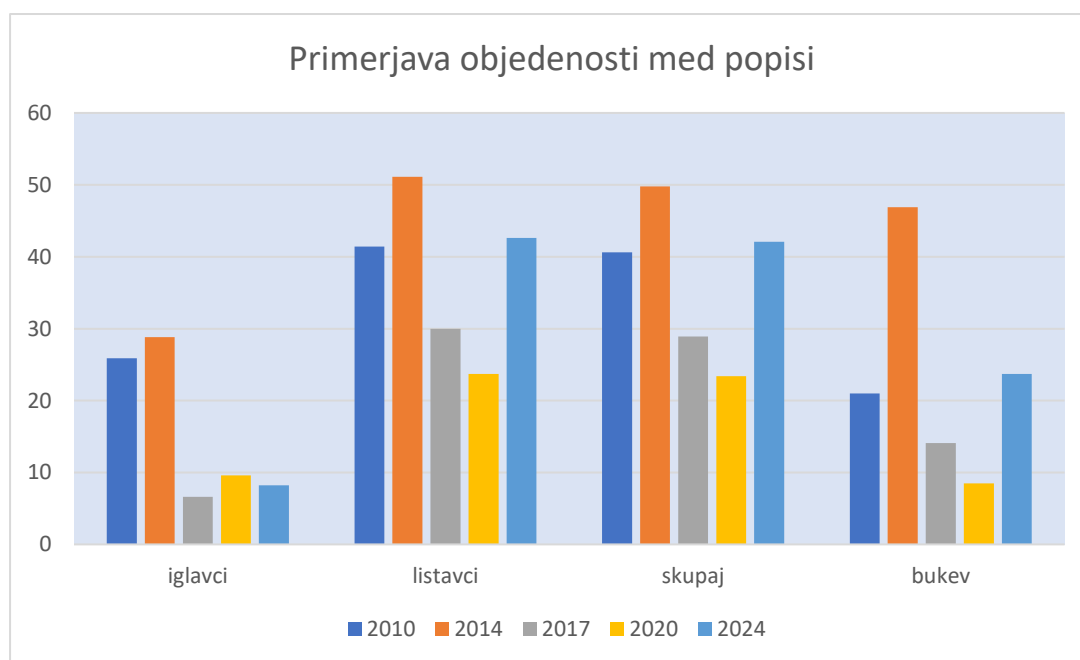
Pri obravnavi poškodovanosti iglavcev v popisni enoti, poškodovanosti nad 30 % ni bilo zaznane zaznane pri nobenem popisu po letu 2017. Nad 30% je bila pri popisih 2010 in 2014.

Pri obravnavi poškodovanosti bukve v popisni enoti, poškodovanosti nad 30 % ni bilo zaznane zaznane pri nobenem popisu razen v popisu 2014.

Značilno je povečanje poškodovanosti tako v skupnem, kot tudi pri bukvi v popisu 2024 glede na popis 2020.

Primerjavi zadnjih dveh popisov nakazujeta povečanje poškodovanosti v pretežnem delu Slovenije. Za več kot 10 % se je skupna poškodovanost povečala Tolminu, Podobno stanje kot pri skupni poškodovanosti beležimo tudi pri bukvi. Za več kot 10 % se je poškodovanost povečala v Tolminu.

V PPE Tolmin je zabeležena nizka stopnja objedenosti iglavcev, vendar je delež le teh okoli 1% od skupnega deleža v mladju (R1 do R4). Analiza listavcev kaže, da gre pri pomlajevanju in preraščanju mladja v smeri zabukovljenja sestojev. Delež bukve v mladju namreč prerase iz 22 % v nizkem mladju (R1) na 64 % v perspektivnem mladju (R4). Delež plemenitih listavcev v mladju pade iz slabih 50 % v nizkem mladju (R1) na dobrih 10% v perspektivnem mladju (R4). Tudi objedenost plemenitih listavcev je problematična, saj je v večini razredov nad 50%, pa tudi skupno (R1-R4) je visoka, preko 60%.

Slika 3.4.5: Primerjava objedenosti med popisi za razrede R1-R4 za PPE Tolmin

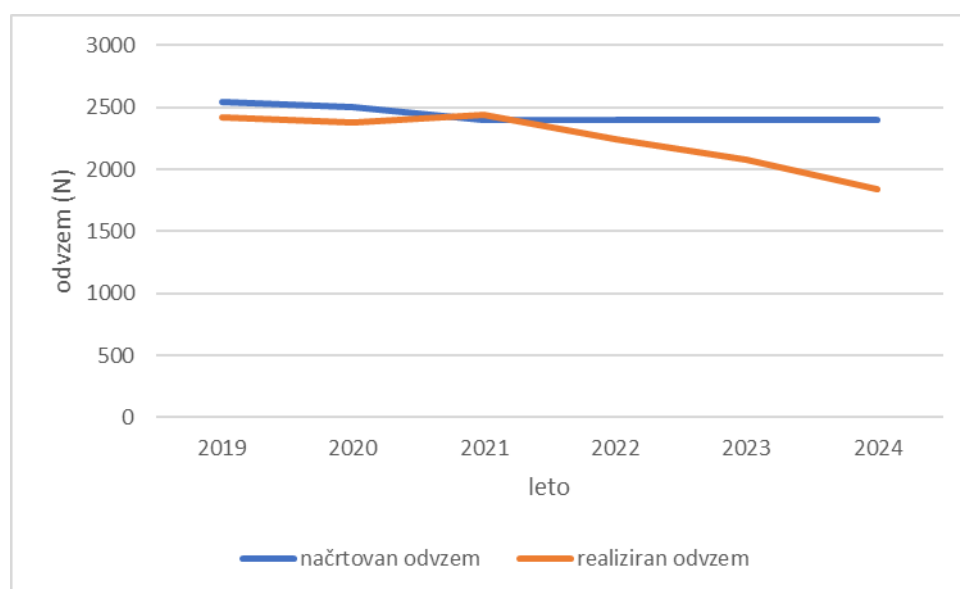
4 ŽIVALSKÉ VRSTE - DIVJAD

4.1 Evropska srna

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Prostorska porazdelitev srne se v LUO za zadnjih šest let (2019–2024) ni bistveno spremenila. Gostota srnjadi je največja v dolinah Soče, Vipave in Idrije, ter tudi na planoti Banjšice in v Goriških Brdih. Podobna gostota je tudi na vzhodnem delu LUO, v loviščih Dole, Hotedršica, Rovte, Vrhnika, Logatec. V idrijskem hribovju in širši okolici Nanosa je gostota srnjadi manjša, kar sovпада s povečano gostoto gamsa in navadnega jelena na tem območju. Delitev LUO na manjše ekološke celote pri obravnavi srnjadi ni smiselna.

Višina odvzema

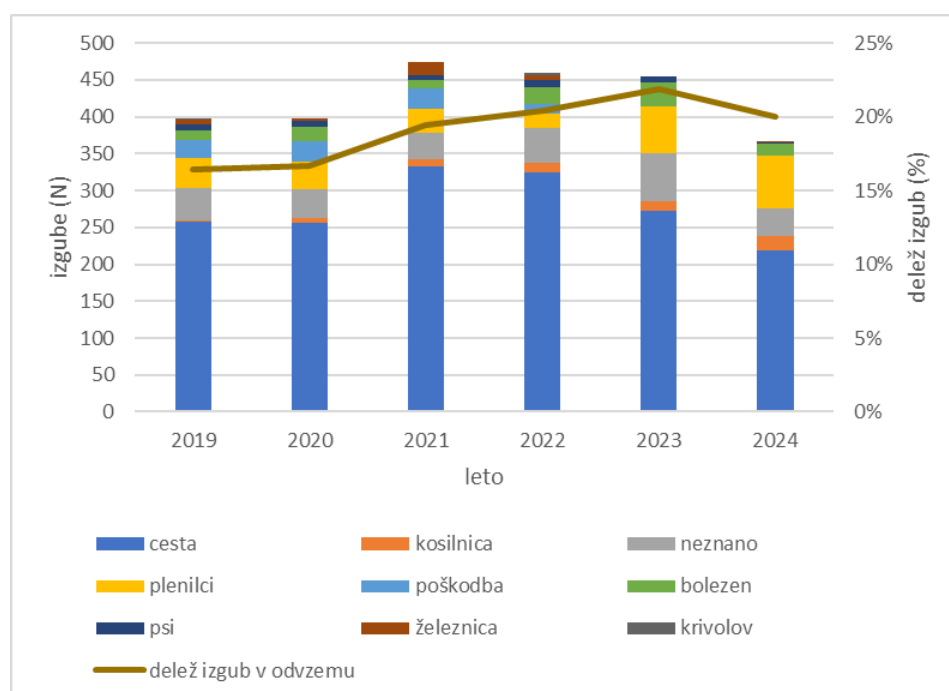
Slika 4.1.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srnjadi v obdobju 2019–2024

Višina realizacije odvzema srnjadi je za prvo polovico šestletnega obdobja (2019 – 2024) sicer dokaj konstantna, v drugi polovici pa začne vidno padati. Najnižja realizacija je v zadnjem letu obdobja 2019 do 2024. Povprečna realizacija znaša za celotno obdobje (2019-2024) 2232 srnjadi letno, povprečna realizacija načrta odvzema znaša 92%, vendar pade v letu 2024 na 76 %, to je 1835 osebkov. Zlasti je realizacija odvzema padla na območjih, kjer se redno pojavljata evrazijski šakal in volk.

Starostno-spolna struktura odvzema

Spolna struktura odvzema je v skladu z načrtom, odvzetega je polovico moškega in ženskega spola. Za zadnjih šest let znaša 50 % moškega spola, za pretekli dve leti 51 % moškega spola. Podobno velja tudi za starostno strukturo, dosežena je skladno z načrtom, delež nosilcev populacije znaša okoli 20 % za vsak spol posebej. Delež dve in večletnih srnjakov znaša 21 % za zadnjih šest let in 21 % za pretekli dve leti. Delež starejših (2+) srn je 21 % za zadnjih šest let in 21 % za preteklo dvoletno obdobje. Odstrel srn 2+ za zadnjih šest let in za zadnji dve leti je znašal 90 % oziroma 91 % odstrela srnjakov 2+.

Višina, delež in vzroki izgub

Slika 4.1.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub srnjadi v obdobju 2019–2024

Poprečne šestletne izgube znašajo 19 % celotnega odvzema, v zadnjih dveh letih pa le te predstavljajo 20 %. Delež izgub tekom zadnjih šestih let ostaja na enakem nivoju. Najpogostejši vzroki izgub so povoz (65 %), napadi psov (1 %), bolezni (4 %), pokosi (2 %), zveri (11 %), ostali vzroki so neznani, oziroma so manjši. Delež izgub zaradi zveri se povečuje. Najbolj izrazit porast izgub po zvereh se je dogajal v zadnjih dveh letih (2023 in 2024).

Telesne mase mladičev in enoletnih osebkov

Trendi telesnih mas mladičev in enoletnih osebkov so neizraziti in nakazujejo na stabilno populacijo srnjadi v območju.

Ocena stanja populacije

Številčnost srnjadi je v rahlem upadu, prostorsko je srnjad porazdeljena z večjo gostoto v dolinah Vipave, Soče in Idrijce, na planotah je srnjadi manj, vendar so tam večje gostote jelenjadi in gamsa. Opazen je tudi vpliv šakalov in volkov na številčnost srnjadi. Menimo, da daljša sušna obdobja v poletnih mesecih, še posebej tam, kjer ni površinskih voda, negativno vplivajo na številčnost srnjadi.

Trend upadanje odvzema, nakazuje, da je ponekod možno spreminjanje gostote populacije, celo v smer možne redukcije številčnosti. V teh kazalnikih je mogoče zaznati tudi vpliv prisotnosti zveri, ki vplivajo tako na višino odvzema (izgube), kot tudi na prostorski razpored srnjadi.

Na številčnost srnjadi vpliva pojavljanje zveri. Evrazijski šakal v loviščih v spodnji Vipavski dolini, vedno bolj pa tudi v notranjosti LUO ter volk kjer je stalno prisoten. V teh loviščih se ugotavlja postopno povečevanje odvzema v izgubah zaradi zveri.

Spolna in starostna struktura populacije srnjadi sta naravni in še vedno večinoma stabilni. V spolni strukturi nekoliko prevladuje ženski spol. Delež mladičev, katerih odvzem je naključen, izkazuje spolno razmerje 43 % moških : 57 % žensk (obdobje 2019–2024). Starostna struktura je piramidalne oblike, prevladuje starostni razred mladih.

Zdravstveno stanje je zadovoljivo, večjih izbruhov bolezni ne zaznavamo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Višina odvzema se prilagaja višini načrtovanega odvzema, ki sicer nakazuje na rahlo zmanjševanje. Kljub temu, da je realizacija skozi preteklo šestletno obdobje visoka (nad 90 %), pa je v zadnjih dveh letih opazen padec realizacije. Padec je večinoma posledica prisotnosti izgub zaradi šakala in volka. V celotnem LUO ni

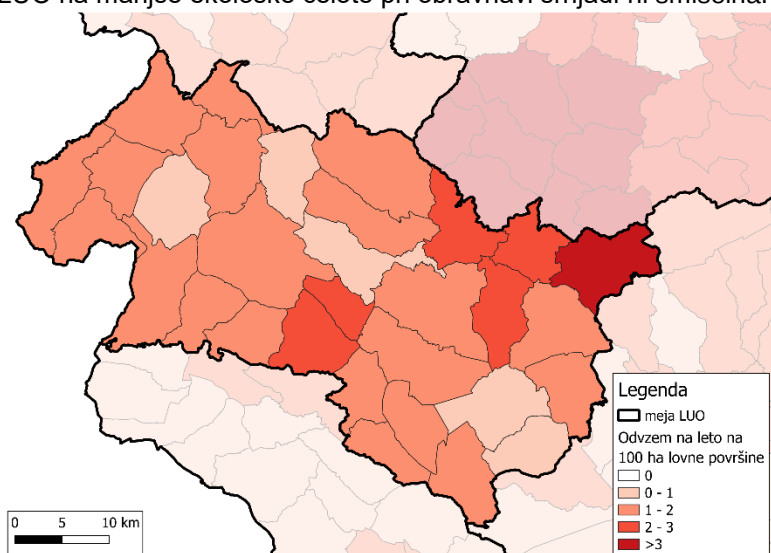
zaznati pogostega pojavljanja bolezni pri srnjadi. Škode po srnjadi ostajajo na nizkem nivoju. Pri gospodarjenju s srnjadjo se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti in prostorske razporeditve v LUO. Lokalno ob povečani številčnosti (npr. Vipavska dolina) tudi zmanjševanje številčnosti.
- Vzdrževanje trenutne spolne in starostne strukture.
- Višina odvzema se zaradi vpliva zveri (šakal, volk) znižuje z namenom ohranjanja številčnosti srnjadi in njene sedanje prostorske razporeditve. Lokalno je lahko višina odvzema tudi višja od dosedanjega poprečja, kar se lahko zgodi v primeru pojava škod na kmetijskih površinah, pa tudi ob siceršnjem lokalnem povečanju številčnosti srnjadi (npr. Vipavska dolina).

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Srnjad je dokaj enakomerno prostorsko porazdeljena, zato jo obravnavamo v okviru celotnega LUO. Delitev LUO na manjše ekološke celote pri obravnavi srnjadi ni smiselna.

Slika 4.1.3: Prostorska razporeditev odvzema srnjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Preglednica 4.1.1: Načrtovan odvzem srnjadi

mladiči M in lanščaki	904 (26%)
srnjaki 2+	811 (24%)
mladiči Ž	685 (20%)
mladice in srne 2+	1030 (30%)
SKUPAJ: 3430 (100%)	

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Preglednica 4.1.2: Dopustna odstopanja (%) od načrtovanega števila v posameznem razredu in skupno

moški spol	
mladiči M in lanščaki	±20
srnjaki 2+	±20
ženski spol	
mladiči Ž	±20
mladice in srne 2+	±20
SKUPAJ	±20

Dopustna odstopanja skupnega odvzema in odvzema v vsaki starostno-spolni kategoriji znašajo ± 20 %. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 10 osebkov, dopustno odstopanje navzdol znaša 10 osebkov. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane višine odvzema posameznega starostno-spolnega razreda pomeni manj kot 3 osebe, dopustno odstopanje navzdol za posamezen starostno-spolni razred znaša 3 osebe.

Vezava odstrela srn in mladice na odstrel srnjakov 2+

V loviščih, kjer načrtovani odvzem znaša enako ali več kot 1 osebek/100 ha/leto, mora višina odstrela srn in mladice (združen razred) znašati vsaj 120 % višine odstrela srnjakov 2+. V loviščih, kjer načrtovani odvzem znaša manj kot 1 osebek/100 ha/leto, te vezave ni. V primeru, da bi zagotavljanje predpisane višine vezave pomenilo preseganje dopustnih odstopanj odvzema srn in mladice, navedene vezave ni potrebno dosegati (dopustna odstopanja so nadrejeno pravilo).

Prilagoditve na območjih redne prisotnosti volka/risa/šakala

Vsa lovišča v ZVK LUO, razen lovišča Rovte, so v območju šakala. V območju volka so lovišča Bukovje, Col, Čepovan, Črna jama, Dole, Hotedršica, Hrenovice, Idrija, Javornik Črni vrh, Jelenk, Kozje stena, Krekovše, Logatec, Most na Soči, Nanos, Planina, Trnovski gozd.

V loviščih z redno prisotnostjo volka/risa/šakala in načrtovanim prihodnjim odvzemom srnjadi do 2 osebka na 100 ha veljajo v nadaljevanju navedene upravljaljske prilagoditve.

Lovišča z načrtovanim povprečnim letnim odvzemom **do 1 osebka na 100 ha lovne površine** (Anhovo, Bukovje, Col, Čepovan, Čaven, Črna jama, Gorica, Grgar, Hrenovice, Idrija, Kanal, Krekovše, Nanos, Planina, Trebuša, Trnovski gozd, Javornik-Črni vrh, Jelenk):

- Dopustna odstopanja realizacije odvzema za vse razrede in skupaj znašajo -100 % in $+20$ %.
- Vezava odstrela srn in mladice z odstrelom srnjakov 2+ v teh loviščih ne velja.

Lovišča z načrtovanim povprečnim letnim odvzemom **nad 1 do 2 osebka na 100 ha lovne površine** (Dobrovo, Dole nad Idrijo, Hotedršica, Hubelj, Kozje stena, Lijak, Logatec, Most na Soči, Sabotin, Vipava, Vojkovo, Vrhnika):

- Dopustna odstopanja realizacije odvzema za vse razrede in skupaj znašajo -40 % in $+20$ %.
- Vezava: višina odstrela srn in mladice znaša vsaj 60 % višine odstrela srnjakov 2+.

Lovišča z načrtovanim povprečnim letnim odvzemom **nad 2 osebka na 100 ha lovne površine** (Rovte):

- Na teh območjih se kljub redni prisotnosti volka/risa/šakala upravljanje srnjadi načrtuje kot na območjih brez redne prisotnosti volka/risa/šakala.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

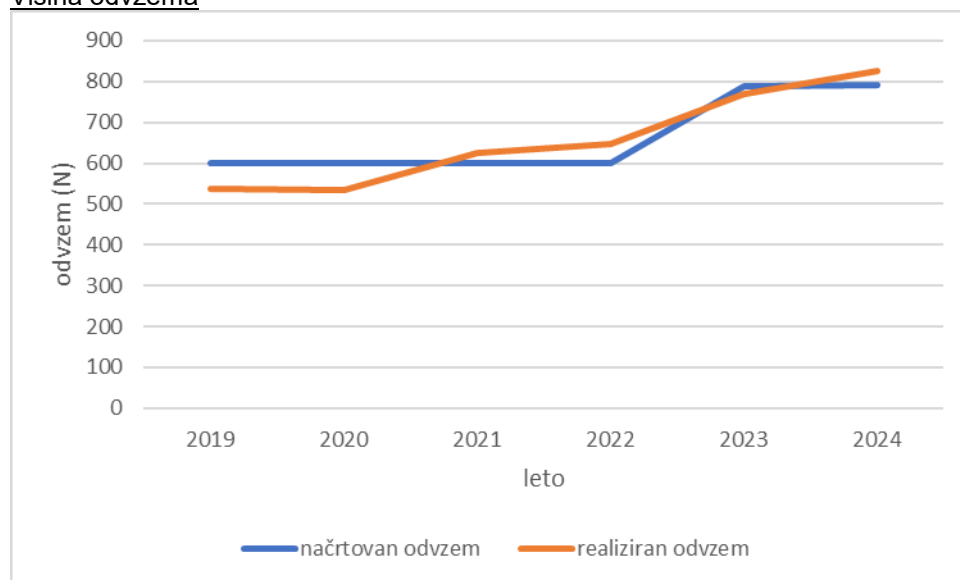
- Srnjad je dokaj enakomerno prostorsko porazdeljena, zato jo obravnavamo v okviru celotnega LUO.
- Vzdrževanje ugodnih okoljskih/habitatnih razmer z biomeliorativnimi ukrepi. To je predvsem zagotavljanje ustrezne prepletenosti gozda s travnatimi površinami, nadalje zadrževanje dolžine in kakovosti gozdnega roba ter vzdrževanje pašnih površin znotraj strnjenih gozdnih kompleksov

4.2 Navadni jelen

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Zaradi različnega cilja gospodarjenja z jelenjadjo in zaradi različnih ukrepov v populaciji jelenjad obravnavamo v LUO v dveh načrtovalskih enotah in sicer osrednjem območju in v območju brez želene prisotnosti jelenjadi. Območje brez želene prisotnosti jelenjadi se nahaja v Vipavski dolini in v Goriških Brdih ter zajema naslednja lovišča: Dobrovo, Sabotin, Gorica, Lijak, Čaven, Hubelj, Vipava in Vojkovo. Na vzhodnem delu LUO spadata v to območje lovišči Dole in Rovte. Vsa enaindvajset preostalih lovišč uvrščamo v osrednje območje. Prostorska porazdelitev navadnega jelena se v LUO v zadnjem šestletnem obdobju ni bistveno spremenila. Opazna je tendenca širjenja jelenjadi v območje brez želene prisotnosti. Gostota jelena je še vedno najvišja v vzhodnem delu LUO, v osrednjem in zahodnem delu LUO pa je gostota jelenjadi bolj enakomerna. Letni odvzem v LUO znaša 0,43 kosa/100 ha lovne površine.

Višina odvzema

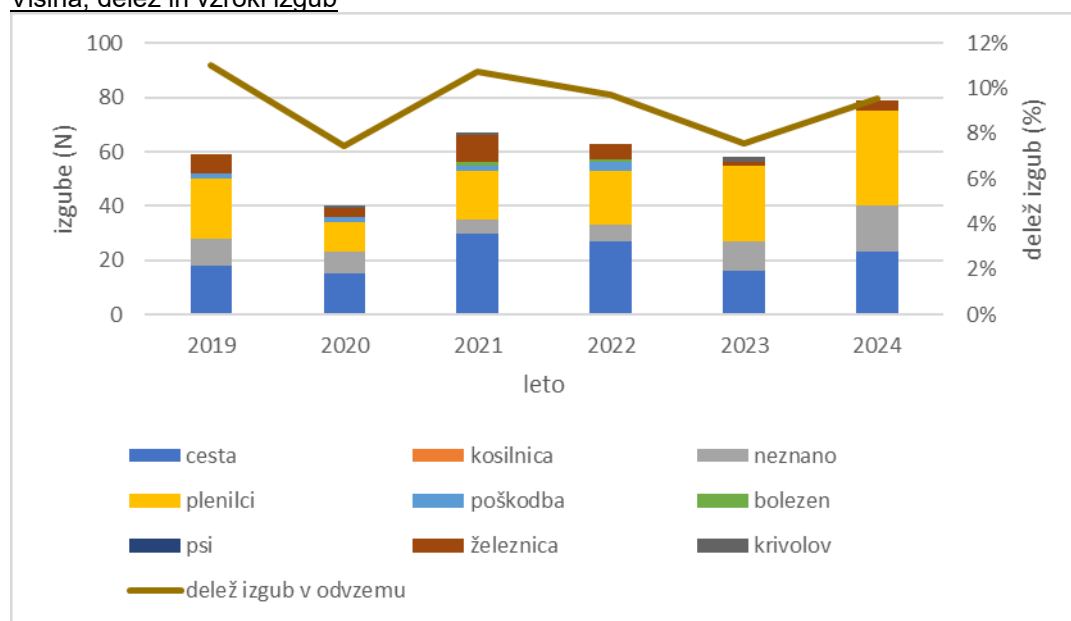

Slika 4.2.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jelenjadi v obdobju 2019–2024

Višina odvzema jelenjadi, realizacija se je skozi celotno obdobje 2019 do 2024 povečevala, izraziteje se je povečala v drugi polovici šestletnega obdobja (2019–2024). Na koncu šestletnega obdobja je odvzem dosegel vrh. Stopnja uresničevanja načrta je za zadnjih šest let v stalnem porastu, za zadnji dve leti je realizacija preko 100%.

Starostno-spolna struktura odvzema

Spolna struktura odvzema je za preteklo šestletno obdobje, kot tudi za pretekli dve leti rahlo nagnjena v smeri večjega odvzema ženskega spola. V obdobju 2019 do 2024 znaša 51 % ženskega spola, v preteklih dveh letih ta delež znaša 53 %. Delež odraslih jelenov (2+ in starejših) znaša 22 % za šestletno obdobje in 21 % za pretekli dve leti. Delež odraslih košut je 21 % v šestletju in 22 % v preteklih dveh letih. Odstrel košut starosti 2+ in več je za zadnje šestletno obdobje znašal 85 % od odstrela jelenov 2+ in starejših, za zadnji dve leti ta delež znaša 91 %.

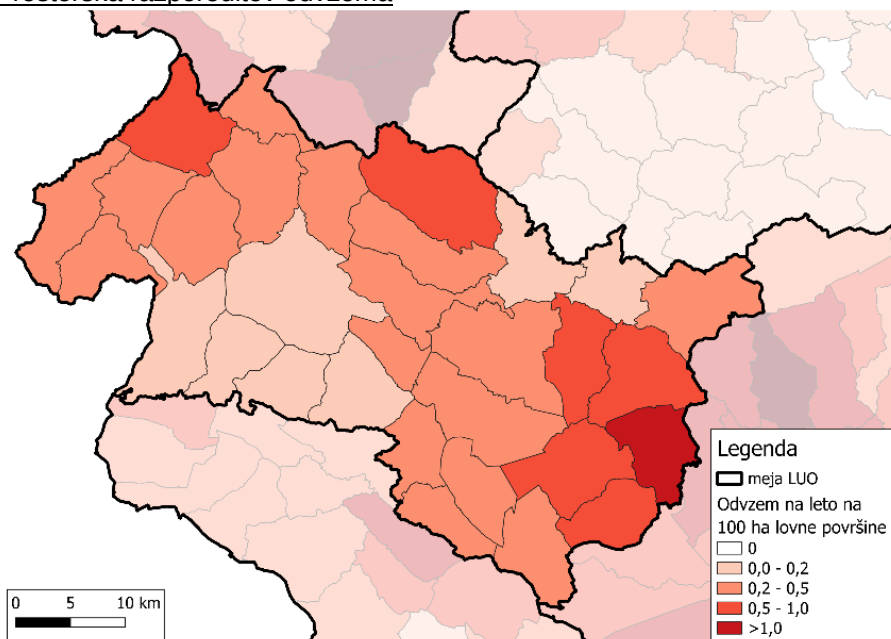
Višina, delež in vzroki izgub

Slika 4.2.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub jelenjadi v obdobju 2019–2024

Višina izgub znaša 9 % odvzema za šestletno obdobje kot tudi za pretekli dve leti. Tekom šestih let se je spremenila struktura izgub. Naraščajo deleži izgub po zvreh. Naraščanje izgub po zvreh je posledica znatnega vpliva tropov volkov v območju. Najbolj izrazit porast izgub po zvreh se je dogajal 2019 ter v zadnjih dveh letih. Izgube po zvreh ostajajo na takšnem nivoju, da ta dejavnik vpliva na odvzem jelenjadi.

Telesne mase telet in enoletnih osebkov

Trendi telesnih mas so neizraziti in nakazujejo stabilno populacijo jelenjadi v območju.

Prostorska razporeditev odvzema

Slika 4.2.3: Prostorska razporeditev odvzema jelenjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Številčnost navadnega jelena se je z zadnjem desetletju povečevala, povečeval se je tudi odvoz, ob hkratnem močnejšem poseganju v reproduktivni del populacije. Opazna je tendenca širjenja jelenjadi v območje brez zelene prisotnosti. Gostota jelena je še vedno najvišja v vzhodnem delu LUO, v osrednjem in zahodnem delu LUO pa je gostota jelenjadi bolj enakomerna kakor je bila pred dvajsetimi leti. Spolna in starostna struktura populacije sta ustrezni, spolna struktura je polovična, osebkov reproduktivnega dela populacije so zastopani v zadostnem številu. V spolni strukturi prevladuje ženski spol. Delež telet, katerih odvoz je naključen, izkazuje spolno razmerje 46 % moških : 54 % ženskih (obdobje 2019–2024). Starostna struktura je piramidalne oblike, prevladuje mladi starostni razred. Zdravstveno stanje populacije je ustrezno, večjih pojavov bolezni ne poznamo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični, upad številčnosti srnjadi zaradi naraščanja številčnosti jelenjadi imamo za naravni proces, ki je pogojen predvsem s spremembami okolja (zaraščanje, povečevanje deleža gozda, ugodnejši habitati za jelenjad).

V ZVK LUO v zadnjih dvajsetih in tudi v zadnjih desetih letih narašča skupna biomasa odvzema parkljarjev. Narašča pa predvsem biomasa jelenjadi. Biomase odvzema ostalih parkljarjev razen muflona, ki ne predstavlja pomembne količine, pa ne izkazujejo posebnega trenda naraščanja ali padanja. Kljub temu lahko rečemo, da naraščanje biomase odvzema jelenjadi, oziroma njena številčnost, vpliva na številčnost srnjadi. To se pozna predvsem v daljšem dvajsetletnem obdobju značilnega upada odvzema in posledično številčnosti srnjadi. Posebno se to pozna v predelih ZVK LUO, kjer je porast gostote jelenjadi izrazitejši.

Na območju LUO sta se nahajala dva tropa volkov, poimenovana Trnovski in Nanoški trop. Za zahodno visoko kraško LUO so pomembni podatki iz poročila Spremljanje varstvenega stanja volkov v letih 2022–2023 (poročilo za sezono 2022/2023), zlasti o tropih Nanos, kjer je zaznati reproduktiven trop in trop Trnovski gozd, s statusom tropa razpadel¹. Zaradi prisotnosti volkov ima osemnajst lovišč, prilagojeno gospodarjenje z jelenjadjo, srnjadjo, muflonom in gamsom. Stalna prisotnost volkov v teh loviščih ima kot možno posledico tudi začasno prostorsko migracijo jelenjadi v lovišča brez prisotnosti volkov. Posledica odsotnosti jelenjadi vsaj v posameznih delih teh lovišč je verjetno tudi slabše doseganje načrta odstrela. Opaža se migracijo volkov proti severozahodu. Opažamo tudi povečano število volkov, ki se je odražalo predvsem na škodah v kmetijstvu, katere v preteklosti na tem področju nismo poznali.

S strani jelenjadi je lokalno zaznan povečan vpliv na objedenost gozdnega mladja. Škode v kmetijstvu so lokalno pogojene in nastajajo večinoma na kmetijskih kulturah in na sadnem drevju.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Doseganje višine in strukture odvzema nakazuje na uspešno upravljanje. Realizacija in doseganje strukture odvzema se v visoki stopnji ujemajo z načrtom. Višina škod po jelenjadi sicer niha med posameznimi leti, vendar ostaja na nizkem nivoju in je nekoliko višja kot po srnjadi. Škoda po jelenjadi je nekoliko povišana v drugi polovici šestletnega obdobja (2019 – 2024). Pomemben kazalnik, ki vpliva na oceno gostote jelenjadi je objedenost bukve. Če vzamemo bukev za kazalnik vpliva rastlinojedih parkljarjev (zlasti jelenjadi) na gozdno mladje ugotovimo, da je na vseh popisnih enotah, razen Cerkljansko Škofjeloški enoti, po letu 2024 objedenost višja od 15 % ali skoraj 15% (Trnovski gozd – 14,9%). To nakazuje na povečan pritisk na gozdno mladje s strani jelenjadi. V vseh popisnih enotah je objedenost bukve večja kot pri popisu 2020.

Pri gospodarjenju z navadnim jelenom se zasleduje naslednje cilje:

- Jelenjad je v LUO še vedno neenakomerno porazdeljena, največje gostote so v vzhodnem delu LUO, kjer se pojavlja tudi problem pomlajevanja, tam bo potrebno gostote zmanjšati na raven, kjer bo omogočeno ustrezno pomlajevanje gozdnega mladja s preraščanjem vseh ciljnih drevesnih vrst, da se zmanjša obseg škod na kmetijskih površinah in prepreči prostorsko širjenje jelenjadi. (območje ZVK LUO v GGO Ljubljana in GGO Postojna). Odstranitev jelenjadi v območju neželene prisotnosti.
- Vzdrževanje trenutne spolne in starostne strukture.
- Preprečevanje širjenja populacije na območja neželene prisotnosti jelenjadi in sicer v smeri prti jugu v Vipavsko dolino in na zahod v Goriška Brda.
- Poudarek v prostorski porazdelitvi odvzema v LUO je na mestu največje gostote jelenjadi, to je na vzhodnem delu LUO. Nadalje je poudarek na odvzemu v območjih nezaželene prisotnosti. V osrednjem

¹ Spremljanje varstvenega stanja volkov v letih 2022–2023 (poročilo za sezono 2022/2023,

Vir: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Narava/Velike-zveri/Spremljanje_stanja_volka_2022_23.pdf, maj 2024

delu LUO se bomo morda znašli v situaciji, ko bo odvzem jelenjadi manjši, kakor je bil v preteklosti, to pa predvsem zaradi vpliva volkov na jelenjad v zadnjih nekaj letih.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave in conacija prostora

Za potrebe upravljanja jelenjadi in optimalno doseganje upravljaljskih ciljev prostor (lovišča) uvrščamo v dve kategoriji:

- **osrednje območje** populacije jelenjadi,
- **območje neželene prisotnosti**

Osrednje območje populacije jelenjadi obsega lovišča, kjer je (skoraj) v celoti primeren habitat za jelenjad, vrsta lovišče poseljuje v (relativno) večjih gostotah, populacija pa ima izgrajeno starostno–spolno strukturo. Medletna in medsezonska variabilnost gostote jelenjadi v teh loviščih je razmeroma majhna. V tem območju je mogoče trajnostno upravljanje z jelenjadjo skladno s kazalniki stanja populacije in uspešnosti upravljanja ter skladno z usmeritvami za posamezne deleže starostno–spolnih razredov v načrtovanem odvzemu. V osrednje območje spadajo vsa lovišča v ZVK LUO, razen lovišč Dobrovo, Sabotin, Gorica, Lijak, Čaven, Hubelj, Vipava, Vojkovo, Dole in Rovte, ki spadajo v območje neželene prisotnosti.

Območje neželene prisotnosti jelenjadi obsega lovišča z izrazito kmetijsko in/ali urbano krajino. To je hkrati območje, kjer jelenjad ni prisotna, ali pa je prisotna le občasno oz. v zelo nizkih gostotah. Upravljaljski cilj v tem območju pa je v vsakem primeru odsotnost jelenjadi. Odstrel telet, junic, lanščakov in košut je neomejen. Odstrel jelena 2+ je možen ob odstreli vsaj ene junice ali košute. Obvezen odstrel mulaste jelenjadi se lahko izvede pred odstreli jelena 2+ (predhodno), lahko pa tudi naknadno. V slednjem primeru se do odstrela predpisanega števila osebkov mulaste jelenjadi zadrži odstrel naslednjega jelena 2+. V loviščih, kjer se jelenjad pojavlja na novo, je odvzem jelenjadi vseh starostno–spolnih razredov neomejen do odstrela 5 jelenov 2+ v zadnjem 10-letnem obdobju, nato se uvede zgoraj naveden sistem upravljanja. Na območjih, kjer nastajajo pogoste dokazljive škode po jelenjadi, se z dvoletnimi načrti LUO lahko dovoli neomejen odstrel jelenjadi vseh starostno–spolnih razredov. Neomejen odstrel velja tudi v primerih osebkov, pobeglih iz obor. Območje brez zelene prisotnosti jelenjadi se nahaja v Vipavski dolini in v Goriških Brdih ter zajema naslednja lovišča: Dobrovo, Sabotin, Gorica, Lijak, Čaven, Hubelj, Vipava Na vzhodnem delu LUO spadajo v to območje lovišča Vojkovo, Dole in Rovte. Vsa ostala lovišča v LUO, skupaj 21, spadajo v osrednje območje.

Za potrebe optimalnega upravljanja jelenjadi v LUO lovišča uvrščamo v eno od treh kategorij. V nadaljevanju za posamezno kategorijo navajamo režim upravljanja jelenjadi in pripadajoča lovišča.

Višina in starostno–spolna struktura odvzema

Starostno–spolni razredi

S pričujočim načrtom združujemo starostne razrede jelenov 5–9 in jelenov 10+ v enoten razred odraslih jelenov 5+. Za razliko od dosedanje rabe združujemo tudi teleta po spolu (M+Ž). Ne glede na združen razred telet obeh spolov se ob odvzemu ugotavlja in evidentira tudi spol telet.

Struktura odvzema po starostno–spolnih razredih

Odvzem v prikazani strukturi se načrtuje na ravni LUO in na ravni lovišč osrednjega območja populacije

Preglednica 4.2.1: Načrtovan odvzem jelenjadi

starostni razred	moški spol	ženski spol
0+	646 (34%)	
1+	228 (12%)	228 (12%)
2-4	190(10%)	418 (22%)
5+	190 (10%)	
SKUPAJ: 1900 (100 %)		

V osrednjem območju jelenjadi je načrtovan odvzem živali, za območje brez zelene prisotnosti jelenjadi je predviden odstrel živali.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema*Preglednica 4.2.2: Dopustna odstopanja (%) od načrtovanega odvzema jelenjadi*

starostni razred	moški spol	ženski spol
0+	-15, +50	
1+	-20, +70	-20, +70
2-4	-100, +35	-15, +50
5+	-100, +35	
SKUPAJ	-15, +50	

V primeru, da dopustno odstopanje -15 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 3 osebk, dopustno odstopanje navzdol znaša 3 osebk. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane višine odvzema lanščakov ali odvzema junic oz. -15 % od načrtovane višine odvzema telet ali odvzema košut pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzdol za navedene starostno-spolne razrede znaša 1 osebek.

Prilagoditve na območjih redne prisotnosti volka

V območju volka so lovišča Bukovje, Col, Čepovan, Črna jama, Dole, Hotedršica, Hrenovice, Idrija, Javornik, Črni vrh, Jelenk, Kozje stena, Krekovše, Logatec, Most na Soči, Nanos, Planina, Trnovski gozd.

V loviščih z redno prisotnostjo volka veljajo upravljaljske prilagoditve:

- Načrtovani odvzem košut predstavlja največ 25 % vsega načrtovanega odvzema jelenjadi.
- Uplenitev jelena 5+ s strani volka ne vpliva na možnost odstrela jelena. To pomeni, da se dopustno odstopanje realizacije razreda jelenov 5+ dvigne za toliko kot znaša število evidentiranih izgub po volku v tem razredu.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

- V območjih neželene prisotnosti jelenjadi je treba težiti k popolnemu odvzemu jelenjadi vseh starostnih in spolnih kategorij. Načrt odvzema v tem območju je le okviren. V območju neželene prisotnosti jelenjadi ne veljajo odstopanja, ki so predpisana za osrednje in robno območje jelenjadi. Težiti je treba k temu, da se okvirni načrt odvzema v teh loviščih doseže, lahko pa se ga neomejeno preseže. Zaželeno je čimprejšnja realizacija letnega načrta lovišča.
- Vzdrževanje pašnih površin zlasti na območju strnjenih kompleksov gozdov ter povečanje površine mladovij z uravnoteženjem razmerja razvojnih faz v LUO.

4.3 Damjak

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Damjak je v LUO tujerodna vrsta, v prosti naravi se pojavlja kot posamezne pobegle živali iz obor. Letno število odvzema niha od 3 do 9 živali za preteklo šestletno obdobje (2019 – 2024). Odvzem damjaka se ne načrtuje, iz narave se odvzema vse iz obor pobegle živali.

Višina odvzema

Odstrel damjakov se vrši po posebnih odločbah lovske inšpekcije in določilih letnega načrta LUO in se nanaša izključno na iz obor pobegle živali. V zadnjih šestih letih je bilo skupno odvzetih 35 živali, v letih 2023 in 2024 pa 10 živali.

Starostno-spolna struktura odvzema

V preteklem obdobju šestih let (2019 – 2024) je bilo odvzeto 12 osebkov ženskega spola in 23 moškega spola. Dve in več letnih osebkov je bilo pri ženskem spolu 7 in pri moškem 12. Lanščakov je bilo 6, enoletnih košut 3. Ostalo so bila teleta damjakov obeh spolov.

Višina, delež in vzroki izgub

Za preteklo obdobje šestih let (2019 – 2024) sta bili zabeleženi dve izgubi neznanega izvora.

Zaradi nizkega vzorca telesnih mas ne prikazujemo.

Ocena stanja populacije

Damjaki se v LUO pojavljajo kot posamezne iz obor pobegle živali in ne predstavljajo populacije, saj je njihovo število premajhno.

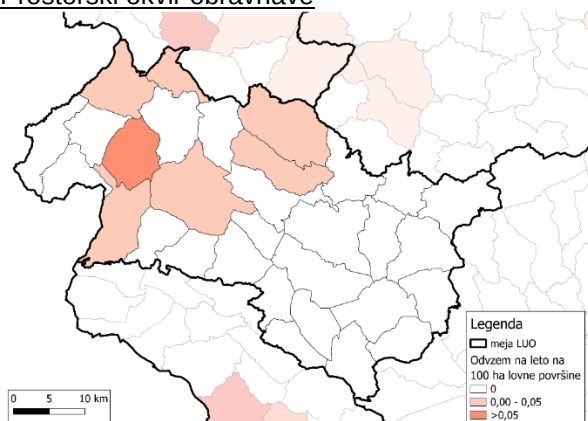
Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Stanje damjakov ni strukturirana populacija, temveč posamezne pobegle živali iz obor. Odvzem damjaka poteka skladno s smernicami, ki narekujejo popolni odvzem iz narave.

Ukrepi in usmeritve

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov načrtovanja niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo ali drugimi določili predmetne zakonodaje. Pri odstrelu osebkov, za katere se predvideva da izvirajo iz obor, se upoštevajo določila 8. odstavka 50. čl. ZDlov-1. Damjake je potrebno iz proste narave odstraniti, ne glede na spol in starost živali. Upoštevati je treba le lovno dobo.

Prostorski okvir obravnave

Slika 4.3.1: Prostorska razporeditev odvzema damjaka v LUO v obdobju 2019–2024

Prostorski okvir obravnave je celoten LUO.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

- Višine odvzema ne načrtujemo.

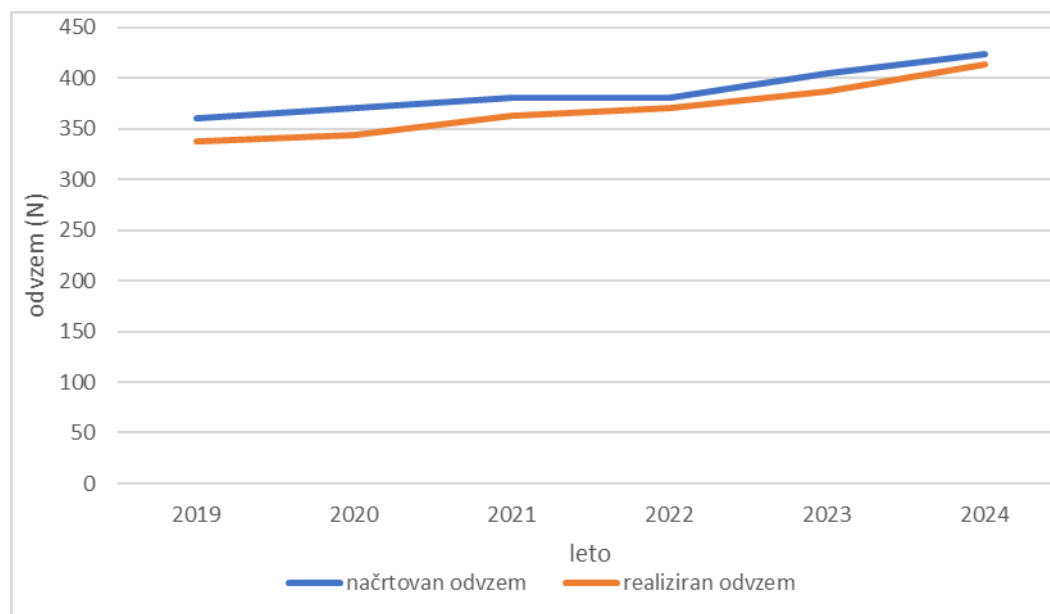
- Odvzem damjakov je potrebno izvršiti v skladu z lovniimi dobami in določili 8. odstavka 50. čl. ZDlov-1.

4.4 Gams

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Gamsa v LUO tradicionalno obravnavamo v štirih načrtovalskih enotah (1) osrednje območje, (2) nanoško območje (3) goriško robno območje in (4) logaško robno območje. Različna obravnava po načrtovalskih enotah je posledica stanja gamsa v LUO ter različnih ciljev in ukrepov v populaciji.

Višina odvzema

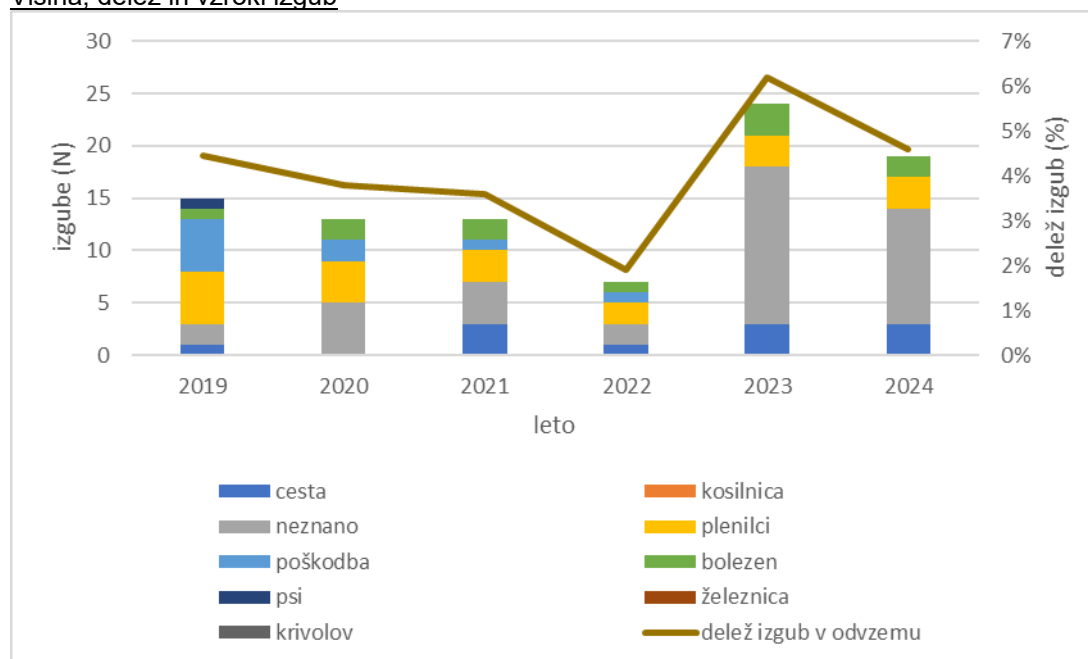

Slika 4.4.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema gamsa v obdobju 2019–2024

Odvzem gamsa za preteklo šestletno obdobje izkazuje linearno porast, trend odvzema je naraščajoč. Indeks odvzema 2024 glede na odvzem 2019 znaša 122 %. Načrt odvzema se dobro realizira, v zadnjem šestletnem obdobju znaša realizacija načrtovanega odvzema v povprečju 96 %.

Starostno-spolna struktura odvzema

Spolna struktura odvzema je skoraj polovična v razmerju 51 % Ž : 49 % M in je podobna za obdobje 2019 – 2024. Delež srednjega starostnega razreda (obdobje 2019 – 2024) znaša pri kozlih 12 %, pri kozah 10 %, kar je nižje od smernic. Delež starega razreda je pri obeh spolih podoben – nad 7 % in je nekoliko višji kakor ga predvidevajo smernice ON. Tudi struktura odvzema mladega razreda je ugodna pri obeh spolih – v odvzemu prevladujejo mladiči in 1+ gamsi z okoli 49 %, gamsi 2+ (kozli in koze) zavzemajo skupno 9% v zadnjem šestletnem obdobju. Mlad razred skupaj predstavlja kar 58 % skupnega odvzema gamsov.

Višina, delež in vzroki izgub

Slika 4.4.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub gamsa v obdobju 2019–2024

Dinamika izgub letno niha, brez izrazitega trenda, nekoliko izstopata leti 2023 in 2024 s povečanimi neznanimi izgubami in poškodbami. Delež izgub znaša v povprečju malo pod 5 % odvzema. Prevladujejo neznani vzroki (43 %), plenilci (22%) in bolezni (6 %). Tradicionalnih gamskih bolezni, kot so gamsje garje, v LUO ne poznamo.

Telesne mase kozličev/kozic in enoletnih osebkov

Dinamike telesnih mas mladičev in enoletnih živali ne izkazujejo posebnega trenda. Primerjava telesnih mas enoletnih gamsov v dveh desetletnih obdobjih pokaže, da se telesne mase enoletnih kozlov in koz niso značilno spremenile.

Zdravstveno stanje osebkov

Pri gamsu v ZVK LUO ne poznamo tradicionalnih gamskih bolezni, kot so slepota, garje in bradavičavost, kljub temu, da populacija na severnem delu LUO meji na triglavsko populacijo gamsa, kjer so tradicionalne bolezni prisotne že več kot trideset let.

Povprečna starost odraslih živali v odvzemu

Povprečna starost odvzetih odraslih živali (3+ in več) znaša pri kozah 9,8 let, za obdobje 2019 do 2024 in 9,7 let za obdobje 2023 do 2024. Za kozle znaša za obdobje 2019 do 2024 7,0 let in 7,1 let za obdobje 2023 do 2024. Povprečna starost odvzetih odraslih gamsov skozi obdobje 2019 do 2024 niha in nima nekega izrazitega trenda. Analiza za obdobje od 2006 do 2024 (podatki iz informacijskega sistema LISJAK) izkazuje, da povprečno starost odvzetih odraslih živali (3+ in več) znaša pri kozah 9,4 let in 6,7 let za kozle. Ugodno je, da je odzvem odraslih živali pomaknjen proti zgornji meji srednjega starostnega razreda, glede na razred starih (8 let pri kozlih, 11 let pri kozah, po prejšnji razvrstitvi gamsov v starostne razrede). S tem se varuje bolj reproduktivni in vitalni del populacije gamsa.

Ocena stanja populacije

Številčnost gamsa je v LUO stabilna, predvsem zahvaljujoč višini odvzema, ki je v višini letnega prirastka populacije. Dodatno stabilnost številčnosti potrjuje tudi neprisotnost tradicionalnih gamskih bolezni. Največja gostota gamsa je prisotna v obeh osrednjih območjih, v robnih območjih je gamsov manj. Robna območja se vedno bolj povezujejo z osrednjimi območji. Gams se je v preteklosti prostorsko razširil tudi proti zahodnemu delu LUO. Populacija je ustrezno spolno in starostno izgrajena, predvsem sta dobro zastopana srednji in stari starostni razred. Zdravstveno stanje populacije je predvsem zaradi neprisotnosti garij še vedno ustrezno, večjih izbruhov bolezni ne poznamo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

V ZVK LUO v zadnjih dvajsetih in tudi v zadnjih desetih letih narašča skupna biomasa odvzema parkljarjev. Narašča pa predvsem biomasa jelenjadi. Biomase odvzema ostalih parkljarjev razen muflona, ki ne predstavlja pomembne količine, pa ne izkazujejo posebnega trenda naraščanja ali padanja. Kljub temu lahko rečemo, da

naraščanje biomase odvzema jelenjadi, oziroma njena številčnost, lahko vpliva tudi na številčnost populacije gamsa. Posebno se to pozna v predelih, kjer je porast gostote jelenjadi izrazitejši. Škode po gamsu so majhne in so le redko zabeležene ter se pojavljajo zelo lokalno.

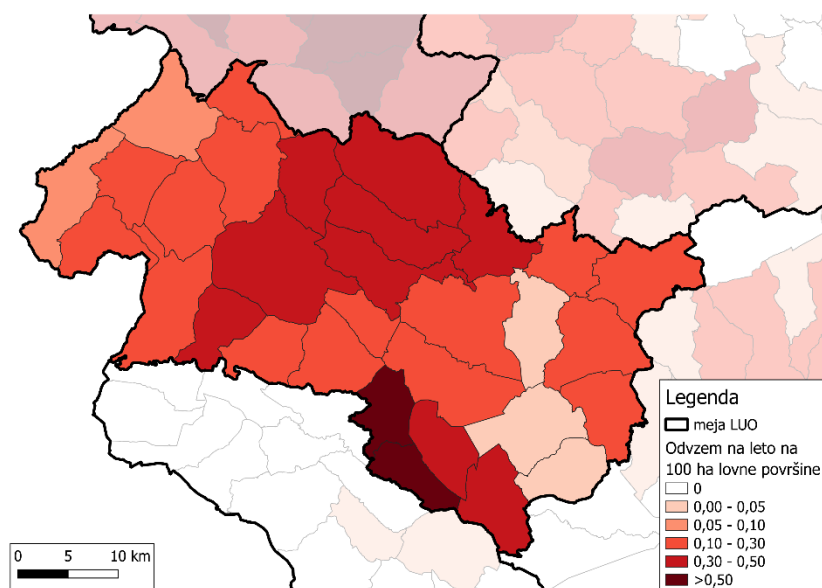
Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Z gamsom se v LUO gospodari v okviru predpisanih smernic in načrta. O uspešnosti gospodarjenja govori tudi dejstvo, da tradicionalnih gamsovih bolezni, kot sta slepota in garje, v LUO (še) ne poznamo. Zelo uspešno je dolgoletno enotno gospodarjenje z gamsom v Nanoškem bazenu, ki ima za posledico močan dvig številčnosti in prostorske razširjenosti populacije. Pri gospodarjenju z gamsom se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti ter rahlo povečevanje številčnosti, oziroma ohranjanje prostorske razporeditve obstoječih skupin in njihove številčnosti.
- Medsebojno povezovanje obstoječih skupin.
- Ohranjanje spolne in starostne strukture.
- Gams v območju ni enakomerno zastopan, zato smo območje razdelili na štiri načrtovalsko zaokrožene enote: osrednje območje gamsa, Goriško robno območje, Logaško robno območje in Nanoško območje. Načrtovalska območja se določijo v dvoletnih načrtih.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Slika 4.4.3: Prostorska razporeditev odvzema gamsa v LUO v obdobju 2019–2024

Gams v območju ni enakomerno zastopan, zato smo območje razdelili na štiri ekološko zaokrožene enote: osrednje območje gamsa (10 lovišč), Goriško robno območje (9 lovišč), Logaško robno območje (4 lovišča) in Nanoško območje (8 lovišč). V osrednje območje spadajo lovišča: Most na Soči, Čepovan, Trebuša, Trnovski gozd, Kozje stena, Krekovše, Idrija, Jelenk, Javornik in Dole. V Nanoško območje spadajo lovišča: Vipava, Col, Vojkovo, Nanos, Hrenovice, Črna jama, Bukovje in Planina. V Goriško robno območje spadajo lovišča: Kanal, Dobrovo, Sabotin, Anhovo, Grgar, Gorica, Lijak, Čaven in Hubelj. V Logaško robno območje spadajo lovišča: Logatec, Hotedršica, Rovte in Vrhnika.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Načrt odvzema za leti 2025 in 2026 znaša skupno 852 gamsov in je za 42 gamsov večji kot predhodni dvoletni načrt ZVK LUO. Razporeditev odvzema po območjih je naslednja: 436 osrednje območje, 182 nanoško območje, 186 robno goriško območje in 48 robno logaško območje. Struktura načrta odvzema sledi smernicam za ohranjanje številčnosti.

Preglednica 4.4.1: Načrtovan odvzem gamsa

starostni razred	M (kozli)	Ž (koze)
mladi	218 (26%)	219 (26%)
starejši	208 (24%)	207 (24%)
SKUPAJ	426 (50 %)	426 (50 %)

Mladi osebki so osebki starosti 0+, 1+ in 2+. Starejši osebki so osebki starosti 3+ in več.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustno odstopanje pri realizaciji skupnega odvzema znaša ± 20 %. Dopustno odstopanje (v obe smeri) je lahko tudi večje ob pojavu gamskih bolezni (slepota, garjavost, bradavičavost) in z njimi povezane dinamike številčnosti gamsa. Odvzem v razredu starejših pri vsakem spolu posebej se lahko preseže za 10 %. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 3 osebke, dopustno odstopanje navzdol znaša 3 osebke. V primeru, da dopustno odstopanje +20 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzgor znaša 1 osebek. V primeru, da dopustno odstopanje v razredu starejših +10 % (pri vsakem spolu posebej) pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzgor znaša 1 osebek. Neizvršen odvzem v razredu starejših se lahko nadomesti z odvzemom v razredu mladih.

Prilagoditve na območjih redne prisotnosti volka/risa

V območju volka so lovišča Bukovje, Col, Čepovan, Črna jama, Dole, Hotedršica, Hrenovice, Idrija, Javornik Črni vrh, Jelenk, Kozje stena, Krekovše, Logatec, Most na Soči, Nanos, Planina, Trnovski gozd.

V loviščih z redno prisotnostjo volka/risa dopustno odstopanje realizacije skupnega odvzema navzdol znaša - 30 %.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

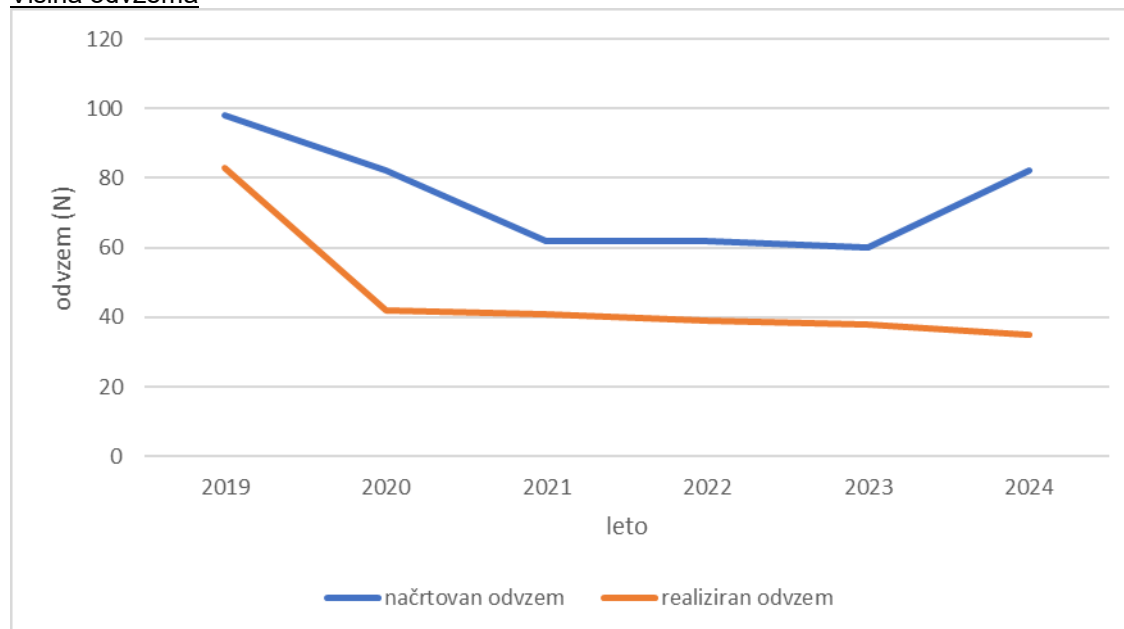
- Ohranjanje pašnih površin in goličav znotraj večjih strnjenih gozdnih kompleksov.
- Vzpostavitev in vzdrževanje mirnih con, kakor smo jih definirali v prostorskem delu dolgoročnega območnega GGN Tolmin (2021 – 2030).

4.5 Muflon

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Zaradi različnega cilja gospodarjenja z muflonom in zaradi različnih ukrepov v populaciji muflona obravnavamo v LUO v dveh načrtovalskih enotah, in sicer (1) osrednjem območju in (2) v območju brez želene prisotnosti muflona. Območji se določi v Dvoletnih lovsko upravljavskih načrtih za Zahodno visoko kraško lovsko upravljavsko območje.

Višina odvzema

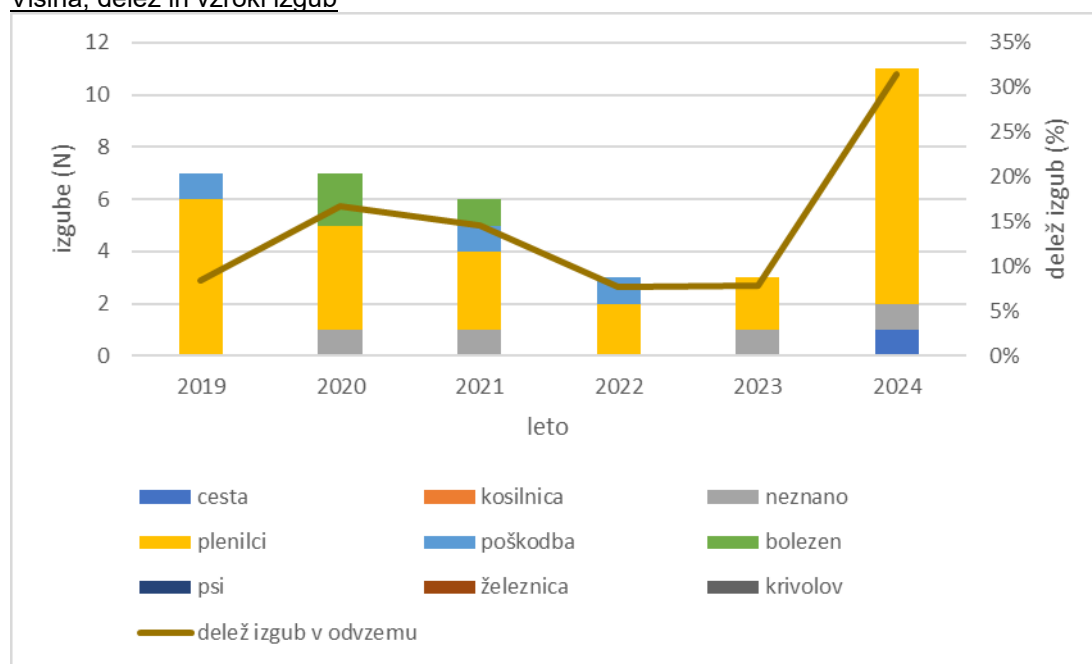

Slika 4.5.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema gamsa v obdobju 2019–2024

Višina odvzema muflonov je v značilnem upadanju in znaša za zadnje šestletno obdobje poprečno 46 živali letno. Ker je populacija muflonov v Trnovskem gozdu močno pod vplivom volkov, se je načrt odvzema po letu 2015 pričel zmanjševati, posledično je bil manjši tudi odvzem, ki je sicer trenutno najnižji v zadnjih šestih letih. Večina odvzema muflonov se izvrši v osrednjem območju. Stopnja uresničevanja načrta je za šestletje – 62 %, za pretekli dve leti je bil načrt realiziran le 51 %.

Starostno-spolna struktura odvzema

Spolna struktura odvzema nekoliko odstopa od načrtovane, kljub temu je odvzetega je približno polovico moškega in polovico ženskega spola. Za preteklo šestletje znaša delež moškega spola 52 %, za pretekli dve leti tudi 55 %. Odvzem nosilcev populacije, tako pri ovnih, kot pri ovcah v zadnjih dveh letih odstopa od načrtovanega, kar poudarja problematiko gospodarjenja z muflonom v zadnjih letih. Delež nosilcev populacije znaša pri ovnih 27 % za šestletje in enako za pretekli dve leti. Delež nosilcev populacije v odvzemu znaša pri ovcah 23 % za šestletje in 16 % za pretekli dve leti.

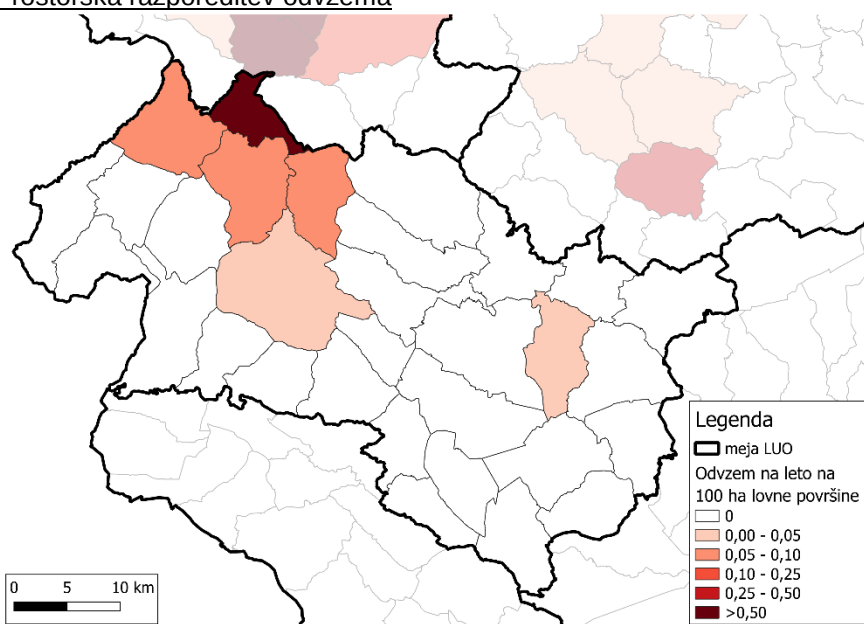
Višina, delež in vzroki izgub

Slika 4.5.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub muflona v obdobju 2019–2024

Izgube muflonov znašajo 13 % odvzema v obdobju šestih let in 19 % v zadnjih dveh letih. Posebnih trendov skupnih izgub ni zaznati, vendar se zaradi vpliva volkov povečuje delež izgub, ki jih povzročijo zveri. Izgube zaradi zveri so prevladujoče in v obdobju 2019 – 2024 predstavljajo 70 % vseh izgub.

Telesne mase jagnjet in enoletnih osebkov

Dinamike telesnih mas mladičev in enoletnih živali ne izkazujejo posebnega trenda. Primerjava telesnih mas enoletnih muflonov in ovc v dveh desetletnih obdobjih pokaže, da se telesne mase enoletnih muflonov niso spremenile, značilno se niso spremenile tudi telesne mase enoletnih ovc.

Prostorska razporeditev odvzema

Slika 4.5.3: Prostorska razporeditev odvzema muflona v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Številčnost muflona je v upadanju zaradi vpliva volkov in genetsko zaprte populacije. Največja gostota muflonov v LUO je v loviščih, kjer je bil naseljen in v sosednjih loviščih, kamor se je razširil. Spolna in starostna struktura populacije sta kljub negativnim vplivom še vedno dokaj blizu naravni in stabilni. V spolni strukturi prevladuje ženski spol (delež jagnjet ženskega spola znaša 55%, naključni odstrel). Starostna struktura je piramidalne oblike, prevladujejo osebkovi iz mladega starostnega razreda. Zdravstveno stanje muflonov smatramo za ugodno, saj večjih pojavov bolezni ne poznamo.

V ZVK LUO v zadnjih dvajsetih in tudi v zadnjih desetih letih narašča skupna biomasa odvzema parkljarjev. Narašča predvsem biomasa jelenjadi. Biomase odvzema ostalih parkljarjev razen muflona, ki ne predstavlja pomembne količine, pa ne izkazujejo posebnega trenda naraščanja ali padanja. Upadanje številčnosti muflona težko pripišemo porastu številčnosti jelenjadi, kakor je to verjetno primer pri srnjadi. Pri muflonu populacija upada predvsem zaradi vpliva zveri (volka), pa tudi cilja gospodarjenja.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijo muflona se v osrednjem območju upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov, čeprav je to težavno dosegati. Zlasti v drugi polovici šestletnega obdobja se pojavljajo problemi z doseganjem načrtovanega odvzema, ki ga kljub zmanjševanju načrta, upravljavci lovišč ne uspejo realizirati. To je predvsem posledica vpliva zveri (volk), ki povzroča izgube in otežuje izvajanje lova. Izven osrednjega območja razširjenosti muflona ne izvajamo načrtnega gospodarjenja z njim, temveč stremimo k popolnemu odvzemu vseh osebkov iz proste narave.

Pri gospodarjenju z muflonom se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti na območju prisotnosti – osrednje območje.
- Vzdrževanje trenutne spolne in starostne strukture.
- Postopna izločitev osebkov na območjih, kjer cilj upravljanja ni trajnostna raba vrste z lovom. To velja za vsa območja, ki niso opredeljena kot osrednja območja.
Zimsko krmljenje na območjih, kjer je cilj upravljanja trajnostna raba vrste z lovom.
- Doseljevanje muflona zunaj območij Natura 2000 je mogoče z ustrežno presojo tveganja za naravo (leta je urejena s Pravilnikom o izvedbi presoje tveganja za naravo in o pridobitvi pooblastila; Ur. l. RS, št. 43/2002). Na območjih Natura 2000 pa sta naseljevanje in doseljevanje prepovedana z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18).

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Muflona obravnavamo v LUO v dveh načrtovalskih enotah, in sicer (1) osrednjem območju in (2) v območju brez zelene prisotnosti muflona. V osrednje območje spadajo lovišča: Most na Soči, Čepovan, Kanal, Trebuša, Lijak, Čaven, Hubelj in Trnovski gozd. Vsa ostala lovišča v LUO so v območju brez zelene prisotnosti muflona.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Za osrednje območje načrtujemo za leti 2025 in 2026, odvzem 86 osebkov, kar je zaradi vpliva volka nekoliko nižji načrt od predhodnega. Za ostala lovišča izven osrednjega območja velja, da se lahko odstrelijo vse muflone, ki bi v lovišča migrirali iz osrednjega območja oziroma iz omenjenih lovišč robnega območja. Pri lovu izven osrednjega območja muflona je potrebno upoštevati le lovno dobo. Struktura načrta odvzema v osrednjem območju sledi smernicam za ohranjanje številčnosti.

Preglednica 4.5.1: Načrtovan odvzem muflona

starostni razred	M (ovni)	Ž (ovce)
mladi	23 (26%)	23 (26%)
starejši	20 (24%)	20 (24%)
SKUPAJ	43(50 %)	43 (50 %)

Mladi osebki so osebki starosti 0+ in 1+. Starejši osebki so osebki starosti 2+ in več.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustno odstopanje pri realizaciji skupnega odvzema znaša $\pm 20\%$. Dopustno odstopanje (navzgor in navzdol) je lahko ob pojavu bolezni tudi večje. Odvzem v razredu starejših pri vsakem spolu posebej se lahko preseže za 10 %. V primeru, da dopustno odstopanje -20% od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 3 osebk, dopustno odstopanje navzdol znaša 3 osebk. V primeru, da dopustno odstopanje $+20\%$ od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzgor znaša 1 osebek. V primeru, da dopustno odstopanje v razredu starejših $+10\%$ (pri vsakem spolu posebej) pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzgor znaša 1 osebek. Neizvršen odvzem v razredu starejših se lahko nadomesti z odvzemom v razredu mladih.

Prilagoditve na območjih redne prisotnosti volka/risa

- Zaradi redne prisotnosti volkov, v območje prilagojenega upravljanja z vrsto uvrščamo naslednja lovišča: Bukovje, Col, Čepovan, Črna jama, Dole, Hotedršica, Hrenovice, Idrija, Javornik Črni vrh, Jelenk, Kozje stena, Krekovše, Logatec, Most na Soči, Nanos, Planina in Trnovski gozd.
- V loviščih z redno prisotnostjo volka/risa dopustna odstopanja realizacije odvzema za vse razrede in skupno znašajo -100% in $+100\%$, ob pogoju, da to ni v izrazitem nasprotju z drugimi lokalnimi cilji upravljanja muflona (npr. cilj popolna iztrebitev muflona).

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

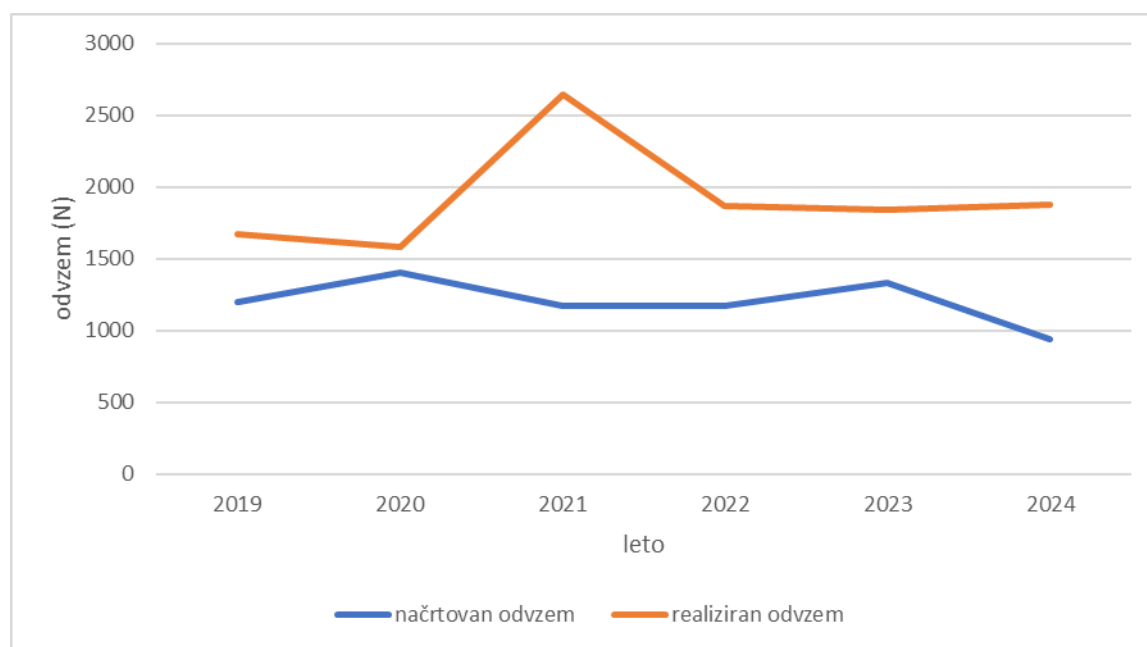
Zaradi cilja upravljanja z muflonom, le tega v LUO obravnavamo v okviru načrtovalne enote, ki jo imenujemo osrednje območje. Vse ostalo območje v LUO je t. i. robno območje. Višino odvzema muflona planiramo samo osrednjem območju. V robnem območju se odstranjuje vse osebk ne glede na spol in starost, upoštevati je potrebno le z Uredbo določeno lovno dobo.

4.6 Divji prašič

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V LUO je populacija divjega prašiča najštevilčnejša ob zahodni državni meji in v Vipavski dolini (osrednje območje). Prašiči na to območje dnevno migrirajo preko državne z republiko Italijo in čez reko Vipavo s sosednjega Krasa, predvsem v času setve in zorenja žit. Tu gostota divjih prašičev dosega eno najvišjih v državi. V robnem območju je prašičev precej manj in številčnost dosega le okoli 10 % številčnosti osrednjega območja. V robnem območju II se divji prašiči pojavljajo le prehodno.

Višina odvzema

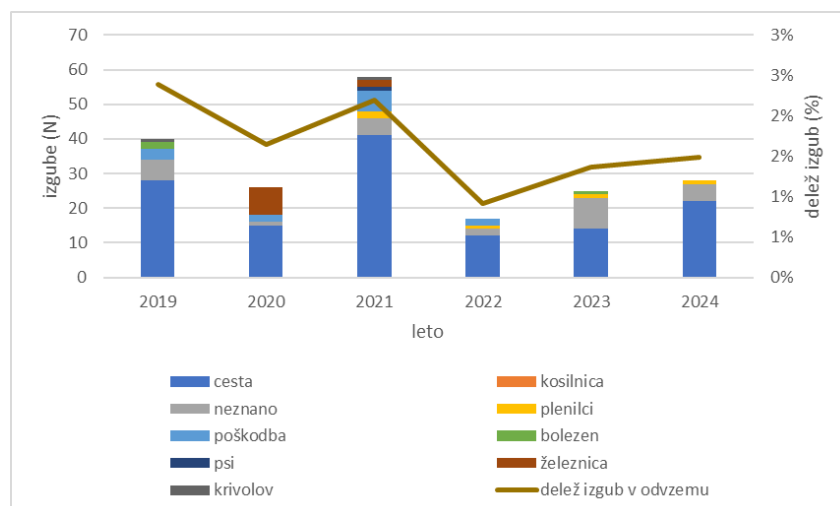

Slika 4.6.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema divjega prašiča v obdobju 2019–2024

Višina odvzema za obdobje 2019 do 2024 se giblje v razponu od 1.671 do 2.643 živali letno, v poprečju 1.911 osebkov. Višina odvzema niha skladno z letno številčnostjo prašičev, ki je v veliki meri pogojeno z semenskimi obrodi bukve, hrasta in kostanja. Načrtovan odvzem je bil v preteklosti vedno presežen, v skupnem 159 % za preteklo šestletje, v preteklih dveh letih pa 164 %. Odvzem 2.643 prašičev je v letu 2021 dosegel rekordno višino v zadnjih desetletjih. Kljub nihanju letnega odvzema le-ta izkazuje trend naraščanja.

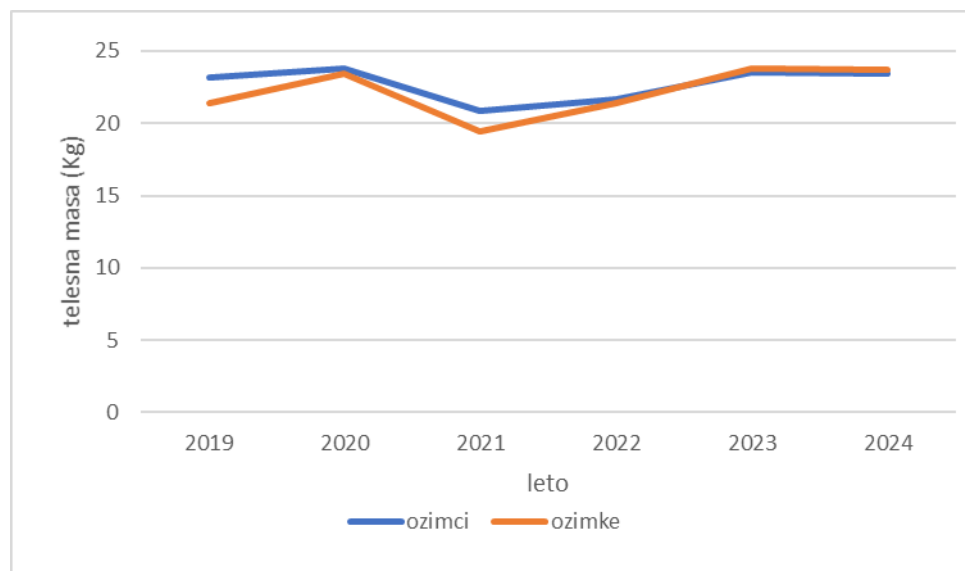
Starostno-spolna struktura odvzema

Glede na to, da je odstrel glede spolne strukture dokaj naključen, je presenetljiva dosežena spolna struktura odvzema, saj je delež odvzetih prašičev moškega spola za preteklih šest let, kot tudi za pretekli dve leti 53 %. Delež svinj in lanščakinj je v skladu s strategijo o zmanjševanju številčnosti divjih prašičev v območju in znaša 24 % odvzema za šestletje. Za pretekli dve leti 23%.

Višina, delež in vzroki izgub

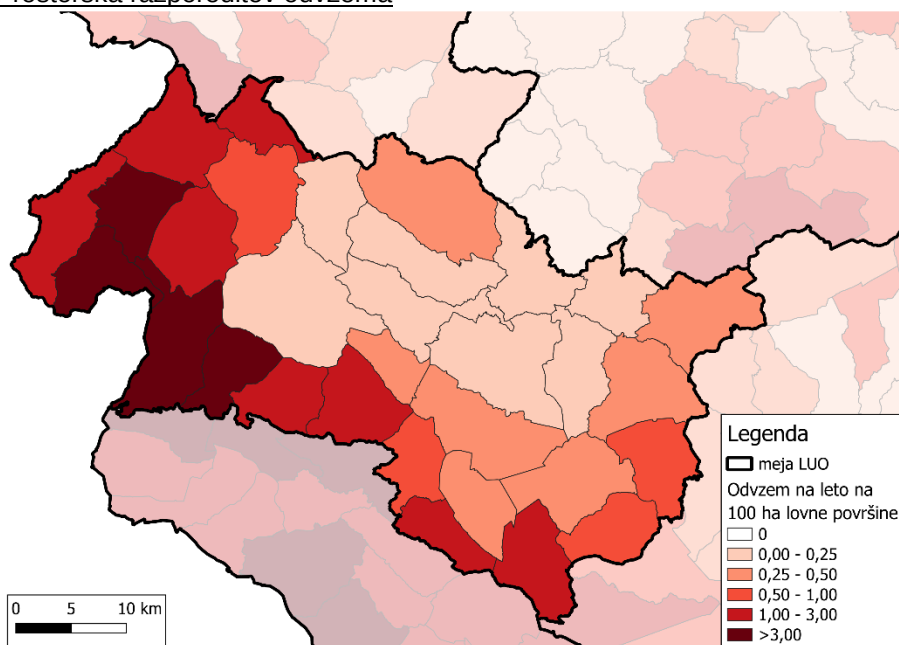
Slika 4.6.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub divjega prašiča v obdobju 2019–2024

Izgube niso velike in znašajo v šestletju 2 %, v preteklih dveh letih pa med 1 in 2 %. Kar 68 % izgub predstavljajo izgube v prometu. Tudi povozi, kot temeljni vzrok izgub, kažejo na veliko številčnost populacije.

Telesne mase ozimcev

Slika 4.6.3: Gibanje povprečnih telesnih mas ozimcev v obdobju 2019–2024

Obstaja visoka negativna odvisnost med telesnimi masami mladičev ne glede na spol in doseženo višino odvzema. Višji kot je odvzem, manjše so telesne mase in obratno. Slednja ugotovitev dokazuje, da število prašičev letno v naravi močno niha, oziroma, da se z odstrelom prilagajamo vsakoletnemu številčnemu stanju prašičev v območju.

Prostorska razporeditev odvzema

Slika 4.6.4: Prostorska razporeditev odvzema d. prašiča v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Številčnost divjega prašiča značilno za to vrsto divjadi letno niha, predvsem v odvisnosti od obroda gozdnega drevja predvsem na zahodnem delu LUO. Največ divjih prašičev se v LUO zadržuje od zahodni državni meji in v Vipavski dolini (osrednje območje). Tu gostota divjih prašičev dosega eno najvišjih v državi. V robnem območju I je prašičev precej manj in dosega okoli 10 % številčnosti v osrednjem območju. V robnem območju II se divji prašiči pojavljajo le prehodno. Spolna in starostna struktura populacije sta ustrezni, spolna struktura je polovična, oziroma je nekaj več moškega spola, osebki reproduktivnega dela populacije so zastopani v zadostnem številu, sicer je starostna struktura populacije izgrajena značilno piramidalne oblike. Zdravstveno stanje populacije je ustrezno, večjih pojavov bolezni ne poznamo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

V ZVK LUO v zadnjih dvajsetih in tudi v zadnjih desetih letih narašča skupna biomasa odvzema parkljarjev. Narašča predvsem biomasa jelenjadi. Biomase odvzema ostalih parkljarjev razen muflona, ki ne predstavlja pomembne količine, pa ne izkazujejo posebnega trenda naraščanja ali padanja. Kljub temu lahko rečemo, da naraščanje biomase odvzema jelenjadi ne vpliva na številčnost divjega prašiča. Tudi z ostalimi vrstami divjadi medvrstni odnosi niso problematični. Izjema je mogoče vpliv na gozdne kure.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Z odvzemom skušamo v osrednjem območju zmanjšati številčnost populacije d. prašičev. Višina odvzema je zelo velika in jo je fizično že težko realizirati. Kljub temu prvi znaki kažejo, da smo uspeli vsaj zavreti rast številčnosti prašičev. Iz tega vidika smatramo dosedanje sprejete in izvedene ukrepe za uspešne. V šestletju, oziroma od leta 2019 dalje škode po prašiču nihajo, prav tako pa niha tudi odstrel. Škode po divjih prašičih so v letu 2021 narasle, posledično se je povečal tudi odvzem. Po letu 2021 škode postopoma padajo, glede na rekordno višino odvzema v letu 2021 je postopoma padel tudi odvzem. Odvzem se vsakoletno prilagaja številčnosti prašičev v dotičnem letu.

Pri gospodarjenju z divjim prašičem se zasleduje naslednje cilje:

- Zmanjšanje številčnosti.
- Preprečevanje prostorskega širjenja populacije iz osrednjega območja v robno območje.
- Uravnavanje spolne in starostne strukture populacije (predvsem dovolj velik odvzem samic).
- Zagotavljanje ustreznega števila privabljalnih krmišč, (v skladu z dvoletnimi načrti lovišč) ter ustrezno zalaganje krmišč.

Ukrepi in usmeritveProstorski okvir obravnave

Divjega prašiča v LUO tradicionalno obravnavamo v treh načrtovalskih enotah (1) osrednje območje, (2) robno območje I (3) robno območje II. Različna obravnava po načrtovalskih enotah je posledica stanja divjega prašiča v LUO ter različnih ciljev in ukrepov v populaciji. V osrednje območje spadajo lovišča: Kanal, Most na Soči, Dobrovo, Sabotin, Anhovo, Grgar, Čepovan, Gorica, Lijak, Trnovski gozd, Čaven. V robno območje I spadajo lovišča: Trebuša, Hubelj, Kozje stena, Idrija, Jelenk, Vipava, Col, Vojkovo, Nanos, Hrenovice, Črna jama, Bukovje, Planina, Logatec. V robno območje II spadajo lovišča: Krekovše, Javornik, Dole, Hotedršica, Rovte in Vrhnika.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Dvoletni načrt odvzema za celotni LUO znaša 2.692 divjih prašičev in je enak prejšnjemu načrtu ZVK LUO, ki se je uspešno izvajal. Razdelilnik po posameznih loviščih znotraj LUO je v prilogi načrta.

Preglednica 4.6.1: Načrtovan odvzem divjega prašiča

moški spol + ozimke	2.046 (76%)
lanščakinje + svinje	646 (24%)
SKUPAJ	2.692 (100 %)

V primeru preseganja načrtovanega odvzema (realizacija nad 100 %) mora delež lanščakinj in svinj znašati najmanj 20 % načrtovanega (in ne realiziranega) odvzema.

Za lovišča, ki imajo načrtovan odvzem manjši ali enak 5 osebkov določilo o minimalnem deležu lanščakinj in svinj v odvzemu (20 %) ne velja.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Odvzem vseh razredov divjega prašiča količinsko navzgor ni omejen, tako na nivoju LUO kot tudi po posameznih loviščih/LPN. Dopustno odstopanje načrtovanega skupnega odvzema navzdol znaša -30 %. V primeru, da -30 % pomeni manj kot 5 osebkov, dopustno odstopanje navzdol znaša 5 osebkov.

V kolikor je na ravni LUO ali nižjih načrtovalskih enot (lovsko upravljalvske bazeni, skupine lovišč) dosežen načrtovan delež odvzema lanščakinj in svinj (min 20 % načrtovanega skupnega odvzema), se smatra da je dosežen odvzem lanščakinj in svinj za vsa lovišča na ravni LUO oz. posamezne nižje načrtovalske enote.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

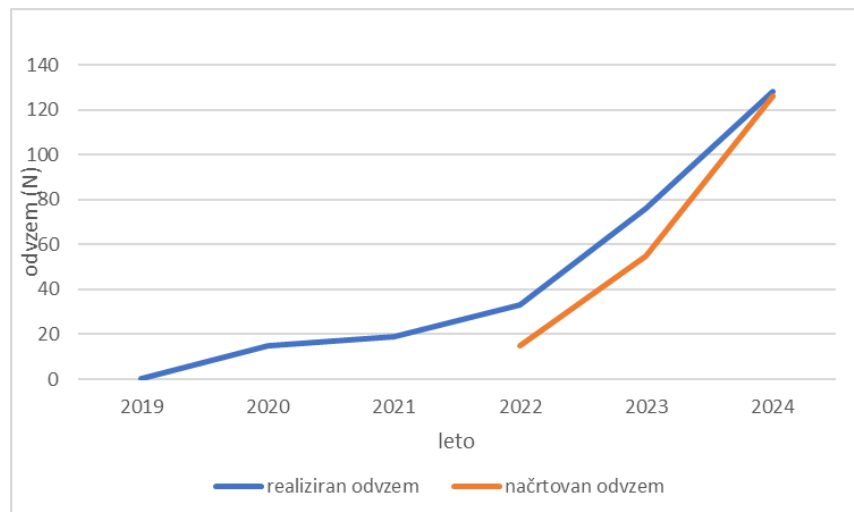
V primeru pojava fenotipsko očitnih križancev z domačim prašičem se lahko odstreljuje vse starostno-spolne razrede teh (križanih) osebkov brez omejitev, pri čemer se odstrel izven lovne dobe obravnava kot izredni odstrel in mora biti izveden skladno z zakonodajo. Pri lovu se mora upoštevati Zakon o nujnih ukrepih zaradi APK.

4.7 Evrazijski šakal

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Šakal se v LUO pojavlja v večjem številu v Vipavski dolini, širi pa se proti severu tudi po Soški dolini. Odvzem šakala do leta 2020 ni bil načrtovan. V letu 2020 je bil načrtovan odvzem 15 osebkov, odstreljenih jih je bilo 13, 2 pa sta bila povožena. Načrt je bil realiziran 100 %.

Značilnosti odvzema

Slika 4.7.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šakala v obdobju 2019–2024

Šakal je bil leta 2014 z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovni dob (Ur. l. RS, št. 81/14) uvrščen med divjad. Leta 2019 pa je bil z Uredbo o spremembi in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 62/19) umaknjen s seznama pri nas zavarovanih živalskih vrst. V letu 2020 smo z letnimi lovsko upravljavskimi načrti prvič načrtovali odvzem te vrste v višini 15 osebkov. Tega leta je bilo odstreljenih 13 šakalov, dva pa sta bila povožena. Načrt je bil realiziran 100 %. Za leti 2021 in 2022 je bil načrtovan odvzem 30 šakalov, odvzetih je bilo 52 šakalov, o tega šest izgub, ki so bile vse zabeležene s povozom na cesti. Načrt je bil presežen tudi v letih 2023 in 2024, z realizacijo v okviru odstopanj ni bilo težav.

Višina, delež in vzroki izgub

Beležimo dva povozna šakala v letu 2020, enega v letu 2021, pet povozov v letu 2022 ter dva povozna leta 2024. Ostalih izgub nimamo evidentiranih.

Ostali kazalniki in znaki

Po ugotovitvah projekta CRP »Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste Zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji« (Potočnik in sod., 2018; dalje CRP) je na ravni Slovenije veljala ocena, da je populacija šakala v ugodnem stanju, vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter prostorskega širjenja. V zadnjih letih je populacija kljub (previdnostno naravnemu) odvzemu še naprej številčno naraščala in se prostorsko širila, kar se odraža tudi v povečanem obsegu neželenih vplivov vrste v okolju – zlasti v vplivu na naraven plen (predvsem srnjad) in v škodah na rejnih/domačih živalih.

Ocena stanja populacije

Do sedaj zbrani podatki kažejo, da je postal šakal razmeroma pogosta vrsta na območju Primorske in širše okolice Krasa, reproduktivne populacije pa so vzpostavljene ali se vzpostavljajo tudi v večjem delu nižin v severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji, vzdolž meje s Hrvaško in Madžarsko. Za populacije šakalov na teh območjih je še vedno značilno, da so praviloma sestavljene iz manjšega števila teritorialnih družin oziroma skupin. Od tu se posamezne živali odseljujejo v ostala območja v Sloveniji, kjer se večinoma pojavljajo samotarske teritorialne ali pa klateške živali. Tudi v slovenskem prostoru je glede na dosedanje trende pri nas in v sosednjih/bližnjih državah pričakovana nadaljnja izrazita populacijska rast tako prostorsko kakor tudi številčno. S povečevanjem števila živečih šakalov pri nas se bo njihov vpliv na zoocenozo (zaradi plenjenja več vrst prostoživečih živali) in na število konfliktnih situacij med ljudmi in prostoživečimi živalmi (npr. zaradi

plenjenja drobnice) povečeval. Upoštevajoč število potencialnih teritorialnih parov oziroma skupin šakalov v Sloveniji ocenjujemo, da bi lahko letno pričakovali v sedanji populaciji od 150 do 300 dispergerjev, torej živali, ki zapustijo rodni trop v iskanju lastnega teritorija in spolnega partnerja. Številni šakali se v zadnjih letih pojavljajo na Goriškem in v Vipavski dolini, za celoten LUO pa se ugotavlja, da je populacija v ugodnem stanju.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Visoka stopnja realizacije odvzema šakala in preseganje načrtovanega odvzema se prilagaja trendom naraščanja populacije. Uspešnost odvzema ugodna je tako v številčnem doseganju, kot tudi v prostorski razporeditvi odvzema. Kljub temu se s povečevanje števila živečih šakalov povečuje vpliv na zoocenozo (zaradi plenjenja več vrst prostoživečih živali, zlasti srnjad) in na število konfliktnih situacij med ljudmi in prostoživečimi živalmi (plenjenja drobnice).

Pri gospodarjenju s šakalom se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje ugodnega stanja.
- Skladno z Direktivo Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst, kamor je uvrščen šakal smo v Sloveniji dolžni vzdrževati ugotovljeno ugodno stanje populacije vrste, kar praktično pomeni ohranjanje (leta 2018) ugotovljene številčnosti in območja razširjenosti. Ta cilj zasledujemo na ravni LUO v daljšem časovnem obdobju (10 let), kar pomeni, da so lokalno in v krajšem časovnem obdobju možna odstopanja od tega cilja.
- Zmanjšanje vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste (plenske vrste, npr. srna).
- Omejevanje škod na domačih/rejnih živalih.
- Omejevanje/preprečevanje nadaljnje naraščanje številčnosti in prostorskega širjenja šakala (v povezavi s prejšnjima ciljema).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 65/20) v prvem odstavku 6. člena (prehodne in končna določba) določa, da ne glede na določbe 54. in 55. člena zakona za premoženjsko škodo, ki jo povzroči šakal v obdobju od uveljavitve tega zakona do 30. aprila 2025, odgovarja Republika Slovenija v višini dejanske škode.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Šakala se obravnava v okviru celotnega LUO enotno. Večji odvzem je predviden v predelih Vipavske in Soške doline, kjer je populacija najštevilnejša.

Višina odvzema

Pri načrtovanju odvzema smo izhajali iz zastavljenih ciljev, ocene rasti in prostorskega širjenja populacije ter učinkovitosti preteklega odvzema pri doseganju ciljev.

Skladno z navedenim, **načrtovani odvzem šakala v ZVK LUO v obdobju 2023-2024 znaša 400 osebkov.**

Odvzem je načrtovan na ravni celotnega LUO.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovanega odvzema šakala ni treba dosegati, presega se ga lahko za 50 %.

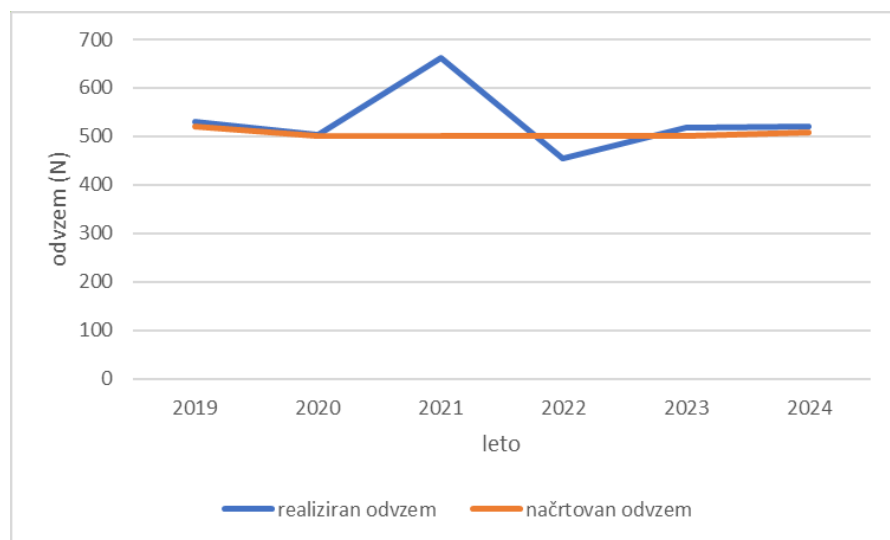
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

- Ob odvzemu se evidentira spol in ocenjena starost osebkov (mladič oz. do enega leta stara žival ali odrasel osebek).
- Celoten načrtovan odvzem na ravni LZO se evidentira v letnem načrtu lovišča Hubelj. Ne glede na to lahko odvzem (odstrel) šakala izvajajo vsa lovišča v LUO.
- Dopustna odstopanja veljajo na ravni LUO.

4.8 Lisica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Lisice so prisotne v vseh loviščih v LUO. Prostorsko so dokaj enakomerno porazdeljene, največ lisic se pojavlja na Goriškem.

Slika 4.8.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema lisice v obdobju 2019–2024

V obdobju od leta 2019 do leta 2024 je bilo povprečno letno izločenih 532 lisic, v zadnjih dveh letih pa 520. Odvzem je v zadnjih šestih letih v skladu z načrtovanim. Načrtovani odvzem je bil za šestletje realiziran 105 %, v zadnjih dveh letih pa 103 %. Izgube dosegajo 15 % odvzema za šestletje, v preteklih dveh letih 13 %. 70 % izgub odpade na izgube v prometu.

Ocena stanja populacije

Lisice so prisotne na celotnem območju LUO, njihova številčnost letno niha, vendar brez izrazitega trenda. V populaciji nekoliko prevladuje ženski spol. Zdravstveno stanje je trenutno zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

Negativnih medvrstnih vplivov lisic z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo. Lisica pa je plenilec male divjadi, mladičev srnjadi, pa tudi na nekatere zavarovane vrste ima kar znaten vpliv.

Lisice so izpostavljene boleznim, kot sta steklina in garjavost. Desetletni monitoring prisotnosti stekline pokaže, da v tem času v LUO steklina ni bila prisotna. Pojavi lisic v urbanih naseljih z nenavadnim obnašanjem je zelo malo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijo lisice se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Zlasti v zadnjem obdobju, v drugi polovici šestletnega obdobja je doseganje načrtovanega odvzema uspešno zlasti zaradi delnega zmanjševanju načrta odvzema.

Doseganje višine odvzema lahko označimo za uspešno, saj se je načrt odvzema realiziral oziroma celo presegel v zadnjih dveh letih. Pri gospodarjenju z lisico se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti vrste.
- Intenzivirati lov na lisice na območju Nature 2000 Trnovski gozd (SI5000025), zaradi kritičnega stanja populacije divjega petelina.
- Lov naj se intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in v habitatih gozdnih ter poljskih kur.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem 1066 lisic.

Na območju Nature 2000 Trnovski gozd (SI5000025) je potrebno zaradi kritičnega stanja divjega petelina povečati pritisk na naravne plenilce divjega petelina, sem spada tudi lisica zaradi plenjenja gnezd. Usmeritev je povzeta iz naravovarstvenih smernic za Naturo 2000 iz Območnega lovsko upravljaljskega načrta za obdobje 2021 – 2030.

Številčnost vrste se uravnava le s skupno višino odvzema, dodatne omejitve po spolni in starostni strukturi niso potrebne.

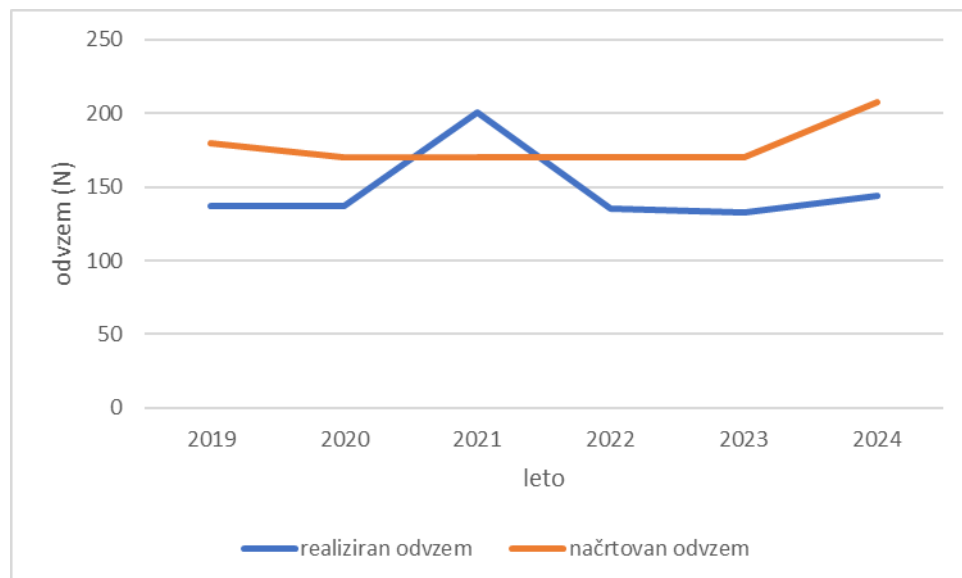
Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dovoljeno je preseganje načrtovanega odvzema za 100 %; dopustno odstopanje navzdol znaša -30 %. Ne glede na navedeno je minimalno dopustno odstopanje navzdol -3 osebke.

4.9 Jazbec

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Jazbeci so prisotni v vseh loviščih v LUO. So dokaj neenakomerno porazdeljeni, največ jih je na Goriškem in v Vipavski dolini.

Slika 4.9.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jazbeca v obdobju 2019–2024

V letih 2019 do 2024 je bilo povprečno letno izločenih 147 jazbecov, v zadnjih dveh letih pa 138 letno. Odvzem je v zadnjih šestih letih kaže na nihanja. Načrtovani odvzem je bil za šestletje realiziran 83 %, v zadnjih dveh letih pa 104 %. Izgube dosegajo kar tretjino odvzema za šestletje, v preteklih dveh letih 16 %. 90 % izgub je posledica izgub v prometu.

Ocena stanja populacije

Jazbeci so prisotni na celotnem območju LUO, njihova številčnost letno niha, vendar brez izrazitega trenda. Številčnost ni visoka, vendar je stabilna. V populaciji nekoliko prevladuje moški spol. Zdravstveno stanje je zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični. Posebnih bolezni pri jazbecih ne beležimo. Negativnih medvrstnih vplivov jazbecov z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijo jazbeca se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Zlasti v zadnjem obdobju, v drugi polovici šestletnega obdobja je značilno nižje doseganje načrtovanega odvzema. Pri gospodarjenju z jazbecem zasledujemo naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti vrste.
- Lov naj se intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in v habitatih gozdnih ter poljskih kur.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem 374 jazbecov. Lov jazbeca naj se intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in v habitatih gozdnih kur.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dovoljeno je preseganje odvzema za 100 %; dopustno odstopanje navzdol znaša -50 %. Ne glede na navedeno je minimalno dopustno odstopanje navzdol -5 osebkov.

4.10 Kuna zlatica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Kune zlatice so prisotne v vseh loviščih v LUO, vendar je njihova številčnost majhna in dosega le 5 % številčnosti populacije kun belic.

V preteklem šestletnem obdobju je bilo odvzetih 13 kun zlatic, od tega je bil odstrel polovica, polovica pa so bile izgube. Izgube kun zlatic letno nihajo od 1 do 4 osebkov.

Ocena stanja populacije

Kune zlatice so prisotne na celotnem območju LUO, njihova številčnost letno niha, vendar brez izrazitega trenda in predstavlja le 5 % številčnosti kun belic. Številčnost ni visoka, vendar je stabilna. Zdravstveno stanje je zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

Posebnih bolezni pri kunah zlatih ne beležimo.

Negativnih medvrstnih vplivov kun zlatic z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijo kun zlatic se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Odvzema kun zlatic se ne načrtuje posebej. Pri gospodarjenju s kuno zlatico se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti vrste
- Številčno zlatice ne planiramo, zaradi majhne številčnosti. Beležimo odvzem zlatice v okviru načrta odvzema kune belice. Lov vseh obravnavanih vrst naj se intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in v habitatih gozdnih ter poljskih kur.

Ukrepi in usmeritve

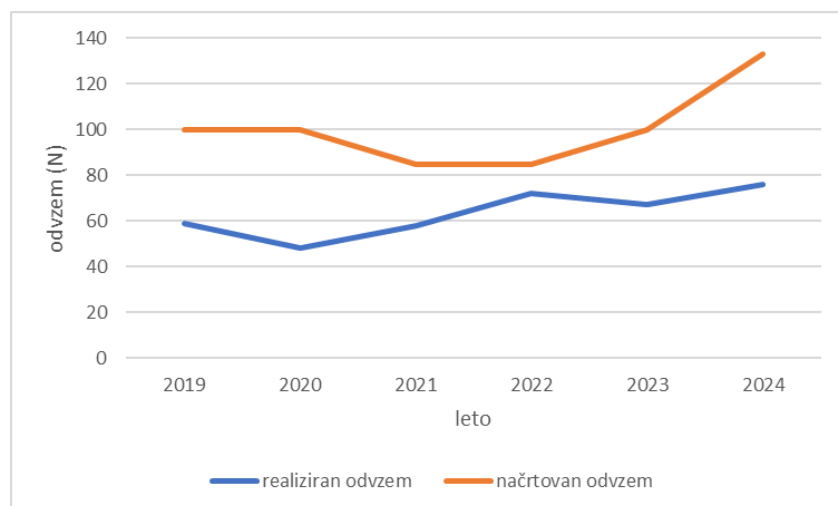
Višina odvzema

Odvzema za kuno zlatico se ne načrtuje. Odvzete živali iz lovišča se evidentira.

4.11 Kuna belica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.

Slika 4.11.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune belice v obdobju 2019–2024

V preteklem šestletnem obdobju je bilo letno izločeno 66 kun belic. Za preteklo dvoletno obdobje je bilo skupaj izločeno 143 kun belic. Načrtovani odvzem je bil dosežen za šestletje 63 % in 61% za pretekli dve leti. Izgube so znatne, dosegajo 30% odvzema za šestletje in 23 % za pretekli dve leti. Večina izgub nad 90 % je zaradi povozov. Odvzem ima rahlo pozitiven trend, enako načrt odvzema.

Ocena stanja populacije

Kune belice so prisotne na celotnem območju LUO, njihova številčnost letno niha, mogoče je številčnost populacije v upadanju. Številčnost ni visoka, vendar je stabilna. Zdravstveno stanje je zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

Negativnih medvrstnih vplivov kun belic z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo.

Posebnih bolezni pri kunah belicah ne beležimo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijo kun se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Zlasti v zadnjem obdobju, v drugi polovici šestletnega obdobja se doseganje načrtovanega odvzema povečuje. Pri gospodarjenju s kuno belico se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti vrste. Zmanjševanje številčnosti v loviščih z malo poljsko divjadjo in v habitatih gozdnih ter poljskih kur.
- Lov vseh obravnavanih vrst naj se intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in v habitatih gozdnih ter poljskih kur.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem 214 kun belic. Lov na kune belice naj se intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in habitatih gozdnih ter poljskih kur.

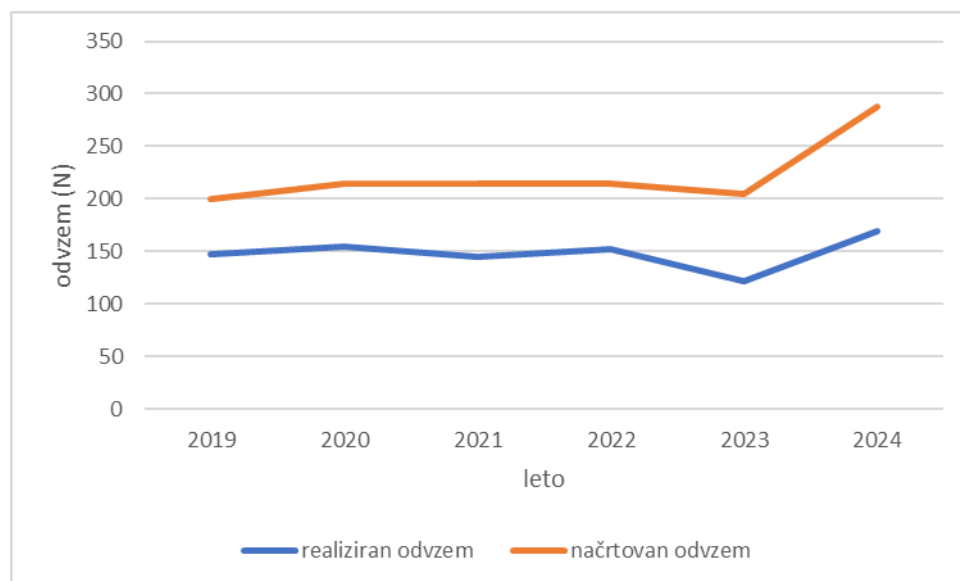
Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dovoljeno je preseganje odvzema za 100 %; dopustno odstopanje navzdol znaša -50 %. Ne glede na navedeno je minimalno dopustno odstopanje navzdol -5 osebkov.

4.12 Poljski zajec

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Poljski zajec so prisoten v vseh loviščih v LUO. Najmanj ga je v gorskih loviščih, medtem ko je v nižinskih loviščih na jugu LUO kar številčen. Populacija poljskega zajca je stabilna.

Slika 4.12.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema poljskega zajca v obdobju 2019–2024

V preteklih šestih letih je bilo letno povprečje odvzema 149 zajcev, za zadnji dve pa 146. Načrtovani odvzem je bil realiziran 67 % za šestletje in 60% za zadnji dve leti. Izgube so znatne in znašajo 11 % za pretekli dve leti in 13 % za šestletje. Večina izgub je posledica izgub v cestnem prometu – 95 %. Letni odvzemi rahlo nihajo, kljub občasnem lokalnem povečanju številčnosti, ki ji sledijo večje škode. Tak primer sta lovišči Gorica in Lijak.

Ocena stanja populacije

Številčnost poljskih zajcev v LUO rahlo upada, vendar je številčnost stabilna, vsekakor pa zajcev ni toliko, kolikor jih je bilo pred tridesetimi in več leti. Zdravstveno stanje je trenutno zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

Negativnih medvrstnih vplivov poljskih zajcev z ostalimi vrstami divjadi ne zaznavamo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijo poljskega zajca se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Zlasti v zadnjem obdobju, v drugi polovici šestletnega obdobja je doseganje načrtovanega odvzema manj uspešno. Pri gospodarjenju s poljskim zajcem se zasleduje naslednje cilje:

- Izboljšanje okoljskih/habitatnih razmer Na celotnem območju LUO, vzpostavljanje remiz, gozdnega roba po strukturi in dolžini, vstavljanje košenic v gozdno krajino
- Intenziviranje odvzema plenilcev.
- Ohranjanje številčnosti.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem v višini 431 živali (21 več kot v predhodnem načrtu). Zajci, ki so uplenjeni znotraj ograj (nelovne površine) naj se evidentirajo, ne grejo pa v kvoto načrta odstrela lovišča. V velikih ograjah imajo zajci malo več miru pred predatorji in pogoje da preživita 2 – 3 legla, kar pa je lahko celoten plan lovišča. Na isti površini lovišča se lov vrši praviloma samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se

izvaja lova na poljskega zajca, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirne cone« brez lova se letno menjajo. Upravljavec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča. Lov zajcev v bližini intenzivnih nasadov ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča. Na teh površinah se lov lahko ponavlja.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 20 %.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

- Dodajanje divjadi v lovišče je možen/upravičen ukrep povečevanja številčnosti z namenom ohranjanja vrste ali z namenom lova. Ukrep se izvaja le v vrsti primernem habitatu/lovišču. Izvajanje ukrepa je možno izključno ob predhodnem načrtovanju z dvoletnim načrtom LUO in letnim načrtom lovišča. Dodajanje divjadi mora upoštevati določila veljavne zakonodaje s področja ohranjanja narave ter zaščite živali.
- Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.

4.13 Pižmovka

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Pižmovka se je občasno pojavljala ob nekaterih manjših vodotokih. Nekaj let smo odvzem tudi načrtovali. Zadnji zabeležen odvzem, ena pižmovka, je bil v letu 2015. Od takrat dalje ni bilo evidentiranega nobenega odvzema pižmovke.

Ocena stanja populacije

Pižmovka se v LUO pojavlja v vodotokih v loviščih Vrhnika, Rovte in Logatec.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Odvzema v preteklih šestih letih ni bilo. Škode po pižmovkah ali posebna opažanja negativnih vplivov na okolje niso bila zabeležena.

Operativni cilji

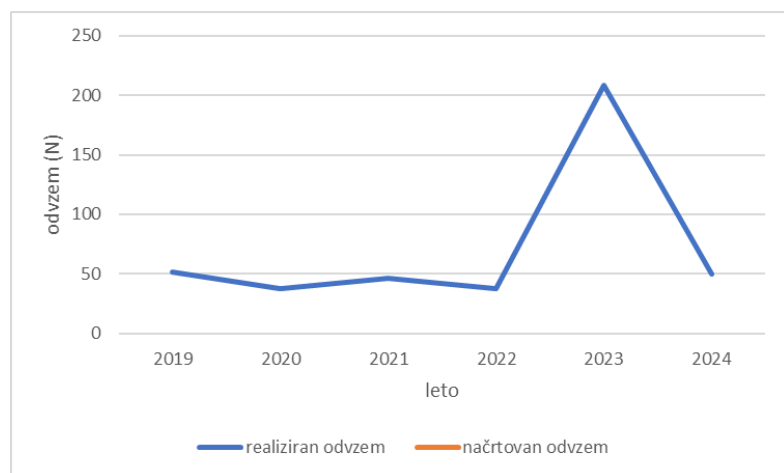
Na območjih, kjer se pojavi na novo: zgodnje odkrivanje in popolni odvzem osebkov. Na območjih obstoječe razširjenosti: preprečevanje širjenja populacije in naraščanja številčnosti populacije. Pri gospodarjenju s pižmovko se zasleduje naslednje cilje:

- Prepovedan je vnos pižmovke v prosto naravo.
- Na območjih, kjer se vrsta pojavi na novo: zgodnje odkrivanje in popolni odvzem osebkov.
- Na območjih obstoječe razširjenosti: izvaja se neomejen odvzem.
- Na območjih pojavljanja bobra in vidre je za lov na pižmovke prepovedano uporabljati neselektivne pasti, v katere bi se lahko ujela tudi bober ali vidra

4.14 Nutrija

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Nutrija se je stalno pojavlja v nekaterih loviščih na vzhodnem delu LUO (Vrhnika), kjer beležimo tudi večino odvzema. Nekaj odvzema smo zabeležili tudi na Goriškem. Višina odvzema se ne načrtuje.

Slika 4.14.1: Gibanje odvzema nutrije v obdobju 2019–2024

Nutrije do leta 2013 nismo odvezemali iz narave z odstrelom, niti nismo beležili izgub. V letu 2021 in 2022 je bilo odvzetih skupno 84 nutrij, vse v lovišču Vrhnika. Letno povprečje odvzema za preteklih šest let znaša 72 nutrij. V zadnjih šestih letih skoraj ni bilo ugotovljenih izgub. Izreden odvzem zaradi povečanja negativnih vplivov na okolje se je izvršil leta 2023, ko je odvzem presegal 200 nutrij.

Ocena stanja populacije

Nutrije se pojavljajo ob vodotokih v loviščih Vrhnika in Sabotin.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Odvzem nutrij se je vršil v smeri preprečevanje širjenja populacije in naraščanja številčnosti populacije. Ukrepi so bili učinkoviti, saj se je zaradi povečanja številčnosti povečal tudi odvzem.

Cilj na območjih, kjer se pojavi na novo: zgodnje odkrivanje in popolni odvzem osebkov. Na območjih obstoječe razširjenosti: preprečevanje širjenja populacije in naraščanja številčnosti populacije.

Ukrepi in usmeritve

- Na območjih, kjer se vrsta pojavi na novo: zgodnje odkrivanje in popolni odvzem osebkov.
- Na območjih obstoječe razširjenosti se praviloma izvaja neomejen odvzem.
- Odvzem se lahko načrtuje številčno za posamezna lovišča. Ob tem je dopustno odstopanje navzdol – 30 %, preseganje odvzema pa ni omejeno.

Na območjih pojavljanja bobra in vidre je za lov na nutrije prepovedano uporabljati neselektivne pasti, v katere bi se lahko ujela tudi bober ali vidra..

4.15 Navadni polh

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.

Odvzem polhov je bil v letu 2019 – 17, v letu 2020 – 1955, v letu 2022 – 382 polhov, v letu 2023 – 80 polhov in v letu 2024 – 125 polhov. Odvzem oziroma izvajanje lova je močno odvisno od trenutne/letne ponudbe hrane v okolju in s tem od gozdnega obroda.

Ocena stanja populacije

Vrsta je prisotna v vsem območju, najbolj ji ustrezajo listnati in mešani gozdovi. Gostota populacije je močno odvisna od trenutne/letne ponudbe hrane v okolju in s tem od gozdnega obroda. V preteklosti je polha lahko lovila vsakdo, z Uredbo o določitvi divjadi in lovni dob (2004) pa je postal divjad in s tem predmet lovsko upravljskega načrtovanja in gospodarjenja z lovišči. Lov na polha je dovoljen od 1. oktobra do 30. novembra. Zaradi narave življenja in izredne potencialne natalitete, ki se izkaže ob ustrezni ponudbi hrane, polh ni ogrožen.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Odvzem polha se je vršil v skladu z usmeritvami iz načrta. Prilagajal se je glede na trenutno/letno ponudbo hrane v okolju in s tem od gozdnega obroda. Škod po polhu se skoraj ni zabeležilo. Pri gospodarjenju s polhom se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje vrste.
- Trajnostna raba z lovom.
- Odvzem se številčno ne načrtuje.

Ukrepi in usmeritve

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustna odstopanja niso potrebna.

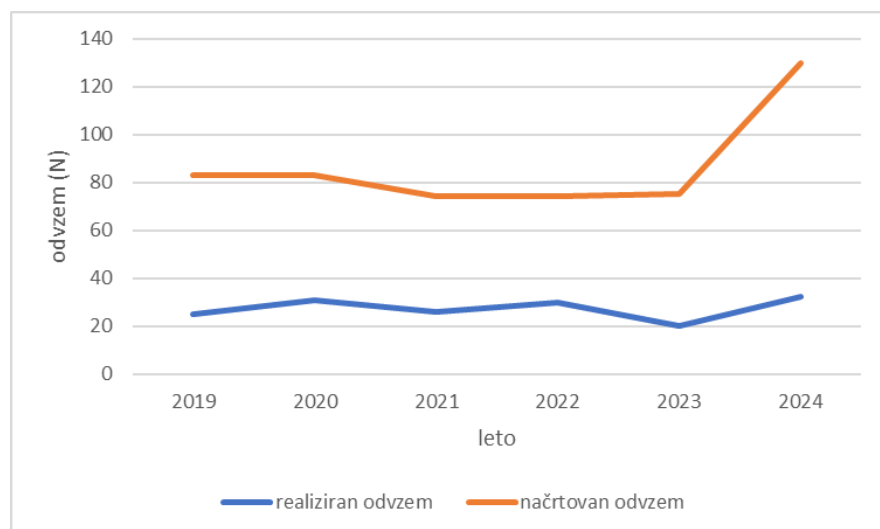
Druge usmeritve

- Lov na polha je dovoljen vsem v Republiki Sloveniji. Tisti, ki nameravajo polha loviti, si morajo predhodno pridobiti polharsko dovolilnico od krajevno pristojnega upravljavca lovišča. Vsakdo, ki prejme polharsko dovolilnico, je dolžan le-to po končanem lovu izpolniti in jo vrniti izdajatelju.
- Razporeditev območij, kjer se izvaja lov na navadnega polha je opredeljen z izdajo lovne dovolilnice po upravljavcih lovišč. Lov polha se usmerja tako, da ta ne bo imel negativnih posledic na samo populacijo polha, populacije drugih prostoživečih vrst divjadi in na njihovo okolje.
- Krajevno pristojni upravljavec lovišča izdaja polharsko dovolilnico tudi svojim članom oz. zaposlenim.
- Upravljavec lovišča je dolžan voditi predpisane evidence odvzema.

4.16 Fazan

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Fazan je prisoten v nižinskih loviščih v LUO, predvsem v Vipavski dolini in Goriških Brdih. Naravnega fazana je zelo malo.

Slika 4.16.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema fazana v obdobju 2019–2024

V preteklih šestih letih je bilo letno odvzeto povprečno 27 fazanov, za zadnji dve leti znaša to število 26. Odvzem je v veliki večini vezan na vlaganje te vrste divjadi. Načrt je bil za zadnji dve leti realiziran 25 %, v šestih letih 32 %. Odvzemi ne predstavljajo dejanskega stanja fazana v naravi. Fazana se vlaga v naravo skladno z načrtom. Izgube fazana so minimalne.

Ocena stanja populacije

Fazan je prisoten v nižinskih loviščih v LUO, predvsem v Vipavski dolini in Goriških Brdih. Naravnega fazana je zelo malo. Odvzem je vezan na vsakoletna vlaganja v prosto naravo.

Negativnih medvrstnih vplivov fazanov z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijo fazana se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Zlasti v zadnjem obdobju, v drugi polovici šestletnega obdobja je doseganje načrtovanega odvzema manj uspešno, odvzem ne dosega niti tretjino načrta. Povprečno je letno vlaganje fazana za preteklo obdobje (2019-2024) znašalo 211 fazanov, načrtovano je bilo 264 fazanov, realizacija vlaganja fazana torej znaša 80%. Vlaganje so realizirala lovišča Hubelj, Gorica, Lijak in Vipava. Pri gospodarjenju s fazanom se zasleduje naslednje cilje:

- Izboljšanje okoljskih/habitatnih razmer. Na celotnem območju LUO, vzpostavljanje remiz, gozdnega roba po strukturi in dolžini, vstavljanje košenic v gozdno krajino
- Intenziviranje odvzema plenilcev.

Ukrepi in usmeritve

Dodajanje divjadi v lovišča

Lovišča v letih 2025 in 2026 načrtujejo z namenom zagotavljanja lova dodati fazana iz umetne vzreje.

Preglednica 4.16.1; Načrt vlaganja divjadi

Lovišče	2025	2026	2025 – 2026
Vrhnika	50	0	50
Gorica	100	100	200
Lijak	80	0	80
Črna jama	20	20	40
Skupaj NNE	250	120	370
Skupaj LUO	250	120	370

Način vlaganja fazanov iz umetne reje je stvar spoštovanja določil lovske etike, ter spoštovanja določil veljavne zakonodaje (ZON - Ur.l. RS, št. 56/1999 (31/2000 - popr.), 110/2002, 119/2002, 41/2004) in je v domeni upravljavcev lovišč – dodajanje divjadi v lovišče neposredno pred lovom pa je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje kvalitetne divjadi, sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99). Fazana se dodaja v razmerju - 1 fazan : 4 fazanke.

Vsi upravljavci lovišč, so dolžni pred vlaganji zagotoviti ustrezno okolje za vloženo divjad. Realizirana dela, ki jih v ta namen opravijo morajo biti razvidna iz letnih načrtov lovišč. Če za izboljšanje življenjskih razmer ne storijo ničesar, vlaganje divjadi ni dovoljeno. Izboljšanje življenjskih razmer za divjad pred vlaganjem se šteje za ukrep varstva divjadi. Posamezno divjad je dovoljeno vlagati v lovopustu, vsaj en mesec pred začetkom lovne dobe. Vlaganja divjadi, ki niso načrtovana s tem načrtom so prepovedana.

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem v višini 122 fazanov. Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastala kot posledica evidentiranih izgub male poljske divjadi po končani lovni dobi na posamezno vrsto ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne šteje kot kršitev določil načrta. Odvzem pri dodanem številu fazana se lahko omeji v deležu od vložka.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema pri vrstah male poljske divjadi ni treba dosegati, lahko pa se presega do 20 %. V primeru dodajanja divjadi v lovišča se lahko odvzem poveča za določen delež od števila vloženih živali (opredeljeno v dvoletnem načrtu LUO).

Usmeritve za izvajanje lova

Na isti površini lovišča naj se lov »naravnega« fazana vrši samo enkrat letno ali pa se lovišče »conira«, tako da se določi površina (največ 1/3 lovišča), na kateri se lov lahko izvaja večkrat letno (na preostanku površine lovišča pa se lov fazana ne izvaja). Površine namenjene izvajanju lova se letno menjajo (»kolobarjenje«). Upravlavec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča. V primeru dodajanja fazana se lov na istih površinah lahko ponavlja.

Druge usmeritve

- Dodajanje divjadi v lovišče je možen/upravičen ukrep povečevanja številčnosti z namenom ohranjanja vrste ali z namenom lova. Ukrep se izvaja le v vrsti primernem habitatu/lovišču ali pa, da se hkrati tudi načrtujejo cilji in ukrepi za izboljšanje stanja habitata. Izvajanje ukrepa je možno izključno ob predhodnem načrtovanju z dvoletnim načrtom LUO in letnim načrtom lovišča. Dodajanje divjadi mora upoštevati določila veljavne zakonodaje s področja ohranjanja narave ter zaščite živali.
- Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.
- Za potrebe šolanja lovskih psov in opravljanje zahtevanih preizkušenj je možna doselitev osebkov. Število dodanih osebkov mora biti zavedeno v letnih načrtih lovišč, v poglavju "Dodajanje divjadi".

4.17 Poljska jerebica (gojena)

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Poljska jerebica je v LUO prisotna v Vipavski dolini. Lova na jerebico se ne izvaja niti načrtuje. Opravljala so se manjša vlaganja do 20 ptic letno, vendar ne z namenom lova, temveč za ohranitev populacije.

Zasledujejo se cilji:

- Izboljšanje okoljskih/habitatnih razmer. Na celotnem območju LUO, vzpostavljanje remiz, gozdnega roba po strukturi in dolžini, vstavljanje košenic v gozdno krajino
- Intenziviranje odvzema plenilcev.
- Povečevanje številčnosti v Vipavski dolini.

Ukrepi in usmeritve

Dodajanje divjadi v lovišča

Ukrepi v populaciji v letih 2025 in 2026 ne načrtujemo, niti vlaganja niti odvzema/odstrela.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema pri vrstah male poljske divjadi ni treba dosegati, lahko pa se presega do 20 %. V primeru dodajanja divjadi v lovišča se lahko odvzem poveča za določen delež od števila vloženih živali (opredeljeno v dvoletnem načrtu LUO).

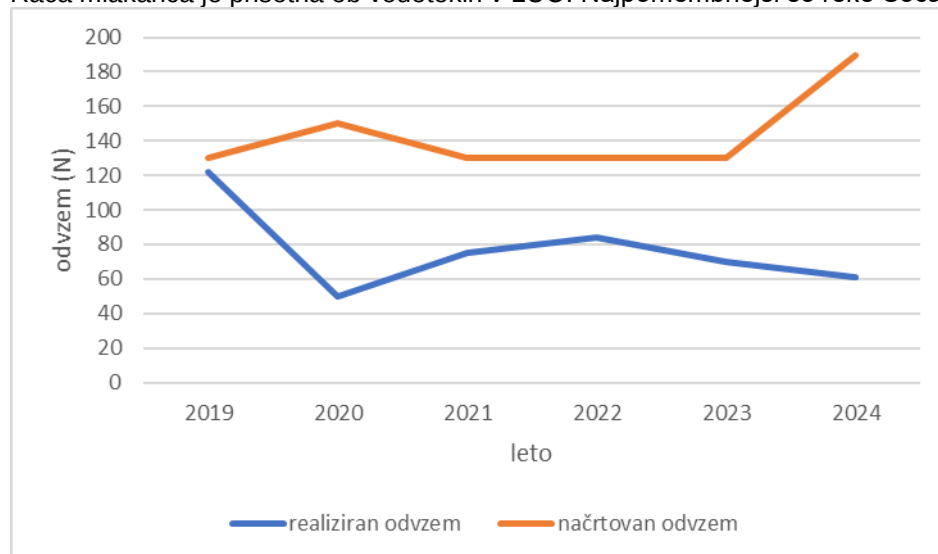
Druge usmeritve

- Dodajanje divjadi v lovišče je možen/upravičen ukrep povečevanja številčnosti z namenom ohranjanja vrste ali z namenom lova. Ukrep se izvaja le v vrsti primernem habitatu/lovišču ali pa, da se hkrati tudi načrtujejo cilji in ukrepi za izboljšanje stanja habitata. Izvajanje ukrepa je možno izključno ob predhodnem načrtovanju z dvoletnim načrtom LUO in letnim načrtom lovišča. Dodajanje divjadi mora upoštevati določila veljavne zakonodaje s področja ohranjanja narave ter zaščite živali.
- Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.
- Za potrebe šolanja lovskih psov in opravljanje zahtevanih preizkušenj je možna doselitev osebkov. Število dodanih osebkov mora biti zavedeno v letnih načrtih lovišč, v poglavju "Dodajanje divjadi".

4.18 Raca mlakarica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Raca mlakarica je prisotna ob vodotokih v LUO. Najpomembnejši so reke Soča Idrijca in Vipava.

Slika 4.18.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema race mlakarice v obdobju 2019–2024

V preteklih šestih letih je bilo letno odvzeto povprečno 77 rac mlakaric, za zadnji dve leti znaša to število 65. Načrt je bil za zadnji dve leti realiziran 41 %, v šestih letih 54 %. Številčnost rac je v naravi dosti višja, kakor jo nakazuje odvzem. Načrt odvzema je prilagojen predlogom lovišč. Izgube predstavljajo le 1 % odvzema.

Ocena stanja populacije

Številčnost rac mlakaric v LUO mogoče rahlo upada, vendar je številčnost stabilna. Pojavljajo se ob glavnih vodotokih v LUO, to je ob rekah Soči, Idrijci in Vipavi. Zdravstveno stanje je trenutno zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

Negativnih medvrstnih vplivov rac mlakaric z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijo race mlakarice se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Skozi šestletno obdobje odvzem precej niha, kljub temu je doseganje načrtovanega odvzema manj uspešno. Povprečno je letno vlaganje race mlakarice za preteklo obdobje (2019-2024) znašalo 45 rac mlakaric, kar je enako načrtovanemu. Vlaganje je realiziralo lovišče Črna jama. Pri gospodarjenju z raco mlakarico se zasleduje naslednje cilje:

- Intenziviranje odvzema plenilcev.
- Ohranjanje številčnosti.
- Izboljšanje okoljskih, habitatnih razmer.

Ukrepi in usmeritve

Dodajanje divjadi v lovišča

Lovišča v letih 2025 in 2026 načrtujejo z namenom zagotavljanja lova dodati raco mlakarico iz umetne vzreje.

Preglednica 4.18.1: Načrt vlaganja divjadi

Lovišče	2025	2026	2025 – 2026
Črna jama	50	70	120
Skupaj NNE	50	70	120
Skupaj LUO	50	70	120

Način vlaganja fazanov iz umetne reje je stvar spoštovanja določil lovske etike, ter spoštovanja določil veljavne zakonodaje (ZON - Ur.l. RS, št. 56/1999 (31/2000 - popr.), 110/2002, 119/2002, 41/2004) in je v domeni

upravljavcev lovišč – dodajanje divjadi v lovišče neposredno pred lovom pa je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje kvalitetne divjadi, sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99).

Vsi upravljavci lovišč, so dolžni pred vlaganji zagotoviti ustrezno okolje za vloženo divjad. Realizirana dela, ki jih v ta namen opravijo morajo biti razvidna iz letnih načrtov lovišč. Če za izboljšanje življenjskih razmer ne storijo ničesar, vlaganje divjadi ni dovoljeno. Izboljšanje življenjskih razmer za divjad pred vlaganjem se šteje za ukrep varstva divjadi. Posamezno divjad je dovoljeno vlagati v lovopustu, vsaj en mesec pred začetkom lovne dobe. Vlaganja divjadi, ki niso načrtovana s tem načrtom so prepovedana. Raca mlakarica se ne vloga na naravni vodotok, temveč v posebej za raco namenjen račjak.

Višina odvzema

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem v višini 272 rac mlakaric. Upravljavci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema pri vrstah male poljske divjadi ni treba dosegati, lahko pa se presega do 20 %. V primeru dodajanja divjadi v lovišča se lahko odvzem poveča za določen delež od števila vloženih živali (opredeljeno v dvoletnem načrtu LUO).

Usmeritve za izvajanje lova

Lov na raco mlakarico na posebnih varstvenih območjih mora biti skladen z naravovarstvenimi usmeritvami, ki veljajo za to območje.

Lov na raco mlakarico naj se na določenih predelih območja ali vsem območju zaradi varstva rac in ostalih vodnih ptic pred vznemirjanjem omeji na 2 dneva v tednu. Dneva skupaj določijo upravljavci lovišč v OZUL.

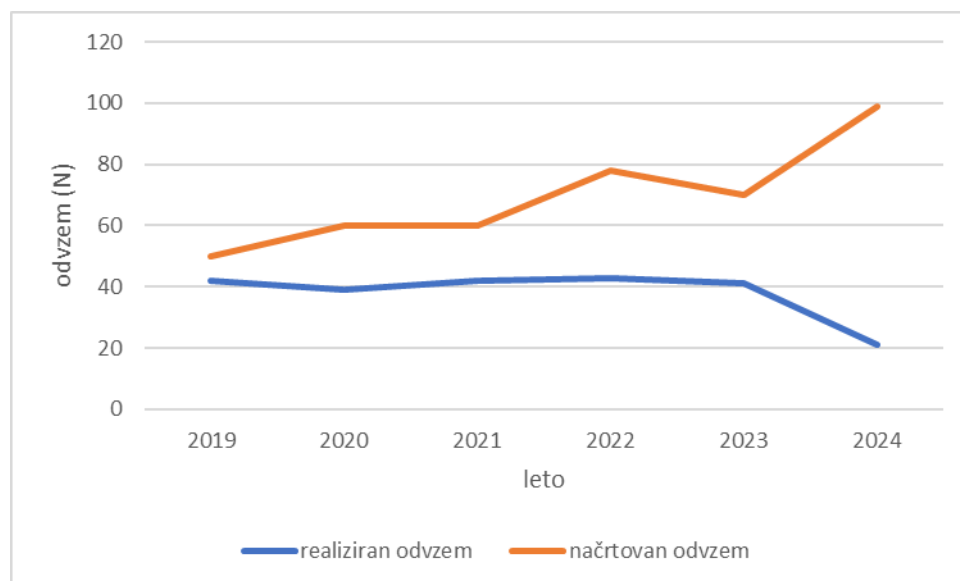
Druge usmeritve

- Dodajanje divjadi v lovišče je možen/upravičen ukrep povečevanja številčnosti z namenom ohranjanja vrste ali z namenom lova. Ukrep se izvaja le v vrsti primernem habitatu/lovišču. Izvajanje ukrepa je možno izključno ob predhodnem načrtovanju z dvoletnim načrtom LUO in letnim načrtom lovišča. Dodajanje divjadi mora upoštevati določila veljavne zakonodaje s področja ohranjanja narave ter zaščite živali.
- Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.
- Za potrebe šolanja lovskih psov in opravljanje zahtevanih preizkušenj je možna doselitev osebkov. Število dodanih osebkov mora biti zavedeno v letnih načrtih lovišč, v poglavju "Dodajanje divjadi".

4.19 Sraka

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Sraka se pojavlja v nižinskih in sredogorskih loviščih v LUO, v gorskih loviščih se pojavlja le redko.

Slika 4.19.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srake v obdobju 2019–2024

V letih 2019 do 2024 je bilo povprečno letno izločenih 38 srak. Za pretekli dve leti je letno povprečje 31 srak. Načrtovani odstrel je bil skupno dosežen za pretekli dve leti 37 %, 55 % za šestletje. Odvzemi so stabilni z rahlim letnim nihanjem. Glede na škode, ki jih občasno povzroča sraka, bi bil odstrel te vrste lokalno lahko tudi višji. Vprašanje pa je, koliko z odstrelom lahko preprečimo škode, saj le te nastajajo v času, ko za to vrsto velja lovopust. Izgub srak ne beležimo.

Ocena stanja populacije

Številčnost srak v LUO je majhna, vendar je številčnost stabilna. Zdravstveno stanje je zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

Negativnih medvrstnih vplivov srak z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijami srake se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Odvzem je lokalno odvisen od pojavljanja škod, ki jih vrsta povzroča. Kljub temu je realizacija odvzema zadovoljiva. Pri gospodarjenju s srako se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti vrste.
- Odvračanje od kmetijskih površin.
- Odvzem srake se načrtuje skladno s trajnostno rabo vrste z lovom. V območjih, kjer so prisotne vrste male poljske divjadi (fazan, poljska jerebica), je lahko cilj tudi znižanje številčnosti srake.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem 148 srak.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 100 %.

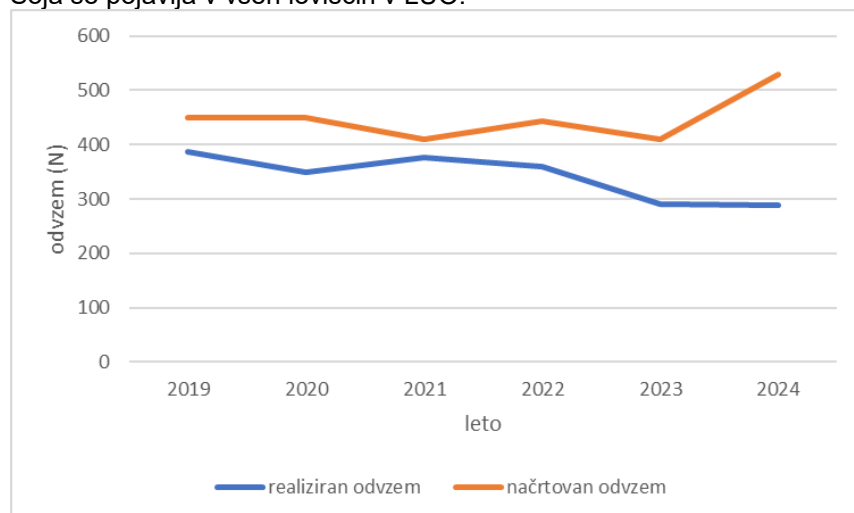
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

- Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.

4.20 Šoja

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Šoja se pojavlja v vseh loviščih v LUO.

Slika 4.20.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šoje v obdobju 2019–2024

V letih 2019 do 2024 je bilo povprečno letno izločenih 342 šoj. Za pretekli dve leti je letno povprečje 295 šoj. Načrtovani odstrel je bil skupno dosežen za pretekli dve leti 63 %, 76 % za šestletje. Odvzemi so stabilni z rahlim letnim nihanjem. Glede na škode, ki jih povzroča predvsem šoja, bi bil odstrel te vrste lokalno lahko tudi višji. Vprašanje pa je, koliko z odstrelom lahko preprečimo škode, saj le te nastajajo v času, ko za to vrsto velja lovopust. Izgub šoj niso zabeležene.

Ocena stanja populacije

Številčnost šoj v LUO je relativno visoka, številčnost je stabilna. Zdravstveno stanje je zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični.

Negativnih medvrstnih vplivov šoj z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijami šoje se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Odvzem je lokalno odvisen od pojavljanja škod, ki jih vrsta povzroča. Kljub temu je realizacija zadovoljiva. Pri gospodarjenju s šoj se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti vrste.
- Odvračanje od kmetijskih površin.
- Odvzem šoje se praviloma načrtuje le za primere preprečevanja nastajanja škode v kmetijstvu in skladno s trajnostno rabo z lovom le v minimalnem številu.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem 750 šoj.

Na območju Nature 2000 Trnovski gozd (SI5000025) je potrebno zaradi kritičnega stanja divjega petelina povečati pritisk na naravne plenilce divjega petelina, sem spada tudi šoja zaradi plenjenja gnezd.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrta odvzema šoje ni treba dosegati, presega se ga lahko za 100 %. V primeru pojavljanja škod na kmetijskih površinah v večjem obsegu se lahko tudi za šoj v dvoletnem načrtu LUO določi spodnja meja dopustnih odstopanj od načrtovanega odvzema.

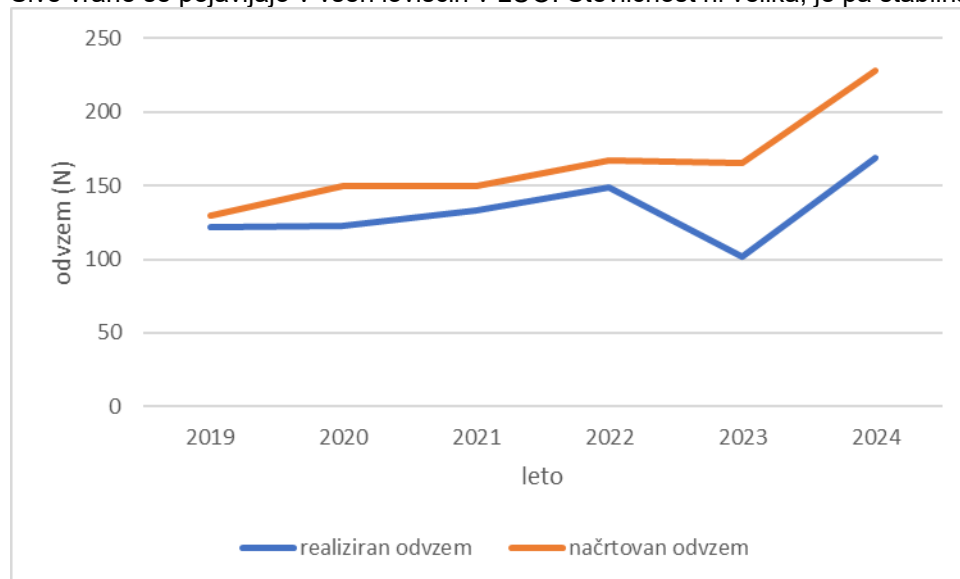
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

- Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.

4.21 Siva vrana

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Sive vrane se pojavljajo v vseh loviščih v LUO. Številčnost ni velika, je pa stabilna.

Slika 4.21.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema sive vrane v obdobju 2019–2024

V letih 2019 do 2024 je bilo povprečno letno izločenih 133 vran. Za pretekli dve leti je letno povprečje 136 vran. Načrtovani odstrel je bil skupno dosežen za pretekli dve leti 69 %, 81 % za šestletje. Odvzemi teh so stabilni z rahlim letnim nihanjem. Glede na škode, ki jih povzroča predvsem vrsta, bi bil odstrel te vrste lokalno lahko tudi višji. Vprašanje pa je, koliko z odstrelom lahko preprečimo škode, saj le te nastajajo v času, ko za to vrsto velja lovopust. Izgub skoraj ni zabeleženih.

Ocena stanja populacije

Številčnost sivih vran v LUO je stabilna, pojavljajo se na celotnem območju LUO. Zdravstveno stanje je zadovoljivo. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo niso problematični. Negativnih medvrstnih vplivov sivih vran z ostalimi vrstami divjadi ne beležimo.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S populacijami vran se upravlja, oz. trajnostno gospodari v okviru načrtov. Odvzem posamezne vrste je lokalno odvisen od pojavljanja škod, ki jih vrsta povzroča. Kljub temu je skupna realizacija zadovoljiva. Pri gospodarjenju s kuno zlatico se zasleduje naslednje cilje:

- Ohranjanje številčnosti vrste.
- Odvračanje od kmetijskih površin.
- Odvzem sive vrane se načrtuje predvsem s ciljem omejevanja neželenih vplivov te vrste v okolju. Pri upravljanju s sivo vrano se upoštevajo tudi usmeritve CRP projekta »Značilnosti, problematika in upravljanje populacij (sive) vrane v urbanem okolju« (Jelenko Turinek in sod., 2016). [6]

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo skupni odvzem 338 sivih vran.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustno odstopanje navzdol je –30 % in navzgor 100 % načrtovanega odvzema. Ne glede na navedeno znaša minimalno dopustno odstopanje navzdol –3 osebkke.

Usmeritve za odvracanje osebkov sive vrane od kmetijskih površin

- Odstrel naj se izvaja predvsem na tistih kmetijskih površinah, kjer prihaja ali bi lahko prišlo do škodnih primerov.
- Za zmanjšanje možnosti nastanka škod se priporoča izvajanje t. i. odvracalnega odstrela.
- Izvajalec odvracalnega odstrela naj se nahaja na škodni površini oziroma v njeni neposredni bližini.
- Izvajalec odvracalnega odstrela naj strelja z mesta, ki je dobro vidno (sive vrane bodo na ta način hitro razvile znanje, da se je določenih površin treba izogibati).
- Uporaba drugih odvracal (elektronske, pirotehnične in druge plašilne naprave).

Usmeritve za učinkovitejše zadrževanje naraščanja/zmanjševanje številčnosti sive vrane

- Povečanje interesa za lov srake in sive vrane. Izobraževanje lovcev o različnih možnostih lova na sivo vrano, ki so bolj učinkovita od klasičnega lova (npr. lov s klicanjem in vabniki, sokolarjenje).
- Podaljšanje lovne dobe na juvenilne (negnezdeče) osebkove sive vrane.

Druge usmeritve

- Prostorski okvir obravnave je celotno LUO.

Tolmin, 18. 4. 2025

Načrt pripravila:
Peter Razpet

Vodja OE ZGS Tolmin:
Edo Kozorog

Jože Kovač

PRILOGE:

1. Analiza odvzema vrst parkljaste divjad
2. Seznam krmišč za parkljasto divjad v in male zveri v letih 2025 in 2026
3. Načrtovan in realiziran odvzem divjadi po loviščih za zadnja štiri leta
4. Razdelitev odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2025 in 2026
5. Prisotnost in populacijski trend rakunastega psa, pižmovke in nutrije po loviščih
6. Zapisnik uskladičvenega sestanka z OZUL in ostalimi deležniki
7. Zapisnik sestanka Strokovnega sveta ZGS OE Tolmin, ki je določil osnutek načrta
8. Vabilo na javno predstavitev Dvoletnega načrta za XII. ZVK LUO za leti 2025 in 2026
9. Zapisnik javne predstavitve Dvoletnega načrta za XII. ZVK LUO za leti 2025 in 2026
10. Zapisnik seje Sveta ZGS OE Tolmin , ki je določil predlog načrta za XII. ZVK LUO za leti 2025 in 2026
11. Obravnava pripomb

Priloga 1: Analiza odvzema vrst parkljaste divjad
EVROPSKA SRNA

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	2540	2500	2400	2400	2400	2.400	2.440	2.400
realiziran odvzem	2418	2379	2441	2244	2076	1.835	2.232,2	1.955,5
stopnja realizacije odvzema	95%	95%	102%	94%	87%	76%	91%	81%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	320	299	342	280	263	232	289,3	247,5
lanščaki	416	414	404	359	356	258	367,8	307
srnjaki 2+	513	509	495	479	458	408	477	433
mladiči Ž	425	405	395	381	300	325	371,8	312,5
mladice	262	264	292	258	223	195	249	209
srne 2+	482	488	513	487	476	417	477,2	446,5
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	13%	13%	14%	12%	13%	13%	13%	13%
lanščaki	17%	17%	17%	16%	17%	14%	16%	16%
srnjaki 2+	21%	21%	20%	21%	22%	22%	21%	22%
mladiči Ž	18%	17%	16%	17%	14%	18%	17%	16%
mladice	11%	11%	12%	11%	11%	11%	11%	11%
srne 2+	20%	21%	21%	22%	23%	23%	21%	23%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	258	257	333	325	273	218	1.664	491
kosilnica	2	6	9	13	13	21	64	34
neznano	43	38	36	46	64	36	263	100
plenilci	41	39	32	20	64	72	268	136
poškodba	25	27	29	13			94	0
bolezen	12	19	11	23	32	17	114	49
psi	9	9	6	10	8	1	43	9
železnica	6	2	18	7		2	35	2
krivolov	1	0		2			3	0
delež izgub v odvzemu	16%	17%	19%	20%	22%	20%	19%	21%

Telesne mase mladičev in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	9,6	9,4	9,2	8,6	9,42	9,24	9,2	9,3
lanščaki	12,5	12,73	12,7	12,1	12,05	12,45	12,4	12,2
mladiči Ž	9,5	9,2	8,8	8,5	8,85	8,99	9,0	8,92
mladice	13,5	13,46	13,5	12,5	12,96	13,61	13,3	13,3

NAVADNI JELEN

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	600	600	600	600	780	780	660	780
realiziran odvzem	536	535	624	648	768	825	656	796,5
stopnja realizacije odvzema	89%	89%	104%	108%	98%	106%	99%	102%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	88	96	109	113	131	132	111,5	131,5
lanščaki	46	53	66	70	79	77	65,2	78
jeleni 2-4	58	74	80	87	88	90	79,5	89
jeleni 5-9	39	36	49	47	56	64	48,5	60
jeleni 10+	24	15	15	13	20	16	17,2	18
teleta Ž	106	104	122	125	157	177	131,8	167
junice	54	51	62	56	73	88	64	80,5
košute 2+	121	106	121	137	164	181	138,3	172,5
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	16%	18%	17%	17%	17%	16%	17%	17%
lanščaki	9%	10%	11%	11%	10%	9%	10%	10%
jeleni 2-4	11%	14%	13%	13%	11%	11%	12%	11%
jeleni 5-9	7%	7%	8%	7%	7%	8%	7%	8%
jeleni 10+	4%	3%	2%	2%	3%	2%	3%	2%
teleta Ž	20%	19%	20%	19%	20%	21%	20%	21%
junice	10%	10%	10%	9%	10%	11%	10%	10%
košute 2+	23%	20%	19%	21%	21%	22%	21%	22%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	18	15	30	27	16	23	129	39
kosilnica	0	0	0	0	0		0	0
neznano	10	8	5	6	11	17	57	28
plenilci	22	11	18	20	28	35	134	63
poškodba	2	2	2	3			9	0
bolezen			1	1			2	0
psi	0	0	0	0			0	0
železnica	7	3	10	6	1	4	31	5
krivolov		1	1		2		4	2
delež izgub v odvzemu	11%	7%	11%	10%	8%	10%	9%	9%

Telesne mase telet in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	42	44,2	43	42	42	42	42,5	42,0
lanščaki	74	71	71	67	68	69	70,0	68,5
teleta Ž	41	40	41	39	39	40	40,0	39,5
junice	61	60	60	57	59	57	59,0	58,0

DAMJAK

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem								
realiziran odvzem					5	5	5	5
stopnja realizacije odvzema								

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	2	2			1		1,7	1
lanščaki	2	1			2	1	1,5	1,5
jeleni 2-4	3	3	3		1	2	2,4	1,5
jeleni 5-9								
jeleni 10+								
teleta Ž		1	1				1	
junice			1	2			1,5	
košute 2+		2	1	1	1	2	1,4	1,5
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M					20%	0%	33%	20%
lanščaki					40%	20%	30%	30%
jeleni 2-4					20%	40%	48%	30%
jeleni 5-9					0%	0%		
jeleni 10+					0%	0%		
teleta Ž					0%	0%	20%	
junice					0%	0%	30%	
košute 2+					20%	40%	28%	30%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta							0	0
kosilnica							0	0
neznano						2	2	2
plenilci							0	0
poškodba							0	0
bolezen							0	0
psi							0	0
železnica							0	0
krivolov							0	0
delež izgub v odvzemu					0%	40%	7%	20%

Telesne mase telet in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	22,5	21			32		25,2	32,0
lanščaki	33	41			43		39,0	43,0
teleta Ž		16	21				18,5	
junice			34	30			32,0	

GAMS

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	360	370	380	380	405	405	383,3	405
realiziran odvzem	338	344	363	370	387	413	369,2	400
stopnja realizacije odvzema	94%	93%	96%	97%	96%	102%	96%	99%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
kozlički	40	30	31	40	37	40	36,3	38,5
kozli 1+	47	59	44	47	36	35	44,6	35,5
kozli 2+	18	17	26	21	18	16	19,3	17
kozli 3+ do 7+	30	36	44	35	57	66	44,6	61,5
kozli 8+ in več	25	25	41	35	49	52	37,8	50,5
kozice	57	45	42	39	35	40	43,0	37,5
koze 1+	63	56	47	64	43	65	56,3	54
koze 2+	8	10	12	19	27	13	14,8	20
koze 3+ do 10+	27	35	32	29	43	52	36,3	47,5
koze 11+ in več	23	31	44	41	42	34	35,8	38
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
kozlički	12%	9%	9%	11%	10%	10%	10%	10%
kozli 1+	14%	17%	12%	13%	9%	8%	12%	9%
kozli 2+	5%	5%	7%	6%	5%	4%	5%	4%
kozli 3+ do 7+	9%	10%	12%	9%	15%	16%	12%	15%
kozli 8+ in več	7%	7%	11%	9%	13%	13%	10%	13%
kozice	17%	13%	12%	11%	9%	10%	12%	9%
koze 1+	19%	16%	13%	17%	11%	16%	15%	14%
koze 2+	2%	3%	3%	5%	7%	3%	4%	5%
koze 3+ do 10+	8%	10%	9%	8%	11%	13%	10%	12%
koze 11+ in več	7%	9%	12%	11%	11%	8%	10%	10%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	1		3	1	3	3	11	6
kosilnica							0	0
neznano	2	5	4	2	15	11	39	26
plenilci	5	4	3	2	3	3	20	6
poškodba	5	2	1	1			9	0
bolezen	1	2	2	1	3	2	11	5
psi	1						1	0
železnica							0	0
krivolov							0	0
delež izgub v odvzemu	4%	4%	4%	2%	6%	5%	4%	5%

Telesne mase kozličev/kozic in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
kozliči	9,5	9,6	9	8,6	8,63	9,42	9,1	9,0
kozli 1+	14,2	14,25	13,8	13,8	13,54	14,56	14,0	14,1
kozice	10	9,36	8,6	8,6	8,56	8,67	9,0	8,6
koze 1+	14,1	14	13	13	13,19	12,63	13,3	12,9

Povprečna starost odraslih živali v odvzemu								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
kozli 3+ in več	6,4	6,6	7,6	7,4	6,9	7,4	7,0	7,1
koze 3+ in več	8,8	9,6	10,7	10,3	10,2	9,2	9,8	9,7

MUFLON

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	98	82	62	62	60	60	70,7	60
realiziran odvzem	83	42	41	39	38	35	46,3	36,5
stopnja realizacije odvzema	85%	51%	66%	63%	63%	58%	66%	61%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
jagnjeta moškega spola	11	4	5	2	8	3	5,5	5,5
ovni 1+	11	7	6	5	2	2	5,5	2
ovni 2+ do 6+ in več	20	11	11	12	12	8	12,3	10
ovni 7+ in več					1	4	2,5	2,5
jagnjeta ženskega spola	12	4	4	8	4	10	7	7
ovce 1+	7	4	5	5	6	1	4,6	3,5
ovce 2+ in več	22	12	10	7	5	7	10,5	6
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
jagnjeta moškega spola	13%	10%	12%	5%	21%	9%	12%	15%
ovni 1+	13%	17%	15%	13%	5%	6%	12%	5%
ovni 2+ do 6+ in več	24%	26%	27%	31%	32%	23%	27%	27%
ovni 7+ in več	0%	0%	0%	0%	3%	11%	5%	7%
jagnjeta ženskega spola	14%	10%	10%	21%	11%	29%	15%	19%
ovce 1+	8%	10%	12%	13%	16%	3%	10%	10%
ovce 2+ in več	27%	29%	24%	18%	13%	20%	23%	16%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta						1	1	1
kosilnica							0	0
neznano		1	1		1	1	4	2
plenilci	6	4	3	2	2	9	26	11
poškodba	1		1	1			3	0
bolezen		2	1				3	0
psi							0	0
železnica							0	0
krivolov							0	0
delež izgub v odvzemu	8%	17%	15%	8%	8%	31%	13%	19%

Telesne mase jagnjet in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
jagnjeta moškega spola	12,1	11,25	12,1	12,2	11,56	14,25	12,2	12,9
ovni 1+	17,9	18,07	18,3	18,2	24,25	19,5	19,4	21,9
jagnjeta ženskega spola	10,1	9,38	12,5	11,5	12,17	9,75	10,9	11,0
ovce 1+	14,6	11,88	17,8	13,2	18,83	14	15,1	16,4

DIVJI PRAŠIČ

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	1200	1400	1173	1173	1330	1330	1267,6	1330
realiziran odvzem	1671	1577	2643	1864	1837	1876	1911,3	1856,5
stopnja realizacije odvzema	139%	113%	225%	159%	138%	141%	151%	140%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	455	404	706	475	479	521	506,6	500
lanščaki	311	344	487	367	331	411	375,2	371
merjasci	101	94	162	100	120	103	113,3	111,5
mladiči Ž	439	347	636	438	436	434	455	435
lanščakinje	204	240	338	276	232	229	253,2	230,5
svinje	161	148	314	208	239	178	208	208,5
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	27%	26%	27%	25%	26%	28%	27%	27%
lanščaki	19%	22%	18%	20%	18%	22%	20%	20%
merjasci	6%	6%	6%	5%	7%	5%	6%	6%
mladiči Ž	26%	22%	24%	23%	24%	23%	24%	23%
lanščakinje	12%	15%	13%	15%	13%	12%	13%	12%
svinje	10%	9%	12%	11%	13%	9%	11%	11%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	28	15	41	12	14	22	132	36
kosilnica							0	0
neznano	6	1	5	2	9	5	28	14
plenilci			2	1	1	1	5	2
poškodba	3	2	6	2			13	0
bolezen	2				1		3	1
psi			1				1	0
železnica		8	2				10	0
krivolov	1		1				2	0
delež izgub v odvzemu	2%	2%	2%	1%	1%	1%	2%	1%

Telesne mase ozimcev								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
ozimci	23	24	21	22	24	23	22,8	23,5
ozimke	21	23	19	21	24	24	22,2	23,8

Priloga 2: Seznam krmišč za parkljasto divjad v in male zveri v letih 2025 in 2026

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Namen
39805	Anhovo	DESKLE - 2276	796	JELENK	divji prašič	privabljalno
39810	Anhovo	ANHOVO - 2274	2336	SV. JAKOB	divji prašič	privabljalno
39811	Anhovo	IDRIJA NAD KANALOM - 2272	897/2	LIG-GODERNO	divji prašič	privabljalno
39812	Anhovo	DESKLE - 2276	2092	ZAGOMILA	divji prašič	privabljalno
59373	Anhovo	ANHOVO - 2274	2397	GOLJEVICA	divji prašič	privabljalno
59383	Anhovo	Deskle	1525/26	Grilevšče	divji prašič	privabljalno
59388	Anhovo	Plave	175/1	Gobšče	divji prašič	privabljalno
59410	Anhovo	Deskle	3732	Ravenca	divji prašič	privabljalno
59415	Anhovo	DESKLE - 2276	1984/1	Vodice	divji prašič	privabljalno
59421	Anhovo	Plave	961	Vrtače- Zadobje	divji prašič	privabljalno
59424	Anhovo	Plave	430	Zamedveje	divji prašič	privabljalno
83556	Anhovo	VRH KANALSKI - 2268	451/1	Kanalski vrh	divji prašič	privabljalno
3288	Bukovje	BUKOVJE - 2474	673/158	Centralno krmišče	navadni jelen	zimsko
30496	Bukovje	BUKOVJE - 2474	673/158	Konfinska	divji prašič	privabljalno
30497	Bukovje	BUKOVJE - 2474	1539/1	Vrhnice	divji prašič	privabljalno
30498	Bukovje	KAČJA VAS - 2471	624	Ježev laz	divji prašič	privabljalno
30500	Bukovje	STUDENO - 2473	3553/2	Predule	divji prašič	privabljalno
30501	Bukovje	BUKOVJE - 2474	1607	Znojila	divji prašič	privabljalno
30502	Bukovje	BUKOVJE - 2474	700/172	Jazbin vrh	divji prašič	privabljalno
38597	Bukovje	BUKOVJE - 2474	1539/1	Vrhnice	divji prašič	privabljalno
46910	Bukovje	KAČJA VAS - 2471	624	Ježev laz	navadni jelen	privabljalno
70253	Bukovje	BUKOVJE - 2474	673/137	Za Debelim vrhom	divji prašič	privabljalno
74962	Bukovje	STUDENO - 2473	3552	Predule	navadni jelen	privabljalno
78410	Bukovje	BUKOVJE - 2474	700/172	Jazbin vrh	navadni jelen	privabljalno
82205	Bukovje	BUKOVJE - 2474	673/158	Konfinska	navadni jelen	privabljalno
40182	Col	KRIŽNA GORA - 2372	88/432	HLADOVE DOLINE	navadni jelen	privabljalno
40183	Col	PODKRAJ 2375	322/1	MIŠJI VRH	navadni jelen	privabljalno
40187	Col	PODKRAJ - 2375	315/124	TRŠKA ROVNA	divji prašič	privabljalno
57314	Col	SANABOR - 2377	544/26	SLEME	divji prašič	privabljalno
60838	Col	PODKRAJ 2375	315/1	PRI STARIH OGLARJIH	navadni jelen	privabljalno
60839	Col	KRIŽNA GORA - 2372	88/432	HLADOVE DOLINE	navadni jelen	privabljalno
60840	Col	PODKRAJ 2375	322/1	MIŠJI VRH	navadni jelen	privabljalno
60841	Col	PODKRAJ 2375	315/124	TRŠKA ROVNA	navadni jelen	privabljalno
77178	Col	KRIŽNA GORA - 2372	88/432	HLADOVE DOLINE	navadni jelen	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajeno ime	Divjad	Namen
7749 1	Col	COL - 2373	198/3	POD VOVKCEM	divji prašič	privabljalno
7749 3	Col	COL - 2373	238/2	V REBRU	divji prašič	privabljalno
7993 8	Col	PODKRAJ - 2375	315/124	TRŠKA ROVNA	navadni jelen	privabljalno
8149 7	Col	SANABOR - 2377	544/18	SLEME	navadni jelen	privabljalno
8149 8	Col	COL - 2373	238/16	V REBRU	navadni jelen	privabljalno
8149 9	Col	COL - 2373	198/3	POD VOVKCEM	navadni jelen	privabljalno
1806 5	Čaven	GOJAČE - 2385	1479/1	GMAJNA	divji prašič	privabljalno
1857 9	Čaven	GOJAČE - 2385	1479/1	REVIŠČA	divji prašič	privabljalno
2093 5	Čaven	DORNBERK - 2335	7093/3	BRNADOVC	divji prašič	privabljalno
5432 3	Čaven	VRTOVIN - 2383	2162/85	VRTOVINSKA PLANINA	divji prašič	privabljalno
5876 0	Čaven	VRTOVIN - 2383	2456	SMAJOVEC	mala divjad	zimsko
5876 1	Čaven	VRTOVIN 2383	2390	PARTI	mala divjad	zimsko
5876 4	Čaven	SELO - 2387	880/1	POLJANE	mala divjad	zimsko
5876 7	Čaven	ČRNIČE - 2384	860/328	ČRNIŠKE STAJE	mala divjad	zimsko
5941 4	Čaven	DORNBERK - 2335	8325	BIČNIK	divji prašič	privabljalno
5943 0	Čaven	ČRNIČE - 2384	843/2	MLAKA	mala divjad	zimsko
5943 1	Čaven	ČRNIČE - 2384	1655	KANGELČEK	mala divjad	zimsko
6211 5	Čaven	BATUJE - 2386	1527/151	PARADIŽ		zimsko
6211 6	Čaven	KAMNJE - 2388	2416	VRTOVINSKA MLAKA	mala divjad	zimsko
6211 9	Čaven	DORNBERK - 2335	7093/3	BRNADOVEC	mala divjad	zimsko
6234 6	Čaven	ČRNIČE - 2384	2159/65	DRENE	divji prašič	privabljalno
6234 7	Čaven	SELO - 2387	1100/27	VOVKOVCA	divji prašič	privabljalno
6588 0	Čaven	SELO - 2387	373/11	ŠKROVCI	divji prašič	privabljalno
6774 4	Čaven	VRTOVIN - 2383	2356	Log	mala divjad	zimsko
6774 5	Čaven	SELO - 2387	755/1	Železnica	mala divjad	zimsko
6774 7	Čaven	VRTOVIN - 2383	830/2	Vrtovinsko Brdo	divji prašič	privabljalno
6774 9	Čaven	BATUJE - 2386	1381	Breg	divji prašič	privabljalno
6775 1	Čaven	DORNBERK - 2335	1061	Paradiž	divji prašič	privabljalno
6775 2	Čaven	ČRNIČE - 2384	2190	Griže	divji prašič	privabljalno
3708 7	Čepovan	KAL 2262	2691	BREG	divji prašič	privabljalno
3707 2	Čepovan	ČEPOVAN 2297	1282	HABIČ-VELIKE VRŠE	muflon	privabljalno
6032 0	Čepovan	2296	662/2	HUM LOKOVEC	divji prašič	zimsko
5323 6	Čepovan	2262 KAL	887/2	LEUPA	divji prašič	privabljalno
6041 2	Čepovan	ČEPOVAN 2297	973	LIPA VRŠE	muflon	privabljalno
3545 9	Čepovan	KAL 2262	3155/4	ROBIDNIK	divji prašič	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajeno ime	Divjad	Namen
74459	Čepovan	LOKOVEC - 2296	1348/88	SREDNJE	muflon	privabljalno
61527	Čepovan	LOKOVEC2296	267/2	SVINJAK LOKOVEC	divji prašič	privabljalno
68737	Čepovan	LOKOVEC - 2296	81/142	ZABONIK	divji prašič	privabljalno
82539	Čepovan	KAL NAD KANALOM - 2262	1768/32	ZABRDO VALJ	divji prašič	privabljalno
29549	Črna jama	Postojna	1684/6	Suhi vrh-Poljane	divji prašič	privabljalno
56208	Črna jama	Postojna	1684/6	Suhi vrh-Poljane	navadni jelen	privabljalno
30301	Črna jama	POSTOJNA - 2490	45692	Lamonki-Nemčji vrh	divji prašič	privabljalno
67599	Črna jama	POSTOJNA - 2490	45692	Lamonki-Nemčji vrh	navadni jelen	privabljalno
61903	Črna jama	KAČJA VAS - 2471	1452/17	Bukovec	divji prašič	privabljalno
67591	Črna jama	KAČJA VAS - 2471	1452/17	Bukovec	navadni jelen	privabljalno
29543	Črna jama	POSTOJNA - 2490	1764/75	Loke	navadni jelen	privabljalno
55911	Črna jama	POSTOJNA - 2490	1764/75	Loke	divji prašič	privabljalno
29543	Črna jama	POSTOJNA - 2490	1764/75	Loke	navadni jelen	privabljalno
61906	Črna jama	Landol	108	Vrhe	divji prašič	privabljalno
29685	Črna jama	Hrašče	641	Ledenica	mala divjad	zimsko
42038	Črna jama	HRAŠČE - 2478	610/1	Pod zagonom	mala divjad	zimsko
8409	Dobrovo	Kožbana	828/3	Korada	divji prašič	privabljalno
8416	Dobrovo	PLAVE - 2275	1181/1	Žarščina	divji prašič	privabljalno
52806	Dobrovo	UKANJE - 2273	821	Šeberjaki	divji prašič	privabljalno
8417	Dobrovo	KOŽBANA - 2278	1416	Pod zid	divji prašič	privabljalno
58943	Dobrovo	PLAVE - 2275	1888/9	Koš	divji prašič	privabljalno
8408	Dobrovo	UKANJE - 2273	279	Debenje	divji prašič	privabljalno
58945	Dobrovo	PLAVE - 2275	175/41	Strmec	divji prašič	privabljalno
72815	Dole	LEDINE - 2359	965	DOL	divji prašič	privabljalno
82146	Dole	LEDINE - 2359	396	LOKVE	navadni jelen	privabljalno
83329	Dole	VRŠNIK I - 2360	379/2	ŽIROVNICA	navadni jelen	privabljalno
83330	Dole	JELIČNI VRH - 2362	376	ZAGODOV VRH	navadni jelen	privabljalno
83336	Dole	DOLE - 2361	337/3	ROVT	navadni jelen	privabljalno
83334	Dole	DOLE - 2361	144/5	IDRŠEK	navadni jelen	privabljalno
66631	Gorica	STARA GORA - 2307	662/92	Lagunje-Stara gora	divji prašič	privabljalno
66780	Gorica	VRTOJBA - 2316	474	Sveti Vid Vrtojba	divji prašič	privabljalno
10760	Gorica	Deskle 2276	1997/186	Skalnica	divji prašič	privabljalno
10758	Gorica	VRTOJBA - 2316	542	Krpanova Dolina	divji prašič	privabljalno
10756	Gorica	Šempeter 2315	1671	Lomovo	divji prašič	privabljalno
7013	Gorica	Loke 2308	273/3	Danjel	divji prašič	privabljalno
58580	Gorica	Ravnica 2301	592/1	Pod Slovencem	divji prašič	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Namen
5858 1	Gorica	Solkan 2303	113/1	Hum	divji prašič	privabljalno
5885 3	Gorica	Šempeter 2315	1746	Plinovod - Lomovo	divji prašič	privabljalno
5894 1	Gorica	Šempeter 2315	1132/1	MARK-HLEV	divji prašič	privabljalno
6642 5	Gorica	VRTOJBA - 2316	337	Biljenski griči	divji prašič	privabljalno
1075 9	Gorica	KROMBERK - 2302	696	Kekec-Škabrijel	divji prašič	privabljalno
5884 4	Gorica	Vogrsko 2314	324/92	Dolgi hrib	divji prašič	privabljalno
6450 4	Gorica	VRTOJBA - 2316	1809	Kotišče	divji prašič	privabljalno
6035 9	Gorica	VRTOJBA - 2316	1726	BILJE-POČIVALA	divji prašič	privabljalno
5891 4	Gorica	Vrtojba 2316	290	Trbižanovo	divji prašič	privabljalno
6644 3	Gorica	STARA GORA - 2307	394/3	Kranjčevo	divji prašič	privabljalno
7241 6	Gorica	ROŽNA DOLINA - 2306	366	Panovec-Drevesnica	divji prašič	privabljalno
7241 7	Gorica	ROŽNA DOLINA - 2306	671	Panovec-Skladišče	divji prašič	privabljalno
7241 5	Gorica	ROŽNA DOLINA - 2306	398/1	Panovec-Strelišče	divji prašič	privabljalno
7654 8	Gorica	KROMBERK - 2302	202/1	Breg	divji prašič	privabljalno
7655 0	Gorica	SOLKAN - 2303	265/1	Kramarca	divji prašič	privabljalno
1075 5	Gorica	BILJE - 2318	341/1	Mlake - Bilje	mala divjad	zimsko
3783 7	Gorica	Vrtojba 2316	1626	Komančelo	mala divjad	zimsko
6131 9	Gorica	stara gora	478/23	Mandrija	mala divjad	zimsko
6132 4	Gorica	loke	119/1	Loke	mala divjad	zimsko
6204 3	Gorica	Bukovica	511/5	Volčja Draga	mala divjad	zimsko
1075 4	Gorica	Vrtojba 2316	1558/2	Vrtojbe	mala divjad	zimsko
3338 6	Grgar	BATE - 2294	824/246	Šolonga	divji prašič	privabljalno
3339 0	Grgar	BATE - 2294	2552	Baske	divji prašič	privabljalno
3339 1	Grgar	BATE - 2294	2514/1	Duže	divji prašič	privabljalno
3339 2	Grgar	GRGAR - 2293	1107/5	Kora	divji prašič	privabljalno
3348 9	Grgar	GRGAR - 2293	3043	Boltarjevi kostanji	divji prašič	privabljalno
3349 0	Grgar	BATE - 2294	2909/77	Pri skali	divji prašič	privabljalno
4986 3	Grgar	BATE - 2294	2568/2	Zakras	divji prašič	privabljalno
6010 6	Grgar	BATE - 2294	2924/5	Pod Jelenkom	divji prašič	privabljalno
6010 7	Grgar	GRGAR - 2293	1152	Podovnce	divji prašič	privabljalno
6011 0	Grgar	BATE - 2294	168/117	Ternovski vrh	divji prašič	privabljalno
6229 5	Grgar	BANJŠICE 2295	874/25	OSOJNICA	divji prašič	privabljalno
6682 1	Grgar	BATE - 2294	2569/31	Na kalu	divji prašič	privabljalno
6693 0	Grgar	GRGAR - 2293	1154/74	Gora	divji prašič	privabljalno
6767 7	Grgar	BATE - 2294	1289/17	Kapusnik	divji prašič	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Namen
7377 4	Grgar	GRGAR - 2293	3097/2	SPODNJE ROBIDE	divji prašič	privabljalno
7389 1	Grgar	GRGAR - 2293	2719/59	POD GOMILA	divji prašič	privabljalno
7389 3	Grgar	GRGAR - 2293	2719/168	TRNJE	divji prašič	privabljalno
7389 4	Grgar	GRGAR - 2293	2719/133	PODGABER	divji prašič	privabljalno
7510 1	Grgar	GRGAR - 2293	1103/1	Makotnik	divji prašič	privabljalno
7510 2	Grgar	BATE - 2294	2374	Budinovi kostanji	divji prašič	privabljalno
7820 9	Grgar	GRGAR - 2293	3119	Vodice	divji prašič	privabljalno
3516 5	Hotedršica	HRUŠICA - 2703	230/1	HRUŠICA SREDNJA	navadni jelen	zimsko
3516 6	Hotedršica	NOVI SVET - 2012	600	NOVI SVET	navadni jelen	privabljalno
3516 7	Hotedršica	NOVI SVET - 2012	382	BURNIKOVO	navadni jelen	privabljalno
3516 8	Hotedršica	HRUŠICA - 2703	230/1	HRUŠICA SPODAJ	zveri	privabljalno
4686 7	Hotedršica	NOVI SVET - 2012	669/1	HRUŠICA ZGORAJ	zveri	privabljalno,*ŽSP
5543 7	Hotedršica	NOVI SVET - 2012	561	PRI HABJANCU	navadni jelen	privabljalno
7469 0	Hotedršica	NOVI SVET - 2012	683	ERJAVEC	navadni jelen	privabljalno
7659 7	Hotedršica	NOVI SVET - 2012	683	ERJAVC	navadni jelen	privabljalno
3945 0	Hrenovice	Hruševje	389	Cerkvena ograda	navadni jelen	privabljalno
3945 4	Hrenovice	RAKULIK - 2485	1849	Cerovec	navadni jelen	privabljalno
5918 3	Hrenovice	STRANE - 2482	1570	ZAGRIČI	navadni jelen	privabljalno
6083 2	Hrenovice	RAZDRTO 2483	1591/1	GLOBOKA DOLINA	divji prašič	privabljalno
7029 0	Hrenovice	STRANE - 2482	1845	ZA MAJEM	zveri	privabljalno
7984 1	Hrenovice	ŠMIHEL POD NANOSOM - 2475	2847/49	Majerca	divji prašič	privabljalno
8197 2	Hrenovice	STRANE - 2482	1803/25	Sirše	divji prašič	privabljalno
8248 1	Hrenovice	RAKULIK - 2485	573/1	Preska	navadni jelen	zimsko
8248 2	Hrenovice	HRUŠEVJE - 2484	799/3	Biševci	navadni jelen	zimsko
8271 2	Hrenovice	ŠMIHEL POD NANOSOM - 2475	2847/56	Čičeva ograda	navadni jelen	zimsko
2135 0	Hubelj	ŠTURJE - 2380	1689	KRMIŠČE ZAGRIŽA	divji prašič	privabljalno
3580 8	Hubelj	STOMAŽ 2382	676/446	KRMIŠČE PODČAVEN	divji prašič	privabljalno
4770 1	Hubelj	STOMAŽ - 2382	672	KRMIŠČE GONAČ	divji prašič	privabljalno
4770 2	Hubelj	LOKAVEC 2381	1924/4	KRMIŠČE PLATNA	divji prašič	privabljalno
5886 2	Hubelj	ŠTURJE - 2380	1568/108	KRMIŠČE VELIKI STREL	divji prašič	privabljalno
6233 8	Hubelj	SKRILJE	926	KRMIŠČE VRH PRSOJNCA	divji prašič	privabljalno
6490 9	Hubelj	LOKAVEC 2381	2208/15	KRMIŠČE SLANO BLATO NA PLAZU	divji prašič	privabljalno
6776 5	Hubelj	LOKAVEC - 2381	1852/37	KRMIŠČE POD REBROM STREŠNICE	divji prašič	privabljalno
6927 8	Hubelj	VIPAVSKI KRIŽ - 2391	478	KRMIŠČE PRI HRASTU BREGOVI	divji prašič	privabljalno
7116 4	Hubelj	ŠTURJE - 2380	1568/108	VELIKI STREL	zveri	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajeno ime	Divjad	Namen
71165	Hubelj	LOKAVEC - 2381	2208/15	NA PLAZU SLANO BLATO	zveri	privabljalno
71166	Hubelj	LOKAVEC - 2381	1852/37	KRMIŠČE POD REBROM STREŠNICE	zveri	privabljalno
73899	Hubelj	ŠTURJE - 2380	1568/158	KRMIŠČE ZAGRIŽA ZVERI	zveri	privabljalno
74657	Hubelj	LOKAVEC - 2381	1924/120	KRMIŠČE LUŽE	divji prašič	privabljalno
78955	Hubelj	ŠTURJE - 2380	1568/127	KRMIŠČE STAVNIK	divji prašič	privabljalno
83981	Hubelj	VIPAJSKI KRIŽ - 2391	363	KRMIŠČE PRI NJIVAH CREA	divji prašič	privabljalno
84167	Hubelj	LOKAVEC - 2381	1924/80	KRMIŠČE LUŽE ZVERI	zveri	privabljalno
84168	Hubelj	STOMAŽ - 2382	672	KRMIŠČE GONAČ ZVERI	zveri	privabljalno
84199	Hubelj	LOKAVEC - 2381	1890/1	KRMIŠČE LOKAVŠČEK	divji prašič	privabljalno
64865	Idrija	SREDNJA KANOMLJA - 2353	349	Lebanovše	navadni jelen	privabljalno
63213	Idrija	GORENJA KANOMLJA - 2354	666	Svenerije	divji prašič	privabljalno
59836	Idrija	GORENJA KANOMLJA - 2354	506/1	KAZBURNOVŠE	divji prašič	privabljalno
27090	Idrija	SREDNJA KANOMLJA - 2353	100	ROBAJŠE	navadni jelen	privabljalno
27095	Idrija	VOJSKO - 2355	1056/3	ZA ROBOM	navadni jelen	zimsko
28153	Javornik	2369 Javornik	152	Bazenčk - Nadrt	navadni jelen	privabljalno*
28165	Javornik	2365 Črni Vrh	1095/79	Predgriže	navadni jelen	privabljalno
41818	Javornik	LOME - 2368	127/1	Bazenčk - Nadrt	navadni jelen	privabljalno*
47811	Javornik	2364 Godovič	1183	Zagozdek	navadni jelen	privabljalno
48244	Javornik	2364 Godovič	700	Očetov grič	navadni jelen	privabljalno
53800	Javornik	2369 Javornik	152	Bazenčk - Nadrt	navadni jelen	privabljalno
58627	Javornik	2366 Zadlog	1369	Bizarjeva rupa	divji prašič	privabljalno*
72623	Javornik	ČRNI VRH - 2365	1095/11	Predgriže	navadni jelen	privabljalno
72624	Javornik	GODOVIČ - 2364	1183	Zagozdek	navadni jelen	privabljalno
72625	Javornik	GODOVIČ - 2364	700	Očetov grič	navadni jelen	privabljalno
74353	Javornik	IDRIJSKI LOG - 2363	521	Kogej	navadni jelen	privabljalno
79404	Javornik	GODOVIČ - 2364	1520	Dol	navadni jelen	privabljalno
79514	Javornik	GODOVIČ - 2364	1520	Dol	navadni jelen	privabljalno
79574	Javornik	ZADLOG - 2366	1375	Kalar	navadni jelen	privabljalno
39246	Jelenk	SPODNJA IDRIJA - 2358	551/2	POD KENDOVO SNEŽET	mala divjad	zimsko
61978	Jelenk	GORENJA KANOMLJA - 2354	52	AKIVNIK	divji prašič	privabljalno
61980	Jelenk	SPODNJA KANOMLJA - 2352	106	ŠTURMOVEC	divji prašič	privabljalno
61985	Jelenk	ŠEBRELJE	1656	V ROBU	divji prašič	privabljalno
61986	Jelenk	OTALEŽ	351	POD PLEHOM	divji prašič	privabljalno
61987	Jelenk	OTALEŽ	823	MAGAJNE	divji prašič	privabljalno
65120	Jelenk	GORENJA KANOMLJA	786/1	PRI GANTARJU	divji prašič	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajeno ime	Divjad	Namen
70249	Jelenk	ŠEBRELJE - 2349	1688/2	SKUTNCE	zveri	privabljalno
71370	Jelenk	SREDNJA KANOMLJA - 2353	525	Stajer-Lom	divji prašič	privabljalno
72946	Jelenk	SPODNJA IDRIJA - 2358	551/2	NA VASI	mala divjad	zimsko
78824	Jelenk	OTALEŽ - 2350	1713/10	Travnik	divji prašič	privabljalno
82020	Jelenk	SREDNJA KANOMLJA - 2353	641/2	FANTON	divji prašič	privabljalno
82021	Jelenk	GORENJA KANOMLJA - 2354	447/1	NAVRŠJE	divji prašič	privabljalno
82590	Jelenk	SPODNJA KANOMLJA - 2352	610/1	Štrajac	divji prašič	privabljalno
82593	Jelenk	ŠEBRELJE - 2349	2487	Vrt	zveri	privabljalno
20582	Kanal	KO. AVČE	192/1	VRTAČE	muflon	privabljalno
20723	Kanal	KAL NAD KANALOM	3939/1	GOŠČE	muflon	zimsko
20724	Kanal	KAL NAD KANALOM	3702	ŠIROKA NJIVA	muflon	zimsko
20725	Kanal	KAL NAD KANALOM	178/29	ZA KAVCOM	muflon	zimsko
20730	Kanal	ROČINJ	1381	SVETI PETER	divji prašič	privabljalno
20731	Kanal	KO. AVČE	1104/1	SEMER	divji prašič	privabljalno
20732	Kanal	KO. AJBA	2349/2	GLOBOŠČAK	divji prašič	privabljalno
20733	Kanal	ROČINJ	1808	ČIČER	divji prašič	privabljalno
20734	Kanal	KANAL	324/2	ROBIDNIK	divji prašič	privabljalno
20735	Kanal	KO. AJBA	148	NEKOVO	divji prašič	privabljalno
48167	Kanal	BODREŽ - 2267	488/6	LOGE	divji prašič	privabljalno
56591	Kanal	KO AVČE	192/1	VRTAČE	muflon	zimsko
56595	Kanal	KO KAL NAD KANALOM	3939/1	TESTENI	muflon	zimsko
56597	Kanal	KO AJBA	3404/1	VOGRINKI	divji prašič	privabljalno
56598	Kanal	KO AJBA	2747	JAZNA	divji prašič	privabljalno
58203	Kanal	KO AVČE	660/51	FRATE	divji prašič	privabljalno
58900	Kanal	K.O. AJBA 2266	1667/54	KOTEL	divji prašič	privabljalno
58997	Kanal	K.O. 2266	170/21	KOLENC	divji prašič	privabljalno
60026	Kanal	KO. AJBA	1390	POTRAVNO	divji prašič	privabljalno
79798	Kanal	DOBLAR - 2264	2201/1	DOBLAR	divji prašič	privabljalno
79799	Kanal	AJBA - 2266	2856/18	GABRJE	divji prašič	privabljalno
35259	Kozje stena	DOL-OTLICA - 2370	1625/117	ILOVA RAVNICA	zveri	privabljalno
78355	Kozje stena	DOL-OTLICA - 2370	1625/41	SORTEŽ	navadni jelen	privabljalno
434	Kozje stena	DOL-OTLICA - 2370	1625/41	SORTEŽ	navadni jelen	privabljalno
431	Kozje stena	DOL-OTLICA - 2370	1625/16	KOZJE STENA	navadni jelen	privabljalno
432	Kozje stena	KOVK - 2371	634/1	KRAPŠEV VRH	navadni jelen	zimsko
29191	Krekovše	VOJSKO - 2355	603/1	Bukov vrh	zveri	privabljalno*

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Namen
69010	Krekovše	VOJSKO - 2355	1152	HUDO POLJE	navadni jelen	privabljalno
29186	Krekovše	ČEKOVNIK - 2356	905/1	Krekovše	navadni jelen	privabljalno
53426	Krekovše	VOJSKO - 2355	513	pri Baštetu	navadni jelen	privabljalno
84223	Krekovše	VOJSKO - 2355	807/1	pri Habetu	navadni jelen	zimsko
84222	Krekovše	VOJSKO - 2355	722/1	pri Počeparju	navadni jelen	privabljalno
69011	Krekovše	ČEKOVNIK - 2356	186	Tršanovše	navadni jelen	privabljalno
23408	Lijak	osek 2312	5199/139	b. dolina	muflon	zimsko
62343	Lijak	ŠEMPAS 2313	2866/1	BOROV GOZDIČEK	divji prašič	privabljalno
59174	Lijak	VITOVLJE - 2311	5203/3	ČRNA JAMA	divji prašič	privabljalno
23407	Lijak	VITOVLJE - 2311	5203/4	črna jama 1	muflon	zimsko
67171	Lijak	VITOVLJE - 2311	5191/35	grohot -pod teletvim	divji prašič	privabljalno
69211	Lijak	ŠEMPAS - 2313	2861/2	lukou breg	divji prašič	privabljalno
69023	Lijak	PRVAČINA - 2320	755/21	mandrija 1	divji prašič	privabljalno
67174	Lijak	ŠEMPAS - 2313	3569/622	murelovo	divji prašič	privabljalno
23404	Lijak	ŠMIHEL - 2309	5196/75	orehova draga	divji prašič	privabljalno
73501	Lijak	ŠMIHEL - 2309	5196/171	PEPČ	divji prašič	privabljalno
76641	Lijak	VOGRSKO - 2314	359/3	Planjave	divji prašič	privabljalno
67669	Lijak	OSEK - 2312	1827	polane	divji prašič	privabljalno
23406	Lijak	PRVAČINA - 2320	1004	praprotnik	divji prašič	privabljalno
59167	Lijak	vitovlje 2311	5199/75	SNEDOVCI	divji prašič	privabljalno
67172	Lijak	VITOVLJE - 2311	5191/19	snovice	divji prašič	privabljalno
65533	Lijak	vitovlje 2311	5191/19	snovice 2	muflon	zimsko
78425	Lijak	ŠMIHEL - 2309	4832/6	TREFAVC	divji prašič	privabljalno
73500	Lijak	ŠMIHEL - 2309	5196/44	TRPINOVŠČE	muflon	zimsko
22747	Lijak	VITOVLJE - 2311	5196/52	zatabor	divji prašič	privabljalno
34449	Logatec	DOLENJI LOGATEC - 2017	996/341	Požgano	navadni jelen	privabljalno
34954	Logatec	Dolenji Logatec 2017	996/653	Lom	navadni jelen	zimsko
34964	Logatec	HRUŠICA - 2703	233/10	Za Ferdinandom	divji prašič	privabljalno
34968	Logatec	DOLENJI LOGATEC - 2017	996/8	Anzer	zveri	privabljalno,*ŽSP
34978	Logatec	Dolenji Logatec 2017	996/260	Mačkovo	divji prašič	privabljalno
34979	Logatec	HRUŠICA - 2703	287	Mivškovo	divji prašič	privabljalno
34981	Logatec	Gornji Logatec 2015	83	Lukova snožet	divji prašič	privabljalno
52792	Logatec	ŽIBRŠE - 2010	1336/1	Cuntova grapa	divji prašič	privabljalno
53961	Logatec	GORENJI LOGATEC - 2015	1778	Desivnik	navadni jelen	privabljalno
68599	Logatec	HRUŠICA - 2703	513	ZAKORITA	divji prašič	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Namen
7107 1	Logatec	GORENJI LOGATEC - 2015	1784/2	LAZE	navadni jelen	zimsko
7107 2	Logatec	HRUŠICA - 2703	460	GSČEVA POT	navadni jelen	zimsko
7107 3	Logatec	HRUŠICA - 2703	230/1	MIZNA DOLINA	navadni jelen	privabljalno
7107 5	Logatec	DOLENJI LOGATEC - 2017	998	LOM	navadni jelen	zimsko
7108 1	Logatec	DOLENJI LOGATEC - 2017	351/16	JANČ DOL	navadni jelen	zimsko
7109 4	Logatec	HRUŠICA - 2703	230/1	MIZNA DOLINA	navadni jelen	privabljalno
7167 5	Logatec	DOLENJI LOGATEC - 2017	996/118	DOLGA DOLINA	navadni jelen	privabljalno
7390 1	Logatec	GORENJI LOGATEC - 2015	1767/10	BALANTOVO	divji prašič	privabljalno
7709 9	Logatec	DOLENJI LOGATEC - 2017	996/118	DOLGA DOLINA	navadni jelen	privabljalno
8019 5	Logatec	GORENJI LOGATEC - 2015	1810	KOŠEVC	divji prašič	privabljalno
8394 2	Logatec	DOLENJI LOGATEC - 2017	996/2	TRIKOTNIK	divji prašič	privabljalno
8394 4	Logatec	GORENJI LOGATEC - 2015	1778	DESIVNIK	navadni jelen	privabljalno
2928 0	Most na Soči	IDRIJA PRI BAČI - 2256	736/11	Krivcevo brdo	muflon	privabljalno
2965 7	Most na Soči	Tolminski Lom 2255	157/1	Korita	muflon	privabljalno
2920 7	Most na Soči	Tolminski Lom 2255	664/1 663	Pologar	muflon	privabljalno
2926 5	Most na Soči	Mopst na Soči 2246	1099	Kosovd	muflon	privabljalno
2926 8	Most na Soči	Tolminski Lom 2255	202/4	Jaknču rut	muflon	privabljalno
2965 3	Most na Soči	Idrija pri Bači 2256	749	Pri lipi Čepovanska c.	muflon	privabljalno
5866 9	Most na Soči	Tolminski Lom 2255	218/1	Mali vrh	muflon	privabljalno
3094 0	Nanos	NANOS 2406	45674	KOTLIČ	divji prašič	privabljalno
4778 7	Nanos	NANOS - 2406	135/1	PUNGRADI	navadni jelen	privabljalno
3094 1	Nanos	NANOS - 2406	135/1	PUNGRADI	divji prašič	privabljalno
3094 0	Nanos	NANOS 2406	45674	KOTLIČ	divji prašič	privabljalno
4778 8	Nanos	NANOS 2406	135/35	OSREDEK	navadni jelen	privabljalno
8100 6	Nanos	NANOS - 2406	172/60	Češnjevec	zveri	privabljalno, ŽSP
3094 3	Nanos	NANOS 2406	168/2785	POŽGANINA	zveri	privabljalno*
3094 2	Nanos	NANOS 2406	168/2936	DOLGA ROVNA	zveri	privabljalno*
5853 6	Nanos	NANOS 2406	168/2302	VELIKA ROVNA	navadni jelen	zimsko
3955 5	Planina	KAČJA VAS - 2471	561/1	Doline	zveri	privabljalno
3956 3	Planina	KAČJA VAS - 2471	999	Fuzbal plac	navadni jelen	privabljalno
3956 7	Planina	KAČJA VAS - 2471	1684	Mali laz	navadni jelen	privabljalno
3956 8	Planina	KAČJA VAS - 2471	561/1	Cvajer	navadni jelen	zimsko
4471 2	Planina	LAZE - 2018	858/1	Kališe	navadni jelen	zimsko
4984 1	Planina	KAČJA VAS - 2471	999	Fuzbal plac	divji prašič	privabljalno
5928 8	Planina	KAČJA VAS - 2471	1046	Skonc ceste	divji prašič	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajeno ime	Divjad	Namen
77428	Planina	KAČJA VAS - 2471	734	Rovtarjeve lušče	divji prašič	privabljalno
77429	Planina	LAZE - 2018	858/1	Vrh kališ	divji prašič	privabljalno
83310	Planina	KAČJA VAS - 2471	1684	Mali laz	divji prašič	privabljalno
83579	Planina	LAZE - 2018	858/3	ODD. 36	divji prašič	privabljalno
83580	Planina	KAČJA VAS - 2471	1137	Daljnovid	divji prašič	privabljalno
57376	Rovte	ROVTE - 2008	397/4	Kurja vas	zveri	privabljalno
70364	Rovte	ROVTE - 2008	1090	Krmišče v Čoprjevi rajd	divji prašič	privabljalno
70362	Rovte	ROVTE - 2008	849	Krmišče Prug	divji prašič	privabljalno
55825	Rovte	ROVTE - 2008	240	Krmišče v Rožmanovem	zveri	privabljalno
55798	Rovte	ROVTE - 2008	1148	Krmišče pri koči LD	zveri	privabljalno
59459	Sabotin	VRHOVLJE - 2280	2056/2	Borovc(J)	divji prašič	privabljalno
80646	Sabotin	VRHOVLJE - 2280	2110	Bukovje	divji prašič	privabljalno
83890	Sabotin	PODSABOTIN - 2291	1257	Čela	divji prašič	privabljalno
43130	Sabotin	PODSABOTIN - 2291	1052/1	Frnaže	divji prašič	privabljalno
59461	Sabotin	PODSABOTIN - 2291	755/4	Spodnja mlaka	divji prašič	privabljalno
44629	Sabotin	PODSABOTIN - 2291	958/1	Spomenik	divji prašič	privabljalno
83892	Sabotin	PLAVE - 2275	602	Velika dolina	divji prašič	privabljalno
43131	Sabotin	PODSABOTIN - 2291	652/9	Zgornja Mlaka	divji prašič	privabljalno
30071	Trebuša	GORENJA TREBUŠA - 2261	600/2	LAŽINE	muflon	privabljalno
30082	Trebuša	PRAPETNO BRDO - 2260	777/1	UPALE	navadni jelen	privabljalno
65600	Trebuša	PRAPETNO BRDO - 2260	720/9	ZA ROBOM	navadni jelen	privabljalno
31965	Trebuša	GORENJA TREBUŠA - 2261	158/1	PELINOVEC	zveri	privabljalno
5599	Trnovski gozd	VITOVlje - 2311	5205/1	Korenine	divji prašič	privabljalno*
5735	Trnovski gozd	ČRNIČE - 2384	2571/1	Kobišca	divji prašič	privabljalno
5740	Trnovski gozd	STOMAŽ - 2382	1381/6	Lozica	divji prašič	privabljalno
40761	Trnovski gozd	Trnovo 2300	380/1	Ledince	divji prašič	privabljalno
40766	Trnovski gozd	Vitovlje 2311	2501/2	Krnica	divji prašič	privabljalno
40767	Trnovski gozd	Lokve 2299	238/3	Krajni žleb	zveri	privabljalno*
40774	Trnovski gozd	LOKVE - 2299	375/52	Strgarija	divji prašič	privabljalno
58660	Trnovski gozd	Črniče 2384	2571/1	Selovec	divji prašič	privabljalno
60603	Trnovski gozd	Lokve 2299	374/1	Spletni vrh	divji prašič	privabljalno
60604	Trnovski gozd	Vrtovin 2383	2192/3	Čaven	divji prašič	privabljalno
60968	Trnovski gozd	Trnovo 2300	224/1	Gabrovec	divji prašič	privabljalno
61329	Trnovski gozd	Trnovo 2300	819/117	Vitovski vrh	divji prašič	privabljalno
62992	Trnovski gozd	Trnovo 2300	1252/1	Podsleme	navadni jelen	privabljalno

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Namen
62994	Trnovski gozd	Trnovo 2300	1230/11	Ograjnica	divji prašič	privabljalno
66760	Trnovski gozd	TRNOVO - 2300	163/61	Pleše	divji prašič	privabljalno
70248	Trnovski gozd	ČRNIČE - 2384	2571/1	Gospodova senožet	zveri	privabljalno, ŽSP
70491	Trnovski gozd	TRNOVO - 2300	850	Ogljenica	divji prašič	privabljalno
80722	Trnovski gozd	TRNOVO - 2300	1230/33	Kres	divji prašič	privabljalno
80844	Trnovski gozd	VRTOVIN - 2383	2163/1	Avška gmajna	navadni jelen	privabljalno
37618	Vipava	Vrhopolje	253 /228	Guršce	divji prašič	privabljalno
40756	Vipava	Slap	1622/8,1604/3	Močilnik	mala divjad	zimsko
40757	Vipava	Budanje	1582,27	Topoli	mala divjad	zimsko
49125	Vipava	VRHPOLJE - 2378	253/236	Avstrijski kal	divji prašič	privabljalno
56376	Vipava	Budanje 2379	2415/160	Kovk	divji prašič	privabljalno
60852	Vipava	Vipava	939/135	Klajniki	divji prašič	privabljalno
63730	Vipava	Slap	1345/1	Preske	divji prašič	privabljalno
74469	Vipava	LOŽE - 2402	975	Jasen - Pavzin	divji prašič	privabljalno
74471	Vipava	VRHPOLJE - 2378	253/21	Salkotov kal	srnjad	zimsko
84662	Vipava	BUDANJE - 2379	2415/7	Grešnica	zveri	privabljalno
84663	Vipava	VRHPOLJE - 2378	253/90	Njivce	zveri	privabljalno
84665	Vipava	VIPAVA - 2401	942	Klajniki	zveri	privabljalno
82321	Vojkovo	LOZICE - 2407	1396	Reber	divji prašič	privabljalno
73323	Vojkovo	PODNANOS - 2405	302/1	Ostri vrh	divji prašič	privabljalno
49174	Vojkovo	podraga 2404	194	Stani breg	divji prašič	privabljalno
82320	Vojkovo	LOZICE - 2407	1595	Cesarska drča	divji prašič	privabljalno
21406	Vojkovo	dolenja vas 2441	1973/220	globoki graben	divji prašič	privabljalno
78014	Vojkovo	PODRAGA - 2404	2593	kal	divji prašič	privabljalno
82326	Vojkovo	PODRAGA - 2404	462	Sojk	divji prašič	privabljalno
82327	Vojkovo	LOZICE - 2407	2224	Stajčerjev zatrep	divji prašič	privabljalno
18930	Vrhnika	VRHNIKA - 2002	399/234	SUHI VRH-Jerebic	navadni jelen	zimsko
19212	Vrhnika	KO ST. VRHNIKA 2001	589,397	POD HRUŠEVCO	mala divjad	zimsko
60115	Vrhnika	2002	402/325	raskovec	navadni jelen	zimsko
61852	Vrhnika	ZAPLANA - 2000	945	Jelovec	navadni jelen	privabljalno
70042	Vrhnika	VRHNIKA - 2002	402/176	Raskovec-medved	zveri	privabljalno
73857	Vrhnika	BLATNA BREZOVICA - 1997	2032/1	Pri Cornovcu	mala divjad	zimsko
73858	Vrhnika	BLATNA BREZOVICA - 1997	840	V Borovju	mala divjad	zimsko
73859	Vrhnika	BLATNA BREZOVICA - 1997	2099/252	Pri Varškovih borovnicah	mala divjad	zimsko

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Namen
7555 1	Vrhnika	BLATNA BREZOVICA - 1997	3065/13	Štale	mala divjad	zimsko
7555 2	Vrhnika	VELIKA LIGOJNA - 1998	1632/1	Kavce	divji prašič	privabljalno
7555 4	Vrhnika	BLATNA BREZOVICA - 1997	2099/647	Pri Smreki	zveri	privabljalno
7801 2	Vrhnika	BLATNA BREZOVICA - 1997	389	Pri Ruparjevi preži	mala divjad	zimsko
7936 0	Vrhnika	ZAPLANA - 2000	490	Rajne pečine	divji prašič	privabljalno
7951 6	Vrhnika	BLATNA BREZOVICA - 1997	340	V hrastih	mala divjad	privabljalno
7951 8	Vrhnika	STARA VRHNIKA - 2001	1209/1	Razorska dolina	divji prašič	privabljalno
7951 9	Vrhnika	STARA VRHNIKA - 2001	1209/1	Razorska dolina	navadni jelen	privabljalno
7987 1	Vrhnika	ZAPLANA - 2000	1798	Osredek	navadni jelen	privabljalno

Na krmiščih označenih z * se izvaja opazovanje medvedov.

Priloga 3: Načrtovan in realiziran odvzem divjadi po loviščih za zadnja štiri leta

SRNA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	104	94	100	71
BUKOVJE	104	104	104	80
COL	166	167	164	141
ČAVEN	154	132	124	101
ČEPOVAN	176	154	168	112
ČRNA JAMA	80	66	76	68
DOBROVO	220	215	222	184
DOLE NAD IDRIJO	192	216	204	175
GORICA	264	226	220	100
GRGAR	112	99	100	82
HOTEDRŠICA	200	206	204	177
HRENOVICE	116	120	146	111
HUBELJ	188	193	200	200
IDRIJA	112	123	128	124
JAVORNIK - ČRNI VRH	180	193	184	161
JELENK	190	218	240	208
KANAL	166	137	132	77
KOZJE STENA	96	97	112	97
KREKOVŠE	92	96	100	74
LIJAK	156	143	144	107
LOGATEC	220	215	212	140
MOST NA SOČI	96	89	88	83
NANOS	100	98	100	82
PLANINA	132	113	112	64
ROVTE	192	192	226	206
SABOTIN	148	136	140	134
TREBUŠA	64	64	64	58
TRNOVSKI GOZD	230	226	232	208
VIPAVA	100	97	110	110
VOJKOVO	78	77	88	82
VRHNIKA	372	379	356	294

NAVADNI JELEN				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	32	36	44	47
BUKOVJE	70	70	88	84
COL	36	37	46	43
ČAVEN	16	14	22	6
ČEPOVAN	36	37	46	53
ČRNA JAMA	40	41	52	53
DOBROVO	32	39	22	54
DOLE NAD IDRIJO	18	19	22	16
GORICA	8	20	18	21
GRGAR	44	39	54	52
HOTEDRŠICA	86	86	110	102
HRENOVICE	42	37	52	45
HUBELJ	6	9	20	8
IDRIJA	22	25	32	40
JAVORNIK - ČRNI VRH	32	34	42	43
JELENK	80	84	104	141
KANAL	84	103	108	118
KOZJE STENA	18	16	24	18
KREKOVŠE	50	40	62	53
LIJAK	8	5	16	15
LOGATEC	88	94	112	104
MOST NA SOČI	20	18	24	25
NANOS	30	29	36	32
PLANINA	134	169	180	202
ROVTE	10	6	18	7
SABOTIN	32	23	20	28
TREBUŠA	30	30	40	44
TRNOVSKI GOZD	36	37	44	44
VIPAVA	10	22	22	20
VOJKOVO	24	24	34	34
VRHNIKA	26	29	46	41

GAMS				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	16	15	16	17
BUKOVJE	4	1	4	3
COL	24	24	24	24
ČAVEN	24	19	24	24
ČEPOVAN	36	36	36	36
ČRNA JAMA	4	3	6	4
DOBROVO	8	6	8	8
DOLE NAD IDRIJO	32	35	36	34
GORICA	40	28	26	26
GRGAR	22	13	18	14
HOTEDRŠICA	2	1	2	1
HRENOVICE	38	35	40	30
HUBELJ	24	22	24	26
IDRIJA	42	48	52	61
JAVORNIK - ČRNI VRH	22	23	30	30
JELENK	80	80	80	79
KANAL	6	7	10	11
KOZJE STENA	14	13	14	13
KREKOVŠE	38	40	50	51
LIJAK	24	24	28	27
LOGATEC	12	12	12	13
MOST NA SOČI	14	14	18	17
NANOS	24	25	26	28
PLANINA	14	11	14	12
ROVTE	12	13	12	13
SABOTIN	6	7	6	8
TREBUŠA	32	30	34	32
TRNOVSKI GOZD	60	60	70	67
VIPAVA	32	36	36	37
VOJKOVO	40	38	40	40
VRHNIKA	14	14	14	14

MUFLON				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
KANAL	12	4	12	6
MOST NA SOČI	80	65	78	53
ČEPOVAN	6	5	6	5
TREBUŠA	6	6	8	8
LIJAK	4	0	2	0
TRNOVSKI GOZD	10	0	10	0
ČAVEN	3	0	3	0
HUBELJ	4	0	2	0
HOTEDRŠICA	0	0	0	1

DIVJI PRAŠIČ				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	204	473	240	407
BUKOVJE	32	44	32	60
COL	22	43	22	27
ČAVEN	124	277	144	154
ČEPOVAN	32	76	38	49
ČRNA JAMA	38	45	38	69
DOBROVO	138	170	160	320
DOLE NAD IDRİJO	2	9	2	3
GORICA	464	842	540	646
GRGAR	150	285	176	172
HOTEDRŠICA	4	19	4	10
HRENOVICE	60	135	60	91
HUBELJ	64	142	64	103
IDRIJA	10	28	10	23
JAVORNIK - ČRNI VRH	2	8	2	4
JELENK	32	64	32	51
KANAL	138	360	160	325
KOZJE STENA	8	24	8	12
KREKOVŠE	6	6	6	4
LIJAK	306	618	356	412
LOGATEC	16	47	16	58
MOST NA SOČI	46	79	54	79
NANOS	30	40	30	39
PLANINA	34	67	34	36
ROVTE	0	2	0	14
SABOTIN	258	320	300	323
TREBUŠA	16	18	16	16
TRNOVSKI GOZD	36	59	42	47
VIPAVA	30	92	30	32
VOJKOVO	40	78	40	72
VRHNIKA	4	37	4	55

LISICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	20	19	20	16
BUKOVJE	12	12	8	8
COL	28	23	32	25
ČAVEN	20	21	20	20
ČEPOVAN	20	35	16	14
ČRNA JAMA	22	22	24	23
DOBROVO	20	20	20	23
DOLE NAD IDRIJO	48	55	48	56
GORICA	48	59	50	32
GRGAR	24	26	20	28
HOTEDRŠICA	20	19	24	24
HRENOVICE	24	24	40	36
HUBELJ	42	48	40	44
IDRIJA	30	27	40	34
JAVORNIK - ČRNI VRH	60	62	58	63
JELENK	60	53	58	46
KANAL	20	24	20	20
KOZJE STENA	30	35	20	32
KREKOVŠE	28	27	28	29
LIJAK	64	112	58	108
LOGATEC	56	81	58	53
MOST NA SOČI	20	25	12	24
NANOS	20	19	20	19
PLANINA	20	20	20	19
ROVTE	48	50	50	49
SABOTIN	30	21	20	20
TREBUŠA	10	17	10	13
TRNOVSKI GOZD	12	16	12	6
VIPAVA	28	31	28	28
VOJKOVO	16	24	30	53
VRHNIKA	100	89	96	75

JAZBEC				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	18	17	18	20
BUKOVJE	8	8	4	5
COL	12	8	16	7
ČAVEN	18	18	20	9
ČEPOVAN	4	4	4	3
ČRNA JAMA	4	4	4	4
DOBROVO	20	20	20	19
DOLE NAD IDRIJO	8	9	8	6
GORICA	32	39	30	10
GRGAR	18	17	16	24
HOTEDRŠICA	6	5	4	4
HRENOVICE	16	15	20	18
HUBELJ	12	12	12	14
IDRIJA	4	5	4	3
JAVORNIK - ČRNI VRH	8	8	8	7
JELENK	16	14	12	10
KANAL	10	12	10	10
KOZJE STENA	6	7	8	2
KREKOVŠE	4	3	4	2
LIJAK	16	26	16	15
LOGATEC	8	8	8	10
MOST NA SOČI	4	3	8	5
NANOS	12	4	0	3
PLANINA	8	8	8	8
ROVTE	8	8	8	7
SABOTIN	4	4	4	4
TREBUŠA	4	3	4	4
TRNOVSKI GOZD	8	3	8	1
VIPAVA	12	11	10	10
VOJKOVO	16	20	20	22
VRHNIKA	16	13	24	11

KUNA ZLATICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
HUBELJ				1
KOZJE STENA				1
HRENOVICE		1		
VRHNIKA		2		1

KUNA BELICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	6	4	6	
BUKOVJE	2	1	2	
COL	4	4	0	
ČAVEN	0		0	
ČEPOVAN	4	1	4	1
ČRNA JAMA	4	5	4	4
DOBROVO	4	4	6	5
DOLE NAD IDRIJO	8	3	8	7
GORICA	6	1	10	
GRGAR	4	2	2	
HOTEDRŠICA	2	1	4	2
HRENOVICE	2	3	8	6
HUBELJ	10	10	10	10
IDRIJA	4	4	6	6
JAVORNIK - ČRNI VRH	10	8	10	9
JELENK	18	12	10	5
KANAL	4	4	0	2
KOZJE STENA	6	8	12	6
KREKOVŠE	10	10	12	11
LIJAK	4	2	4	7
LOGATEC	8	7	12	19
MOST NA SOČI	2	2	4	1
NANOS	0		0	
PLANINA	10	4	6	1
ROVTE	6	6	8	7
SABOTIN	2	1	2	
TREBUŠA	0		0	
TRNOVSKI GOZD	6		6	2
VIPAVA	8	7	8	8
VOJKOVO	8	11	24	23
VRHNIKA	8	5	12	1

POLJSKI ZAJEC				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	8	6	8	2
BUKOVJE	8	7	6	5
COL	16	7	12	4
ČAVEN	12	12	12	6
ČEPOVAN	12	11	16	11
ČRNA JAMA	2	2	2	2
DOBROVO	6	6	4	4
DOLE NAD IDRIJO	18	13	18	11
GORICA	88	52	70	68
GRGAR	8		4	4
HOTEDRŠICA	4	2	2	2
HRENOVICE	10	4	10	7
HUBELJ	18	8	10	10
IDRIJA	10	10	14	8
JAVORNIK - ČRNI VRH	10	9	12	9
JELENK	30	25	30	19
KANAL	6	2	6	5
KOZJE STENA	12	12	12	12
KREKOVŠE	10	9	10	9
LIJAK	26	26	34	14
LOGATEC	6	3	6	2
MOST NA SOČI	6	1	4	1
NANOS	8		8	
PLANINA	10	6	8	6
ROVTE	4	3	4	1
SABOTIN	2	2	4	1
TREBUŠA	10	9	10	9
TRNOVSKI GOZD	2		2	1
VIPAVA	12	4	10	3
VOJKOVO	20	19	20	20
VRHNIKA	36	27	42	36

FAZAN				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
DOBROVO	4	4	4	3
SABOTIN	2	1	2	1
GRGAR	2		0	
GORICA	48	21	50	11

LIJAK	28	16	30	22
HUBELJ	6		2	
VIPAVA	20		2	
ČRNA JAMA	10	10	10	9
VRHNIKA	28	4	50	6

RACA MLAKARICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ČAVEN	10	16	10	7
ČRNA JAMA	32	33	30	29
DOBROVO	2	1	2	1
DOLE NAD IDRIJO	2		2	
GORICA	26	6	26	3
HOTEDRŠICA	2		2	
HRENOVICE	6	4	10	5
HUBELJ	6	3	8	3
JELENK	10	8	10	3
KREKOVŠE	8	7	8	7
LIJAK	16	8	18	10
LOGATEC	4		4	1
MOST NA SOČI	4		4	
PLANINA	24	14	18	18
ROVTE	6	7	12	12
VIPAVA	10	4	18	3
VOJKOVO	4	3	8	9
VRHNIKA	80	45	72	20

SRAKA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
DOBROVO	8	8	8	8
SABOTIN	2			
GORICA	6	5	10	
LIJAK	4	1	6	1
ČAVEN	18	20	20	10
HUBELJ	15	8	12	3
JELENK	3	2	9	
VIPAVA	8	5	10	
COL	16	5	12	3
DOLE NAD IDRIJO	2		2	
VOJKOVO	6	7	10	10
HRENOVICE	7	3	5	2
ČRNA JAMA	4	4	4	4
PLANINA	10	4	10	7
LOGATEC	2	1	6	6
ROVTE	4	3	6	
VRHNIKA	10	9	16	8

ŠOJA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
ANHOVO	24	23	24	11
BUKOVJE	12	11	8	7
COL	30	5	20	10
ČAVEN	40	40	30	25
ČEPOVAN	8	7	12	9
ČRNA JAMA	24	25	26	25
DOBROVO	40	39	30	29
DOLE NAD IDRIJO	36	37	36	41
GORICA	60	75	60	40
GRGAR	76	78	50	35
HOTEDRŠICA	6	3	12	11
HRENOVICE	10	8	8	7
HUBELJ	60	57	60	16
IDRIJA	30	30	30	33
JAVORNIK - ČRNI VRH	60	62	60	65
JELENK	30	32	20	6
KANAL	14	13	14	14
KOZJE STENA	10	13	12	7
KREKOVŠE	28	26	28	26
LIJAK	24	20	30	22
LOGATEC	6	5	8	8
MOST NA SOČI	0		8	
NANOS	30		40	9
PLANINA	30	21	30	24
ROVTE	12	11	20	17
SABOTIN	16	11	26	24
TREBUŠA	10	12	10	10
TRNOVSKI GOZD	8	8	8	5
VIPAVA	20	21	20	14
VOJKOVO	6	8	20	20
VRHNIKA	60	35	60	9

SIVA VRANA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
KANAL	2	1	2	2
MOST NA SOČI			6	
DOBROVO	8	9	10	10
SABOTIN	2	1	2	1
ANHOVO	2	1	2	
GRGAR	2	2	2	1
GORICA	10	8	10	12
LIJAK	16	18	22	19
ČAVEN	20	21	20	18
HUBELJ	18	10	16	15
KOZJE STENA	4	5	6	4
KREKOVŠE	2		2	
VIPAVA	20	20	20	16
COL	16	4	10	5
JAVORNIK - ČRNI VRH	4	4	6	6
DOLE NAD IDRIJO	16	15	16	16
VOJKOVO	6	6	20	21
HRENOVICE	6	5	8	6
ČRNA JAMA	4	4	4	4
BUKOVJE	2	2	2	2
PLANINA	20	17	20	20
LOGATEC	8	8	6	6
HOTEDRŠICA	4	3	10	9
ROVTE	8	8	10	9
VRHNIKA	100	110	100	69

ŠAKAL				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
KANAL				2
MOST NA SOČI		1		3
DOBROVO	0		0	4
SABOTIN			0	4
ANHOVO		1		8
GRGAR		10		31
ČEPOVAN	0	1	0	
GORICA	30	8	0	33
LIJAK		4		32
TRNOVSKI GOZD	0		0	1
ČAVEN	0	2	0	12
HUBELJ		5	55	8
KOZJE STENA	0	1	0	
JELENK	0	1		
VIPAVA	0	1		5
JAVORNIK - ČRNI VRH	0	1	0	
VOJKOVO	0		0	20
HRENOVICE		2	0	6
ČRNA JAMA		2		6
BUKOVJE	0	1		9
PLANINA	0	3	0	3
LOGATEC		1		4
HOTEDRŠICA	0	2		2
VRHNIKA	0	5	0	11

NUTRIJA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
GORICA				1
LIJAK		1		1
HUBELJ		1		7
VRHNIKA		83		249

Priloga 4: Razdelitev odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2025 in 2026

Lovišče	Srna	Nav. jelen	Gams	Muflon	D. prašič
ANHOVO	70	56	16	-	240
BUKOVJE	52	96	4	-	32
COL	100	50	24	-	22
ČAVEN	60	14	28	-	144
ČEPOVAN	100	62	44	6	38
ČRNA JAMA	62	60	6	-	38
DOBROVO	190	62	10	-	160
DOLE NAD IDRIJO	160	24	40	-	2
GORICA	76	30	28	-	540
GRGAR	64	60	20	-	176
HOTEDRŠICA	150	118	2	-	4
HRENOVICE	76	52	20	-	60
HUBELJ	180	16	24	2	64
IDRIJA	100	48	60	-	10
JAVORNIK -ČRNI VRH	160	50	32	-	2
JELENK	180	162	80	-	32
KANAL	80	136	14	8	192
KOZJE STENA	80	20	16	-	8
KREKOVŠE	80	62	50	-	6
LIJAK	128	24	38	2	356
LOGATEC	120	120	12	-	16
MOST NA SOČI	84	30	20	60	54
NANOS	72	36	30	-	30
PLANINA	60	232	14	-	34
ROVTE	200	16	14	-	0
SABOTIN	120	40	8	-	300
TREBUŠA	64	52	34	8	16
TRNOVSKI GOZD	170	50	60	-	42
VIPAVA	110	30	40	-	30
VOJKOVO	82	44	44	-	40
VRHNIKA	200	48	20	-	4

Priloga 5: Prisotnost in populacijski trend rakunastega psa, pižmovke in nutrije po loviščih

Lovišče	Rakunasti pes*	Pižmovka	Nutrija
VRHNIKA	ni zaznan	padajoč	populacija stabilna
ANHOVO	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
BUKOVJE	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
COL	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
ČAVEN	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
ČEPOVAN	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
ČRNA JAMA	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
DOBROVO	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
DOLE NAD IDRIJO	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
GORICA	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
GRGAR	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
HOTEDRŠICA	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
HRENOVICE	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
HUBELJ	ni zaznan	ni zaznana	naraščajoč
IDRIJA	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
JAVORNIK - ČRNI VRH	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
JELENK	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
KANAL	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
KOZJE STENA	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
KREKOVŠE	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
LIJAK	ni zaznan	ni zaznana	naraščajoč
LOGATEC	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
MOST NA SOČI	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
NANOS	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
PLANINA	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
ROVTE	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
SABOTIN	ni zaznan	ni zaznana	populacija stabilna
TREBUŠA	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
TRNOVSKI GOZD	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
VIPAVA	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
VOJKOVO	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana

*Pri rakunastem psu je navedeno št. pojavljanj v lovišču v zadnjem dvoletnem obdobju

Priloga 6: Zapisnik uskladitvenega sestanka z OZUL in ostalimi deležniki

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Tolmin

Številka: 3401-2/2025-1

Kraj in datum: Idrija, Trg Sv. Ahacija 2, 27. 2. 2025

Zapisnik: Predhodnega usklajevanja s predstavniki ZVK OZUL in KGZS

Pričetek seje: ob 17. uri

Prisotni: Marjan Brus (predsednik IO ZVK OZUL), Blaž Česnik (član IO), Radoš Burnik (član IO), Milivoj Hlede (podpredsednik IO), Uroš Marinič (član IO), Danilo Štekar (član IO), Milan Fajdiga (član NO), Slavko Bavdaž (komisija), Emil Miklavčič (komisija jelenjad), Marjan Kranjc (komisija velike zveri).

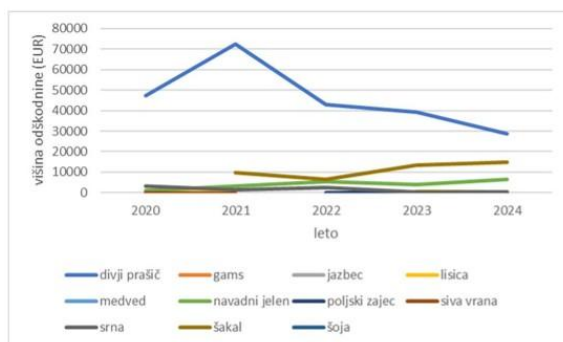
Jože Kovač in Peter Razpet (ZGS)

Potek sestanka:

Peter Razpet (ZGS) je pozdravil prisotne in predstavil podatke o izplačanih odškodninah (tabela 1, slika 1) za preteklo petletno obdobje ter realizacijo odvzema dvoletnega načrta za obdobje 2023–2024. Poleg tega je predstavil želje upravljavcev lovišč v zvezi z načrtovanim odvzemom za leti 2025 in 2026 ter zahteve ZGS glede višine načrtovanega odvzema po posameznih vrstah divjadi.

Tabela 1: Višina izplačanih odškodnin (EUR) za preteklo petletno obdobje v ZVK LUO.

divjad	2020	2021	2022	2023	2024	skupaj
divji prašič	47117,03	72385,2	42779,33	39276,48	28847,59	230405,6
gams		250				250
jazbec		86,5			70	156,5
lisica	42	159		860	150	1211
medved				10		10
navadni jelen	1028,7	3188,71	5442,06	4076,4	6462,75	20198,62
poljski zajec	300		92	330	150	872
siva vrana	120	70				190
srna	3251,6	1317,74	2400,22	319,98	206,5	7496,04
šakal		9637,26	6590,2	13493,57	14944,63	44665,66
šoja		441				441
skupaj:	51859,33	87535,41	57303,81	58366,43	50831,47	305896,5

Slika 1: Višina izplačanih odškodnin v petletnem obdobju (EUR).

Prisotni so izrazili pomisleke glede sankcij v primeru neizvršitve načrta odvzema v okviru dopustnih odstopanj navzdol, saj se plani vseskozi povečujejo. Prav tako so zahtevali, da Peter Razpet preveri, ali je lovišče Rovte namerno izpuščeno iz območja razširjenosti evrazijskega šakala.

Kljub pomislekom se navzoči strinjajo s predlagano višino načrtovanega odvzema (tabela 2).

Tabela 2: Višina načrtovanega odvzema za obdobje 2025 – 2026.

lovišče	jelenjad načrt 25/26	srnjad načrt 25/26	gams načrt 25/26	d. prašič načrt 25/26	muflon načrt 25/26	šakal načrt 25/26
ANHOVO	50,6	70	16	240		
BUKOVJE	101,2	52	4	32		
COL	52,9	100	24	22		
ČAVEN	25,3	60	28	144		
ČEPOVAN	52,9	100	44	38	6	
ČRNA JAMA	59,8	62	6	38		
DOBROVO	25,3	190	10	160		
DOLE NAD IDRILJO	25,3	160	40	2		
GORICA	20,7	76	28	540		
GRGAR	62,1	64	20	176		
HOTEDRŠICA	126,5	150	2	4		
HRENOVICE	59,8	76	20	60		
HUBELJ	23	180	24	64	2	400
IDRIJA	36,8	100	60	10		
JAVORNIK - ČRNI VRH	48,3	160	32	2		
JELENK	119,6	180	80	32		
KANAL	124,2	80	14	192	8	
KOZJE STENA	27,6	80	16	8		
KREKOVŠE	71,3	80	50	6		
LJAK	18,4	128	38	356	2	
LOGATEC	128,8	120	12	16		
MOST NA SOČI	27,6	84	20	54	60	
NANOS	41,4	72	30	30		
PLANINA	207	60	14	34		
ROVTE	20,7	200	14	0		
SABOTIN	23	120	8	300		
TREBUŠA	46	64	34	16	8	
TRNOVSKI GOZD	50,6	170	60	42		
VIPAVA	25,3	110	40	30		
VOJKOVO	39,1	82	44	40		
VRHNIKA	52,9	200	20	4		
Skupna vsota	1794	3430	852	2692	86	
glede na pretekli načrt:	115 %	71%	105%	101%	72%	

Ob 18. uri so se sestanku pridružili tudi **Matevž Pretner**, **Miloš Pohole** in **Kristjan Radikon** (vsi predstavniki KGZS).

Matevž Pretner izrazi željo, da IO ZVK OZUL na MKGP vloži zahtevo za ukinitve lovne dobe na vrsto evrazijski šakal in dovoljenje za uporabo umetnih virov svetlobe pri lovu na omenjeno vrsto.

Kristjan Radikon je razmere glede jelenjadi v Vipavski dolini ocenil kot trenutno še vzdržne, vendar je izrazil skrb za njihovo poslabšanje.

Miloš Pohole je vprašal, kako se določa številčnost populacij divjadi v naravnem okolju. Peter Razpet je pojasnil, da ZGS ne razpolaga s podatki o številčnosti populacij, temveč pri določanju višine odvzema uporablja spremljanje kazalnikov kontrolne metode.

Radoš Burnik je poudaril potrebo po partnerskem dialogu med kmeti in lovci, saj oba zasledujeta skupni cilj – uravnovešeno številčnost populacij in zdravo okolje.

Matevž Pretner je predlagal povečanje odvzema v LUO na območjih s povečano škodo po divjadi.

Danilo Štekar je predstavnikom KGZS pojasnil, da desetletni načrti za obdobje 2021–2030 omogočajo večja preseganja načrtovanega odvzema, pri jelenjadi celo do +50 % (prej le do +15 %).

Milivoj Hlede je povedal, da so v preteklosti skušali predlagati podaljšanje lovne za lov na vrsto navadni jelen, predlog pa ni bil uslišan. Poleg podaljšane lovne dobe na teleta in enoletno jelenjad predlaga tudi lov na jelena 2 + do konca februarja. Kot primer naraščanja številčnosti jelenjadi poda primer iz LD Kanal, kjer so v preteklosti načrtovali odvzem 6, danes že 60 osebkov jelenjadi.

Miloš Pohole je opozoril, da so škode na kmetijskih površinah in gozdovih večje, kot jih prikazuje ZGS, saj jih kmetje pogosto ne prijavljajo.

Marjan Brus je apeliral na predstavnike KGZS, naj kmetje dosledno prijavljajo škode, saj jih lovci sicer ne morejo ustrezno obravnavati.

Matevž Pretner je podprl 15 % povečanje načrtovanega odvzema jelenjadi v ZVK LUO.

Miloš Pohole izrazi željo, da v bodoče gospodarimo z jelenjadjo v gostotah sprejemljivih za vse deležnike.

Kristjan Radikon je izrazil skrb, da Slovenija ne bi postala „ograjena dežela“.

Sestanek se zaključi ob 19:45 uri.

Zapisal: Jože Kovač

Priloga 7: Zapisnik sestanka Strokovnega sveta ZGS OE Tolmin, ki je določil osnutek načrta

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Tolmin

Šifra: 900-33/2025-2

Datum: 24. 3. 2025

ZORAN
ZAVRTANIK

Digitalno podpisal
ZORAN ZAVRTANIK
Datum: 2025.03.24
12:20:01 +01'00'

Z A P I S N I K

Dogodek: 7. seja Strokovnega sveta OE Tolmin

Valjani: Edo Kozorog, mag. Janez Pagon, Helena Zorn, Peter Razpet, Zoran Zavrtanik,

Sodelovali: Edo Kozorog, mag. Janez Pagon, Helena Zorn, Peter Razpet, Zoran Zavrtanik.

Oseba, ki je vodila sejo: Zoran Zavrtanik (predsednik)

Dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika prejšnje seje in sprejem dnevnega reda.
2. Potrditev teme strokovne naloge Hinka Hvale, inž.gozd..
3. Določitev osnutka dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Triglavsko LUO za leti 2025- 2026.
4. Določitev osnutka dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Zahodno visoko kraško LUO za leti 2025- 2026.
5. Pregled pripomb in predlogov na razgrnitvi GGN za GGE Predmeja.
6. Razno.

Na zapisnik pretekle seje ni bilo pripomb. Kozorog je opozoril, da velja tudi za strokovni svet poslovnik Zavoda, po katerem je potrebno gradivo za seje posredovati najmanj 7 dni prej, v izjemnih primerih (kamor sodi tudi sprejemanje LUN), pa vsaj kakšen dan prej.

AD1:

Zapisnik prejšnje seje je bil soglasno potrjen in sprejet dnevni red.

AD2:

Soglasno je bil sprejet naslednji

Sklep št. 9: Potrdi se temo strokovne naloge Hinka Hvala: Gozdnogojitveni načrt za oddelka 117 in 119 v GGE Kanomlja z dodatno obravnavo problematike objedanja gozdnega mladja po parkljasti divjadi.

AD 4.

Peter Razpet je predstavil vsebino dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta (LUN) za Triglavsko (TRI) lovsko upravljaljsko organizacijo LUO za leti 2025- 2026. Višina odvzema jelenjadi je v višini usklajenega odvzema s pristojno LUO, izhodišča pa so bila predstavljena tudi predstavnikom KGZ.

V razpravi je Kozorog opozorila naslednje:

- Iz zapisnika Zavoda z usklajevanja s predstavniki LUO KGZ je potrebno izločiti sklep IO LUO, da je usklajena višina odvzema za jelenjad, ta sklep naj zapiše IO ZVK v svojem zapisniku. V zapisniku Zavoda mora biti samo navedeno, da se je višina usklajevala in na kakšen način.
- V preglednicah 3.1.1. v obeh načrtih je potrebno zapisati, da gre za letne škode v navedenem obdobju, v vseh preglednicah načrtovanih odvzemov pa je potrebno napisati, da se količina nanaša na obdobje 2025-26 in enoto mere (kosov, osebkov).
- Predvidena višina odvzema jelenjadi po njegovem mnenju ne sledi cilju zmanjšanja številčnosti, povečanje v dvoletnem načrtu ne sledi niti izrazito linearnemu trendu povečevanja realizacije odstrela, ki je v preteklih letih znatno presevalo načrtovani odstrel.

- Predvideno je sicer 12 % povečanje glede na realizirani odstrel (ki je bil 22 % višji, od načrtovanega), vendar je večino, kar 50 % povečanje predvideno v LPN Triglav, le 5 % povečanje pa v ostalih loviščih LD.

Razpet je podal naslednja pojasnila:

- Načrt je bil izdelan na podlagi enotne predloge, bo pa upošteval predlagane tehnične dopolnitve preglednic.
- Načrt poleg povečanja odvzema predvideva vezavo na 30 % odvzema košut v loviščih, kar bo povečalo učinek a hkrati otežilo izvajanje večjega odvzema. V LPN Triglav, kjer je prisoten trop volkov, pa tako visoka vezava košut ni možna, zato je predviden bistveno višji odzem.
- Dolgoročni načrt predvideva zmanjšanje številčnosti jelenjadi zlasti na Otavniku, Podbrdu, Kolovratu in Mežakli, zato je predvideno znatno višje povečanje v loviščih na teh območjih.

Po razpravi je bil dan na glasovanje naslednji

Sklep št. 10: Sprejme se osnutek dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta (LUN) za Triglavsko (TRI) LUO za leti 2025- 2026 s tem, da se višino odvzema jelenjadi poveča na 2730 osebkov v dveh letih, oziroma za 126 osebkov pretežno v lovskih družinah.

»ZA« sprejetje sklepa je glasovalo 4 članov sveta, 1 glas je bil vzdržan.

AD 4.

Peter Razpet je predstavil vsebino dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta (LUN) za Zahodno visoko kraško (ZVK) LUO za leti 2025- 2026.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da predvideno povečanje odvzema (15) zagotavlja doseganje dolgoročnega cilja zmanjšanja gostote jelenjadi na sprejemljivo raven. Zato je bil dan na glasovanje naslednji

Sklep št. 11: Sprejme se osnutek dvoletnega LUN za ZVK LUO za leti 2025- 2026.

Sklep je bil sprejet soglasno.

AD 5:

Članom sveta so bila posredovane pripombe SiDG na GGN GGE Predmeja, in posamezna stališča načrtovalcev do pripomb, zato opredelitev do stališč do pripomb ni bila možna. Poudarjeno pa ej bilo naslednje:

- Predlog gozdnogospodarskega načrta mora biti v vsebinah, na katera utemeljeno opozarja SiDG, temeljito dopolnjen z dodatnimi analizami in pojasnili. Dodatna pojasnila in utemeljitve so potrebna predvsem pri znižanju prirastka in lesne zaloge (kar je vzrok tudi za absolutno znižanje MP), pomanjkljivosti izvajanja preteklega načrta, zaradi česar cilji niso bili doseženi, načrtovani ukrepi in njihova intenzivnost v predlogu načrta.
- Pripombe, ki ne bodo upoštevane v predlogu načrta, morajo biti strokovno pojasnjene in utemeljene v gradivu za svet OE, ki mora biti pripravljeno pravočasno, vsaj 10 dni prej.

AD 6:

- Na poslani osnutek vabilo s točkami dnevnega reda za svet OE, ki bo dne 14. 4. 2024, ni bilo pripomb. Gradivo, ki je navedeno v vabilu po posameznih točkah, se pošlje vodji OE in bo poslano članom sveta najmanj 1 teden pred sejo.
- Vodja OE je podal informacijo, da v kratkem poteče razpis za pripravnika, nekaj prijav je že prispelo. V razgovorih in ob izboru kandidata bo preverjena možnost pomoči pripravnika zaradi bolniške odsotnosti RG v KE Gorica. Glede na njegovo odsotnost je odprta tudi možnost predloga za nadomestno zaposlitev.

Zapisal:
Edo Kozorog

Zoran Zavrtanik
Predsednik strokovnega sveta

Priloga 8: Vabilo na javno predstavitev Dvoletnega načrta za XII. ZVK LUO za leti 2025 in 2026

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Tolmin

Šifra: 3410-2/2025-3

Datum: 25. 3. 2025

Zavod za gozdove Slovenije

Podpisal: EDO KOZOROG
Izdajatelj: SIGEN-CA G2
SI certifikat: 00B8B0238000000057293641
Potek veljavnosti: 02. 09. 2027
Čas podpisa: 28. 03. 2025 09:08
Šifra: 3401-2/2025-3

V A B I L O

Skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) in Zakonom o divjadi in lovstvu (Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22) vas vabimo na **javno predstavitev osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za XII. Zahodno visoko kraško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025 in 2026.**

Predstavitve bo v sredo, 9. 4. 2025 ob 10.00 uri v prostorih ZGS KE Idrija, Trg sv. Ahacija 2, 5280 Idrija

Osnutek načrta je objavljen na spletni strani Zavoda za gozdove Slovenije, z naslovom <https://www.zgs.si/delovna-podrocja/prostozivece-zivali/lovskoupravljaljsko-nacrtovanje> pod zavihkom »Osnutki dvoletnih načrtov za leti 2025 in 2026«.

Pripombe k osnutku načrta je možno podati pisno ali ustno na javni predstavitvi. Pripombe lahko posredujete tudi pisno na elektronski oe.tolmin@zgs.si in sicer do pričetka javne predstavitve.

Lep pozdrav!

Vodja OE Tolmin
Edo Kozorog

Priloga 9: Zapisnik javne predstavitve Dvoletnega načrta za XII. ZVK LUO za leti 2025 in 2026

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Tolmin

Datum: 9. 4. 2025

Številka: 3410-2/2025-7

Zapisnik z javne predstavitve osnutka Dvoletnega lovsko-upravljaljskega načrta za XII. Zahodno visoko kraško lovsko-upravljaljsko območje za leti 2025 in 2026

Kraj in čas: Sejna soba na KE Idrija, Trg Sv. Ahacija 2, Idrija ob 10.00 uri.

Prisotni: 38 udeležencev seznam udeležencev z njihovim soglasjem, da se lahko v zapisniku in v nadaljnjem postopku navajajo njihova imena, je v prilogi).

Potek dogodka:

Edo Kozorog, moderator predstavitve, je pozdravil prisotne in predstavil postopek izdelave sprejemanja dvoletnih lovsko-upravljaljskih načrtov.

Peter Razpet je predstavil osnutek Dvoletnega načrta za XII. Zahodno visoko kraško lovsko upravljaljsko območje.

Po končani predstavitvi je bila odprta razprava:

██████████ (kmetovalec) je izpostavil, da so v preteklosti vedno poslušali, da jelenjad ne povzroča težav. Pozdravlja spremembe v pristopu ZGS na javnih predstavitev, saj je to že njegova peta. Omenil je članek dr. Matije Stergarja v reviji *Lovec*, ki priznava škodo po jelenjadi. Poudaril je, da bi bilo treba Idrijske Krnice obravnavati kot kmetijsko krajino z neželjeno prisotnostjo in predlagal povečanje načrtovanega odvzema jelenjadi ter uvedbo nočnega lova na to vrsto.

██████████ je pojasnil pomen izraza »neželena prisotnost« jelenjadi in poudaril potrebo po posegih v rodni del populacije, zlasti med spolno zrelemi samicami, skladno z upravljaljskimi smernicami za »osrednja območja« jelenjadi.

██████████ je razložil pomen izrednih ukrepov, ki so po Zakonu o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) lahko uporabljeni le v izjemnih primerih. Opozoril je, na spremenjene življenjske razmere in da je jelenjad postala pretežno nočna žival, zato so izredni ukrepi zdaj še posebej aktualni tudi v trenutni spremembi zakonodaje.

██████████ (kmetovalec in lovec) meni, da se stanje izboljšuje. Opozoril je, da je višina odvzema vezana le na prijavljeno škodo, ZGS pa bi moral kot strokovna institucija prepoznati tudi dejansko škodo. Pohvalil je ukrepe za zmanjšanje populacije divjega prašiča in izrazil potrebo po podobnem pristopu pri jelenjadi.

██████████ je dopolnil, da osnutek Dvoletnega načrta omogoča do 50 % preseganja načrtovanega odvzema jelenjadi.

██████████ je poudaril, da so po trenutni zakonodaji za ZGS merodajne le prijavljene škode, se pa tudi na tem področju v razpravi spremembe (uvedba elektronskega sistema za prijavo škod).

██████████ (ZVK OZUL) je predstavil aktivnosti izvršnega odbora:

- podaljševanje lovne dobe za določene kategorije jelenjadi in samice divjega prašiča,
- neuspešen poskus pridobitve dovoljenja za nočni lov na jelenjad,

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Tolmin

- vložena vloga za ukinitve lovne dobe na evrazijskega šakala in uporabo umetne svetlobe pri lovu na to vrsto divjadi,
- pripravljene pisne pripombe na osnutek načrta.

██████████ (sadjar in lovec) je opozoril na obsežne škode v Brdih, ki jih povzroča divjad – tudi take, ki niso prijavljene. Omenil je rušenje suhozidov, usade in preusmerjanje vodotokov. Zavzema se za popoln odvzem jelenjadi na območju Brd.

██████████ (Dobrovo) se je z njim strinjal in poudaril, da so v letu 2024 uplenili 31 osebkov jelenjadi, ki prihaja iz Italije. Učinkoviti so le ukrepi proti divjim prašičem, medtem, ko za jelenjad to ne velja.

██████████ (LD Kozje Stena) je navedel težave pri realizaciji preteklega načrta. Prosil je za znižanje načrtovanega odvzema (28 osebkov) in povečanje dopustnega negativnega odstopanja na –25 %. Spraševal je tudi o delovanju aplikacije Lisjak in predlagal pravičnejšo razdelitev odvzema po loviščih.

██████████ pojasnil, da bo zaradi zahtev MKGP po večjem odvzemu treba znova začeti pogovore z IO ZVK OZUL, kjer bodo obravnavali tudi težave LD Kozje Stena.

██████████ je izrazil mnenje, da bi si lovske družine morale same postavljati načrtovan odvzem, saj najboljše poznajo stanje na terenu.

██████████ pojasnil, da je številka 28 določena kot 15 % povečanje glede na pretekli načrt, a razmišlja, da bi bilo bolj smiselno računati 15 % na preteklo realizacijo.

██████████ (živinorejec) je opozoril, da so tudi območja brez vinske trte kmetijske površine. Zavzema se za novo metodologijo ocenjevanja škod in večji odvzem jelenjadi na območjih z večjo gostoto. Opozoril je na težave pri vlaganju zahtevkov za odškodnino za najeto zemljo brez najemne pogodbe.

██████████ pohvalil upravljavce, ki ponujajo zaščito, a poudaril, da je postavljanje ograj na parcelnih mejah pogosto oteženo, saj ograja lahko moti mejaša.

██████████ (LD Kanal) je predlagal uvedbo robnega območja conacije jelenjadi.

██████████ (LD Javornik) meni, da bi morali biti v območju z načrtovanim odvzemom do 1 kosa srnjadi na 100 ha.

██████████ (kmetovalec) je povedal, da mora svojo živino dvakrat letno tretirati proti notranjim zajedavcem, za katere meni, da jih prenaša divjad.

██████████ (SIDG) je opozoril, da je populacija jelenjadi v zadnjem desetletju izredno porasla in predstavlja velike težave.

██████████ je dodal, da ga eno tretiranje proti zajedavcem stane 250,00 EUR.

██████████ (LD Dole) je opozoril na pomanjkanje lovske etike med nekaterimi lovci.

Javna predstavitev je bila zaključena ob 12. uri.

Zapisal:
Peter Razpet

Tumov drevored 17, p.p. 102, 5220 TOLMIN
Tel.: +386 (0)5 38-01-240, www.zgs.gov.si, e-pošta: oetolmin@zgs.gov.si

Priloga 10: Zapisnik seje Sveta ZGS OE Tolmin, ki je določil predlog načrta za XII. ZVK LUO za leti 2025 in 2026

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Tolmin

Šifra: 900-45/2025-4

Datum: 14. 4. 2025

Z A P I S N I K

Dogodek: 3. seja Sveta Območne enote (OE) Tolmin za 8. mandatno obdobje

Čas pričetka dogodka: seja se je pričela dne 14. 4. 2025 ob 10.00 uri v sejni sobi ZGS OE Tolmin v Tolminu.

Vabljeni: Jure Breška, Klavdij Bajc, Mirko Boltar, Marjan Brus, Jože Kovač, Florjan Leban, Marko Opeka, Klemen Šavli in Matej Zagorc.

Prisotni: Jure Breška, Klavdij Bajc, Mirko Boltar, Marjan Brus, Jože Kovač, Florjan Leban, Marko Opeka, Klemen Šavli in Matej Zagorc.

Ostali prisotni: Edo Kozorog, mag. Janez Pagon in Peter Razpet.

Oseba, ki je vodila sestanek: Klemen Šavli, predsednik sveta.

Predlagani dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti in potrditev dnevnega reda.
2. Potrditev zapisnika 2. seje sveta OE.
3. Verifikacija mandatov dveh nadomestnih članov Sveta OE Tolmin.
4. Obravnavanje Poročila o delu za leto 2024.
5. Obravnavanje predloga Programa dela in finančnega načrta za leto 2025.
6. Določitev predloga dvoletnega načrta Triglavskega lovsko upravljaljskega območja za 2025-26.
7. Določitev predloga dvoletnega načrta Zahodno visoko kraškega lovsko upravljaljskega območja za 2025-26.
8. Obravnavanje stališč do pripomb in določitev predloga gozdnogospodarskega načrta za GGE Bovec (2024-2033).
9. Obravnavanje stališč do pripomb in določitev predloga gozdnogospodarskega načrta za GGE Predmeja (2024-2033).
10. Razno.

AD 1: Predsedujoči je ugotovil, da je seja sklepčna, saj so prisotni vsi člani sveta, predlagani dnevni red seje je bil soglasno sprejet.

AD 2: Zapisnik 2. seje sveta OE Tolmin je bil soglasno sprejet.

AD 3: Po uvodni obrazložitvi Vodje OE je predsednik sveta dal na glasovanje naslednji

Sklep št. 18: Potrdi se mandat nadomestnih članov sveta Mirku Boltar (predstavnik lokalnih skupnosti) in Marku Opeki (SiDG), ki traja 4 leta od konstitutivne seje sveta OE dne 12. 4. 2023.

»ZA« sprejetje sklepa je glasovalo vseh 9 prisotnih članov sveta, sklep je bil sprejet soglasno.

AD 4: Člani sveta so v gradivu prejeli Poročilo o delu območne enote Tolmin, program dela in finančni načrt za 2025, zato je predsedujoči predlagal, da vodja OE poda kratko obrazložitev oziroma bistvene poudarke iz poročila in programa dela. Po podani predstavitvi je predsednik Sveta pozval člane k razpravi in morebitnim pripombam.

Tumov drevored 17, p.p. 102, 5220 TOLMIN
Tel.: +386 (0)5 38-01-240, www.zgs.gov.si, e-pošta: oetolmin@zgs.gov.si

Klemen Šavli opozarja, da bi morale biti kazni za obiskovalce, ki ne upoštevajo pravil in varnostnih opozoril pri delu v gozdu, večje.

Matej Zagorc je pojasnil, da so v postopku spremembe zakona o gozdovih, v katerih se povečujejo tudi višine kazni.

Klemen Šavli opozori na neizvajanje načrtovanih ročnih del pri vzdrževanju gozdnih cest (npr. GC Beri).

Marko Opeka predlaga večji poudarek na sprotne vzdrževanju GC (čiščenje zdražnikov,...).

Na obe pobudi sta pojasnila **Helena Zorn** in **Uroš Mavrar**, da ima večina občin enoletne pogodbe, zato je sprotne vzdrževanje preko celega leta nemogoče izvesti, razen delno tam, kjer so pogodbe večletne (npr. občina Idrija). Pri konkretni izvedbi del se plan pogosto prilagodi nastalim spremembam, izvede se najnujnejša dela, ki se jih kompenzira z manj nujnimi deli, tako je bilo tudi na GC Beri.

Na poročilo ni bilo dodatnih vprašanj ali razprave, zato je predsednik sveta predlagal sprejetje naslednjega

sklepa št. 19: Sprejme se Poročilo o delu Območne enote Tolmin za leto 2024.

»ZA« sprejetje sklepa je glasovalo vseh 9 prisotnih članov sveta, sklep je bil sprejet soglasno.

AD 5: Na program dela in finančni načrt za 2025 ni bilo dodatnih vprašanj ali razprave, zato je predsednik sveta predlagal sprejetje naslednjega

sklepa št. 20: Sprejme se Program dela in finančni načrt za leto 2025

»ZA« sprejetje sklepa je glasovalo vseh 9 prisotnih članov sveta, sklep je bil sprejet soglasno.

AD 6: Na predlog predsednika sveta je **Peter Razpet** na kratko predstavi pripombe podane na javni predstavitvi in njihovo upoštevanje v osnutku **LUN za Triglavsko LUO za leto 2023-2024**.

Oba osnutka dvoletnih LUN za leto 2023-24 je določil Strokovni svet OE Tolmin na seji dne 13. 3. 2023. Javna predstavitev je bila 8. 4. 2025 v Tolminu.

Predsednik sveta g. **Klemen Šavli** se je zahvalil in odprl razpravo.

Klemen Šavli pozdravlja odločitev MKGP, da je z odločbo dovolilo možnost podaljšanje lova v noč in uporabo nočnih pripomočkov pri odstrelu.

Jure Breška opozarja, da so plani za jelenjad še vedno prenizki, zato predlaga, da se predlog načrta v taki obliki ne sprejme. Opozarja tudi na okužbe domače živali, ki je verjetno posledica paše divjih živali na pašnikih. Predlaga, da se načrte izdeluje na podlagi konkretne številčnosti posameznih vrst.

Opeka Marko apelira, da je potrebno dopolniti metodologijo spremljanja stanja populacije in škod v gozdovih, ki je ponekod zelo kritično.

Marjan Brus je opozoril, da je razdelitev odvzema po LD v pristojnosti OZULa, ki mora usmeriti večje povečanje odvzema v LD, kjer so večje težave. Uspešnost prijavljanja in izplačevanja škod je predvsem odvisna od komunikacije med lovci in kmetovalci.

Več razpravljavcev je poudarilo, da bi morale LD plačevati nastale škode vsem, ki imajo vpisan na zemljišču GERK, ne glede na lastništvo.

Peter Razpet predstavil navodilo pristojnega ministrstva z dne 12. 5. 2023, ki je bilo izdano zaradi zlorabe izplačil, po katerem lahko lovske družine kot odgovorne za izplačilo škod pred ogledom škode in izplačilom odškodnine preverijo vsa dejstva, ki so potrebna za izpeljavo postopka. V kolikor prijavitelj škode ni lastnik poškodovanih površin, potem lahko pred ogledom škode zahteva od prijavitelja škode dokazilo o pravici uporabe poškodovanega zemljišča in soglasje lastnika zemljišča, da lahko lovsko družina izplača dogovorjeno odškodnino na TRR prijavitelja škode. Prijava škode, kjer so kot lokacija škode navedeni GERK-i je z vidika lokacije škode sicer ustrezna. Ni pa ustrezna z vidika dokazovanja lastništva

poškodovanih površin in pooblastil za izplačilo odškodnin za škodo po divjadi na teh površinah.

Jure Breška predlaga, da se v okviru pripomb poveča odstrel jelenjadi za 50 %.

Zato je predsednik dal na glasovanje naslednji

Sklep št. 21: Svet OE Tolmin je po svoji presoji dodatno upošteval predlog, da se odvzem navadnega jelena v obdobju 2025-2026 poveča še za dodatnih 50 % glede na sedanji povečani predlog.

»ZA« sprejetje sklepa sta glasovala 2 člana sveta, »PROTI« so bili 5 »VZDRŽANA« sta bila 2 člana sveta.

Predlagani sklep ni bil izglasovan.

Nato je predsednik dal na glasovanje naslednji

sklep št. 22: Svet OE Tolmin je določil predlog dvoletnega načrta za Triglavsko lovsko upravljaljsko območje za leto 2025-2026.

Predlagani sklep je bil izglasovan s 8 glasovi »ZA«, 2 člana sta glasovala »PROTI«.

Po glasovanju je Jure Breška zapustil sejo sveta.

AD 7: Peter Razpet je predstavil pripombe podane na javni predstavitvi in njihovo upoštevanje v osnutku LUN za Zahodno visoko kraško LUO za 2025-2026. Javna predstavitev je bila 9. 4. 2025 v Idriji.

Marjan Brus je poudaril, da se je OZUL s povečanjem strinjal in že prilagodil razdelitev odstrela špo LD. Moti ga le vezava jelena moškega spola starostne kategorije 2+ s košuto ali junico v območju neželjene prisotnosti, kar je zapisano v območnem načrtu. Glede na stalno ponavljajoče težave pri ocenah in izplačilu škod je menil, da bi moralo pristojno ministrstvo sprejeti enotno metodologijo za oceno škod na kmetijskih in gozdnih zemljiščih.

Po razpravi je predsednik sveta dal na glasovanje naslednji

Sklep št. 23: Na pristojno ministrstvo se posreduje predlog, da se sprejme enotna metodologija glede ocenjevanja škod na gozdnih (npr. objedanje mladja, lupljenje) in kmetijskih površinah (npr. popašenost).

Predlagani sklep je bil sprejet z 8 glasovi »ZA« soglasno.

Ker ni bilo dodatne razprave je predsednik dal na glasovanje naslednji

Sklep št. 24: Svet OE Tolmin je določil predlog dvoletnega LUN za Zahodno visoko kraško LUO za 2025-2026.

Predlagani sklep je bil sprejet z 8 glasovi »ZA« sprejeti sklep je bil sprejet soglasno.

AD 8: Mag. Janez Pagon je predstavil pripombe podane na javni prdstavitvi in stališča do pripomb in njihovo upoštevanje v predklogu GGN za GGE Bovec (2024-2033)

Klavdij Bajc je opozoril na upoštevanje hudourniških območij.

Marko Opeka opozarja na vse več zahtev za presoje (predvsem vodovarstvene, naravovarstvene), kar je velika časovna in tudi stroškovna omejitev pri gradnji gozdnih prometnic, še posebno, ko se pojavi zahteva po vključitvi geološkega mnenja, saj geologov primanjkuje.

Strokovne službe so pojasnile način upoštevanja vodovarstvenih in naravovarstvenih smernic v gozdnogospodarskih načrtih, problem upoštevanja okvirnih vodovarstvenih območij pri gradnji gozdnih prometnic in vse daljši postopki zaradi pridobivanju soglasij.

Po razpravi je predsednik sveta dal na glasovanje naslednji

sklep št. 25: Svet OE Tolmin je določil predlog gozdnogospodarskega načrta GGE Bovec (2024-2033).

»ZA« sprejetje sklepa je glasovalo vseh 8 prisotnih članov sveta, sklep je bil sprejet soglasno.

AD 9: Mag. Janez Pagon je predstavil pripombe podane na javni prdstavitvi, stališča do pripomb in njihovo upoštevanje v predklogu GGN GGE Predmeja (2024-2033).

Marko Opeka je opozoril na zelo neugodno debelinsko strukturo gozda v GGE. SiDG bi želel kot dober gospodar optimizirati stanje gozdov in izboljšati donose iz gozda z zmanjšanjem deleža razvrednotenega lesa zaradi previsoke starosti. GGE Predmeja je v celoti državna, ima dolgo tradicijo načrtnega gospodarjenja, zato je za SiDG zelo pomembna. Zato predlaga, da se upošteva pobuda SiDG, da se možni posek v GGE poveča na 300.000 m³.

Strokovne službe so pojasnile, da je bil tako prejšnji, kot tudi sedanji načrt usmerjen k izravnavi razvojnih faz in debelinske strukture, vendar morajo tudi ukrepi slediti načrtovanim, kar je bilo v preteklem obdobju oteženo zaradi ujm. Opozorjeno je bilo, da bi predlagano povečanje pomenilo intenzivnost kar 179 % od ugotovljenega prirastka.

Jože Kovač je opozoril na postopnost pri ukrepih, prevelike intenzitete lahko povzročijo težave pri obnovi gozda.

Florjan Leban zaupa v podatke Zavoda, zato tako drastičnega povečanja ne podpira.

Po razpravi je predsednik sveta dal najprej na glasovanje naslednji

Sklep št. 26: Svet OE Tolmin je po svoji presoji določil, da se v predlogu načrta upošteva pripombo SiDG za povečanje možnega poseka na 300.000 m³ v celotni GGE, kar pomeni 178 % prirastka.

»ZA« sprejetje sklepa sta glasovala 2 prisotna člana sveta, 4 so bili proti, 2 sta se vzdržala, sklep ni bil sprejet.

Nato je dal predsednik sveta na glasovanje naslednji

Sklep št. 26: Svet OE Tolmin je določil predlog gozdnogospodarskega načrta za GGE Predmeja (2024-2033).

Sklep je bil sprejet s 4 glasovi »ZA« 2 glasova proti, 2 vzdržana.

AD 10: Razno.

S strani Mirka Boltarja je bila dan predlog, da sejo prestavi na kasnejši čas. Za pričetek prihodnjih sej je bila med prisotnimi člani svate usklajena 11.00 ura.

Čas zaključka dogodka: seja se je zaključila ob 14.00 uri.

Zapisal:
Edo Kozorog

Predsednik Sveta OE Tolmin
Klemen Šavli

Priloga 11: Obravnava pripomb

Predlagatelj (institucija/ organizacija)	Predlagatelj (ime, priimek)	Poglavje/tema splošno	Poglavje/tema podrobno	PRIPOMBA	Upoštevanje pripombe	Odgovor/obrazložitev
MKGP		4. 8 Evrazijski šakal	evidentiranje načrtovane ga odvzema šakalov	na MKGP so opozorili, da v vseh osnutkih LUN 2025-2026 pri šakalu ni jasno navedeno, da se odvzem v letne načrte vnese v eno lovišče, odstrel pa izvajajo vsa lovišča. Zato vsi, ki v fazi osnutka tega še niste pojasnili, to storite v predlogu.	DA	V poglavje 4. 8 Evrazijski šakal se doda zapis: »Celoten načrtovan odvzem na ravni LUO se evidentira v letnem načrtu lovišča Hubelj. Ne glede na to lahko odvzem (odstrel) šakala izvajajo vsa lovišča v LUO. Dopustna odstopanja veljajo na ravni LUO.«
MKGP	Maruša Novšak	4. 2 Navadni jelen	višina načrtovane ga odvzema	Če želimo začeti izvajati ukrepe navedene v vseh do sedaj sprejetih načrtih upravljanja z divjadjo in sprejeti izzive pri upravljanju z jelenjadjo, je potrebno bolj intenzivno poseči v populacijo jelenjadi. Zato je načrt treba zastaviti bolj ambiciozno. Na ministrstvu predlagamo zvišanje odvzema jelenjadi za vsaj 25 % glede na realizacijo predhodnega dvoletnega načrta LUO, kar pomeni minimalno 2000 živali.	DEL NO	Načrt odvzema jelenjadi za obdobje 2025 - 2026 se poveča na 1.900 osebkov jelenjadi.
MKGP	Maruša Novšak	4. 2 Navadni jelen	Ukrepi in usmeritve (conacija jelenjadi)	V poglavju ukrepi in usmeritve pišete, da lovišča uvrščamo v tri kategorije, določeni pa sta samo dve (osrednje območje in območje neželene prisotnosti). Med ukrepi in usmeritvami za območje Zavod za gozdove Slovenije Območna enota Tolmin Tumov drevored 17 5220 Tolmin Stran 2 od 2 neželene prisotnosti jelenjadi določate dodatne režime upravljanja, in sicer ločeno za lovišča, kjer se jelenjad pojavlja na novo in ločeno za območja, kjer nastajajo pogoste dokazljive škode. Menimo, da je razmišljanje načrtovalca pravilno, vendar je potrebno določiti lovišča, kjer se jelenjad pojavlja na novo (če sploh obstajajo taka lovišča v LUO) in tudi določiti območja, kjer se pojavljajo pogoste dokazljive škode. Določiti je potrebno tudi kriterije kdaj je pojavljanje škod pogosto in kaj pomeni pojem dokazljiva škoda. Režim upravljanja z jelenjadjo morajo namreč upravljavci lovišč poznati pred pripravo svojih letnih načrtov lovišč.	DA	Besedilo na strani 31 se popravi: "Za potrebe upravljanja jelenjadi in optimalno doseganje upravljaljskih ciljev prostor (lovišča) uvrščamo v dve kategoriji: • osrednje območje populacije jelenjadi, • območje neželene prisotnosti Besedilo na str. 32 se popravi v: "V območjih neželene prisotnosti jelenjadi je treba težiti k popolnemu odvzemu jelenjadi vseh starostnih in spolnih kategorij."
MKGP	Maruša Novšak	4. 6 Divji prašič	Višina načrtovane ga odvzema	V osnutku načrta navajate, da so v zahodnem delu LUO (ob meji z Republiko Italijo in v Vipavski dolini) gostote divjih prašičev najvišje v Sloveniji. Glavna cilja pri gospodarjenju z divjim prašičem v LUO sta predvsem zmanjšanje številčnosti in preprečevanje prostorskega širjenja iz osrednjega območja v robno območje. Cilji upravljanja v prihodnjih dveh letih so enaki kot cilji iz trenutno veljavnega dolgoročnega načrta, kar kaže na dejstvo, da ukrepi (predvsem načrtovan odvzem) določeni v predhodnih dvoletnih načrtih niso delovali oziroma niso bili učinkoviti. Kljub temu načrtujete odvzem, ki je glavni ukrep pri uravnavanju številčnosti, v enaki višini kot v predhodnem dvoletnem načrtu. Na ministrstvu zato predlagamo višji stimulativen načrt odvzema divjih prašičev, in sicer vsaj 3500 živali skupno v letih 2025 in 2026. Glede na določena dopustna odstopanja	NE	Menimo, da je načrt odvzema v višini 2.692 osebkov relevanten. V letu 2021 je bil izveden rekorden odvzem prašičev v ZVK LUO, posledično se je številčnost divjega prašiča zmanjšala, prav tako so se zmanjšale tudi škode. Odvzem divjega prašiča navzgor ni omejen in je celo zaželen. Čim večji odvzem spodbujajo tudi finančne spodbude za povišan odvzem divjih prašičev (ZNUAPK).

				(predvsem navzdol za 30 %), finančne spodbude in možnost strokovne presoje v primeru objektivnih razlogov za nedoseganje načrta odvzema, ni razloga za skrb upravljavcev po nedoseganju načrta in s tem sankcioniranje s strani lovske inšpekcije		
IRSKGLR	Igor Simšič	4. 1 Sma	ocena stanja populacije	Pri srnjadi ni nikjer omenjena (kakor tudi ne v TRI LUO) problematika sušnih obdobj in vpliv le teh na srnjad.	DA	Doda se stavek: "Menimo, da daljša sušna obdobja v poletnih mesecih, še posebej tam, kjer ni površinskih voda, negativno vplivajo na številčnost populacije srnjadi."
IRSKGLR	Igor Simšič	4. 2 Navadni jelen	Conacija jelenjadi	Na strani 31 je navedeno, citiram: »Za potrebe upravljanja jelenjadi in optimalno doseganje upravljaljskih ciljev prostor (lovišča) uvrščamo v tri kategorije« ter stavek: »Za potrebe optimalnega upravljanja jelenjadi v LUO lovišča uvrščamo v eno od treh kategorij. V nadaljevanju za posamezno kategorijo navajamo režim upravljanja jelenjadi in pripadajoča lovišča.« To je napačno, saj načrt za ZVK LUO pozna samo dve kategoriji razvrstitvi lovišč to je osrednje in območje nezaželenosti jelenjadi. V presoji dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja ter oceni stanja populacije na str. 30 je navedeno: »Opazna je tendenca širjenja jelenjadi v območje brez zelene prisotnosti.« ter kot enega izmed ciljev: »Odstranitev jelenjadi v območju nezelene prisotnosti.« in »Preprečevanje širjenja populacije na območja nezelene prisotnosti jelenjadi in sicer v smeri proti jugu v Vipavsko dolino in na zahod v Goriška Brda.« Glede na to bi načrt ZVK LUO moral uvesti ROBNO OBMOČJE, ki bi preprečeval širjenje jelenjadi iz osrednjega v območje nezaželen prisotnosti in določiti katera so lovišča, ki bi spadale v robno območje. Menimo da osrednje območje jelenjadi ne sme mejiti na območje nezaželene prisotnosti, med njima je potrebno uvesti upravljanje jelenjadi kot je določeno za robno območje. Tako kot je to na novo določil načrt za PRI LUO.	DEL NO	Besedilo na strani 31 se popravi: "Za potrebe upravljanja jelenjadi in optimalno doseganje upravljaljskih ciljev prostor (lovišča) uvrščamo v dve kategoriji: • osrednje območje populacije jelenjadi, • območje neželene prisotnosti Trnovski gozd je kraška planota na nadmorski višini med 800 mnv in 1.495 mnv. Porasla je z mešanim bukovo - jelovim gozdom (Abieti-fagetum dinaricum). To območje spada v osrednje območje upravljanja z jelenjadjo. Na jugu planota ostro prehaja v Vipavsko dolino, ki je izrazito kmetijska in urbana, zato jo uvrščamo v neželeno območje prisotnosti jelenjadi. Zaradi značilne oblike terena in tudi umeščenosti posameznih lovišč v prostor (lovišča iz doline segajo na gornji rob Trnovske planote), ni možno uvesti lovišč tretje kategorije - robnega območja. Prostorski okvir obravnave in conacija prostora sta zasnovana tako, da se lahko optimalno upravlja s populacijo jelenjadi.
IRSKGLR	Igor Simšič			V prilogi seznama krmišč so nekatera krmišča še vedno z dvojno funkcijo: zimska in privabljala. Po novih določilih zimska krmišča ne smejo biti na isti lokaciji. Taka krmišča so: - LD Čepovan: krmišče Habič-Velike Vrše na parc. Št. 1282, ki je zimsko in privabljalno Krmišče Leupa na parc. Št. 887/2 Krmišče Lipa Vrše na parc. Št. 973 - LD Kanal: krmišče Kotel na parc. Št. 1667/54 - LD Planina: krmišče Kališe na parc. Št. 858/1	DA	Po novih določilih (Smernice...) zimska in privabljalna krmišča ne smejo biti na isti lokaciji. Iz priloge načrta se briše vsa zimska krmišča na lokacijah: - LD Čepovan: krmišče Habič-Velike Vrše na parc. Št. 1282, ki je zimsko in privabljalno Krmišče Leupa na parc. Št. 887/2 Krmišče Lipa Vrše na parc. Št. 973 - LD Kanal: krmišče Kotel na parc. Št. 1667/54 - LD Planina: krmišče Kališe na parc. Št. 858/1
IRSKGLR	Igor Simšič			Prav tako je v seznamu krmišč nekaj krmišč navedeno po dvakrat ali večkrat: - LD Logatec, krmišče Laze vpisano 2X, krmišče Gščeva pot vpisano 2X, krmišče Jančji dol vpisano 2x - LD Vrhnika, vsa krmišča v tej LD so vpisano po 2-4x.	DA	Iz priloge načrta se briše podvojena krmišča: - LD Logatec, krmišče Laze vpisano 2X, krmišče Gščeva pot vpisano 2X, krmišče Jančji dol vpisano 2x - LD Vrhnika, vsa krmišča v tej LD so vpisano po 2-4x.
ZLD Gorica, Občina Gorica,	Zdravec Igor	4.2 Navadni jelen	conacija jelenjadi	Nadomesti s sledečim besedilom: V območjih nezaželene prisotnosti jelenjadi, je treba težiti k popolnemu odvzemu jelenjadi brez upoštevanja	NE	V LUN XII. Zahodno visoko kraškega LUO je zapisano, da je možen odstrel jelena 2+ ob odstrelu 1-3 osebkov mulaste

Občina Ajdovščina, Občina Renče Vogrsko, Občina Vipava.				spolne in starostne strukture. Razdelilnik odvzema jelenjadi je za lovišča v tem območju le okviren. Težiti je treba k temu, da se okvirni načrt odvzema v teh loviščih doseže, lahko pa se ga neomejeno preseže. Lovišča na območju brez prisotnosti jelenjadi, ne smejo s sklepi in drugimi navodili ovirati odstrela jelenjadi posameznih spolnih in starostnih skupin.		divjadi (telet, junice, košute), od tega vsaj ene junice ali košute. V loviščih, kjer se jelenjad pojavlja na novo (mišljeno je območje neželjene prisotnosti), je odvzem jelenjadi neomejen do odstrela 5 jelenov 2+ v zadnjem 10 letnem obdobju. V Dvoletnem načrtu za XII. Zahodno visoko kraško LUO je zapisana za upravljavce najugodnejša diktacija za upravljanje z jelenjadjo na območju neželene prisotnosti: "Odstrel jelena 2+ je možen ob odstrelu vsaj ene junice ali košute. Obvezen odstrel mulaste jelenjadi se lahko izvede pred odstrelom jelena 2+ (predhodno), lahko pa tudi naknadno. V slednjem primeru se do odstrela predpisanega števila osebkov mulaste jelenjadi zadrži odstrel naslednjega jelena 2+. V loviščih, kjer se jelenjad pojavlja na novo, je odvzem jelenjadi vseh starostno-spolnih razredov neomejen do odstrela 5 jelenov 2+ v zadnjem 10-letnem obdobju, nato se uvede zgoraj naveden sistem upravljanja."
	Aljoša Žnidaršič	4.2 Navadni jelen	conacija jelenjadi	V odstavku "Območje neželene prisotnosti jelenjadi" na strani 31 je določeno: "Odstrel jelena 2+ je možen ob odstrelu vsaj ene junice ali košute..." Dalje je v prvi alineji podpoglavja "Ostale usmeritve, ukrepi in določila" na strani 32 besedilo določa: "V območjih neželene prisotnosti jelenjadi je treba težiti k popolnemu odvzemu jelenjadi brez upoštevanja spolne in starostne strukture. Načrt ...« Zgoraj navedeno trditev se lahko razume tudi tako, da je v območju neželene prisotnosti jelenjadi dovoljeno oz. celo zaželen odstrel vseh starostno spolnih kategorij, vključno z jelenom 2+, brez ostrala vsaj ene junice ali košute. V tem primeru se navedeni trditvi na strani 31 in 32 izključujeta.	DA	Besedilo na str. 32 se popravi v: "V območjih neželene prisotnosti jelenjadi je treba težiti k popolnemu odvzemu jelenjadi vseh starostnih in spolnih kategorij."
LD Kozje Stena	Dušan Ravnihar	Navadni jelen	razdelilnik po LD	Navede težave pri realizaciji preteklega načrta. Prosil je za znižanje načrtovanega odvzema (28 osebkov) in povečanje dopustnega negativnega odstopanja na – 25 %.	DA	Zaradi težav pri realizaciji preteklega dvoletnega načrta (prisotnost velikih zveri), se višina načrtovanega odvzema jelenjadi za lovišče Kozje Stena, za obdobje 2025 - 2026, zmanjša na 20 osebkov.
LD Javornik	David Leskovec	4. 1 Sma		Meni, da bi morali biti v območju z načrtovanim odvzemom do 1 kosa srnjadi na 100 ha.	DA	Napaka. Lovišče Javornik uvrščamo v območje z načrtovanim odvzemom do 1 kosa srnjadi na 100 ha.
IO ZVK OZUL	Marjan Brus			V Dvoletnem načrtu bi moralo biti poglavje za usmeritev komisije za kategorizacijo (v prejšnjem je bilo).	NE	V luči poenostavitve, oz. poenotenja Dvoletnih LUN za vsa LUO, poglavje o usmeritvah za Komisijo za oceno odstrela in izgub ni več vsebina dvoletnih načrtov. Dotična tematika je del Pravilnika o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljskem območju.

IO ZVK OZUL	Marjan Brus			V osnutku načrta ni govora o rokih za prerazporeditve.	NE	V luči poenostavitve, oz. poenotenja Dvoletnih LUN za vsa LUO, zapis o "prerazporeditvah" ni več vsebina dvoletnih načrtov. Dotična tematika je del Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (89. člen, 4. odstavek).
IO ZVK OZUL	Marjan Brus	4. 2 Navadni jelen	Conacija jelenjadi	Pri jelenjadi naj se v območju, kjer je jelenjad nezaželjena spremeni obvezen odstrel ene junice ali košute za odstrel jelena 2+. Režim odstrela jelenjadi v nezaželenem območju naj se izenači z ostalimi LUO (Gorenjsko LUO) v RS, kjer jelena ne pokrivajo. Če smo v eni državi naj velja to za vsa LUO enako. Stremi naj se po popolnem odvzemu jelenjadi brez kakršnih koli omejitev.	DEL NO	V LUN XII. Zahodno visoko kraškega LUO je zapisano, da je možen odstrel jelena 2+ ob odstrelu 1-3 osebkov mulaste divjadi (telet, junic, košut), od tega vsaj ene junice ali košute. V loviščih, kjer se jelenjad pojavlja na novo (mišljeno je območje neželjene prisotnosti), je odvzem jelenjadi neomejen do odstrela 5 jelenov 2+ v zadnjem 10 letnem obdobju. V Dvoletnem načrtu za XII. Zahodno visoko kraško LUO je zapisana za upravljavce najugodnejša dikcija za upravljanje z jelenjadjo na območju neželene prisotnosti: "Odstrel jelena 2+ je možen ob odstrelu vsaj ene junice ali košute. Obvezen odstrel mulaste jelenjadi se lahko izvede pred odstrelom jelena 2+ (predhodno), lahko pa tudi naknadno. V slednjem primeru se do odstrela predpisanega števila osebkov mulaste jelenjadi zadrži odstrel naslednjega jelena 2+. V loviščih, kjer se jelenjad pojavlja na novo, je odvzem jelenjadi vseh starostno-spolnih razredov neomejen do odstrela 5 jelenov 2+ v zadnjem 10-letnem obdobju, nato se uvede zgoraj naveden sistem upravljanja." Pri pregledu evidenc v loviščih, ki jih navajate ni pogostih dokazljivih škod po jelenjadi.
IO ZVK OZUL	Marjan Brus	4.2 Navadni jelen	Območje velikih zveri	Kjer se omenja volka je omenjen samo jelen 5+. Kaj pa če nam volk poje jelena 2+?	NE	Upošteva se navodilo iz LUN XII. ZVK LUO 2021 - 2030.
IO ZVK OZUL	Marjan Brus	4.2 Navadni jelen	Dopustna odstopanja	Pri toleranci v območju volka za jelenjad predlagamo, da se procent poveča iz -15 % na vsaj - 20 %, če že ne tako kot pri gamsu na 30 % saj se je plan povečal čez 20 %.	NE	Smernice za upravljanje divjadi v Sloveniji v obdobju 2021 - 2030 predvidevajo dopustna odstopanja navzdol pri upravljanju z jelenjadjo le - 15 %. Dokument je bil pripravljen v sodelovanju MKGP, LZS, KGZS in ZGS.
IRSKGLR	Igor Simšič			Zakaj je potrebna vezava pri srnjadi? Kako vpliva na srnjad samo? Očitno to ni pomemben ukrep ker ni potreben če je odvzem manj kot 1 žival (srnjad)/100 ha, če pa je odvzem več kot 1 žival (srnjad)/100 ha pa je vezava potrebna.	NI PRIP OMB A	Smernice za upravljanje divjadi v Sloveniji v obdobju 2021 - 2030
IRSKGLR	Igor Simšič			Zakaj lokacije zimskih in privabljalnih krmišč ne smejo biti na istih lokacijah? Sedaj nekateri načrti iste lokacije predvidevajo nekateri pa ne.	NI PRIP OMB A	Smernice za upravljanje divjadi v Sloveniji v obdobju 2021 - 2030
IRSKGLR	Igor Simšič			Količine, ki so dovoljene za vnos v lovišče bodisi soli ali položene krme – voluminozne, sveže ali močne, naj se opredeli skupno za celotno lovišče.	NE	Omejitve v zvezi z izvajanjem biotehničnih ukrepov so zapisane v poglavju 3. 2

				Nadzor po posameznem krmišču ali posamezni solnici ni mogoč. Glede na potrebe tekom leta lahko upravljavec lovišča prilagaja količino krme na posameznem krmišču.		
IRSKGLR	Igor Simšič	4. 2 Navadni jelen	Conacija jelenjadi	Kot je že navedeno v zgornjem tekstu je potrebno pri jelenjadi upoštevati da območje nezaželjene prisotnosti jelenjadi ne meji na osrednje območje jelenjadi temveč je med njima robno območje.	NE	Trnovski gozd je kraška planota na nadmorski višini med 800 mnv in 1.495 mnv. Porasla je z mešanim bukovo - jelovim gozdom (Abieti-fagetum dinaricum). To območje spada v osrednje območje upravljanja z jelenjadjo. Na jugu planota ostro prehaja v Vipavsko dolino, ki je izrazito kmetijska in urbana, zato jo uvrščamo v neželjeno območje prisotnosti jelenjadi. Zaradi značilne oblike terena in tudi umeščenosti posameznih lovišč v prostor (lovišča iz doline segajo na gornji rob Trnovske planote), ni možno uvesti lovišč tretje kategorije - robnega območja. Prostorski okvir obravnave in conacija prostora sta zasnovana tako, da se lahko optimalno upravlja s populacijo jelenjadi.
IRSKGLR	Igor Simšič			Odvzem šakala bistveno povečat, saj doseganje odvzema ni potrebno dosegati. Na ta način se izognemo dodatnih odločb v dvoletnem obdobju.	NE	Načrt odvzema evrazijskega šakala za obdobje 2025 - 2026 je 400 osebkov
IRSKGLR	Igor Simšič			Predlagamo da se upravljavcem lovišč, kjer je opredeljeno, da je številčnost jelenjadi previsoka in že predstavlja problem zaradi pritiska na okolje. V tem dve letnem obdobju dovoli odstrel v skupnem številu brez posameznih kategorij. Če je bojazen, da bodo odstrelili samo jelene se samo to kategorijo številčno omeji.	NE	V TRI LUO ponovno uvajamo le starostno kategorijo jelenov 2+, v ZVK LUO to zaenkrat ni potrebno.